De mens: Woonplaats van God

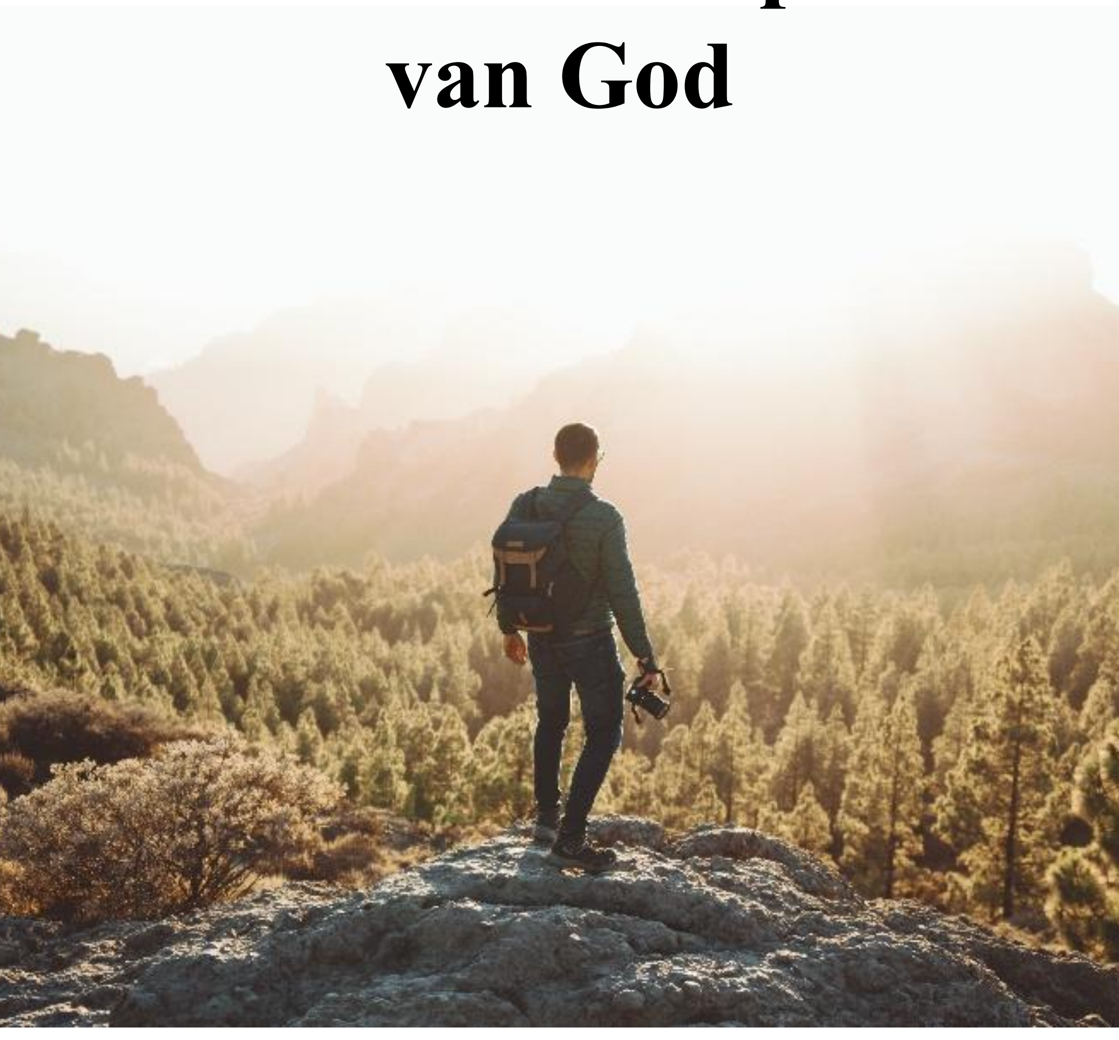

A. W. Tozer

VOORWOORD

HET OPPERSTE BELANG in het leven van A.W. Tozer was God: Hij die sprak en de wereld in het leven riep, die rechtvaardig regeert over mensen en naties, maar zich toch verwaardigt om de mens tot Zijn woonplaats te maken. Hij geloofde dat het enige dat er echt toe doet is dat de mens in een goede relatie met God staat, dat zijn eerste plicht - en voorrecht - is "om God te verheerlijken en voor eeuwig van Hem te genieten". Om deze reden sprak hij graag tot mensen over Gods majesteit, wonder en genade en probeerde hij altijd Christenen te instrueren en te vermanen om dit het doel van hun leven te laten zijn. Het deed hem verdriet dat ze met minder tevreden moesten zijn.

Niets wat hij preekte of schreef was louter academisch of theoretisch. Wat hij over God zei kwam voort uit vele uren die hij in Zijn aanwezigheid en met Zijn Woord doorbracht. Wat hij schreef over mensen was wat hij wist van zijn eigen hart en wat hij observeerde bij anderen. Met de zalving van de Geest kwam onderscheidingsvermogen; waarneming en helderheid kwamen voort uit een gedisciplineerde geest. Een brede kennis voorkwam saaiheid en een levendige humor bracht frisheid.

De hoofdstukken in dit boek behandelen vele aspecten van één onderwerp: de relatie tussen God en mens. Ze zijn vooral praktisch en iedereen die ze leest zal er baat bij hebben.

Anita M. Bailey A.W. Tozer
Hoofdredacteur (1897 -1963)

Hoofdstuk 1

De mens: de woonplaats van God

Diep in het binnenste van iedere mens is er een privé-heiligdom waar de verborgen essentie van zijn wezen woont. Deze ver-in werkelijkheid is datgene in de mens dat is wat het van zichzelf is, zonder verwijzing naar enig ander deel van de complexe aard van de mens. Het is de "Ik Ben" van de man, een geschenk van de Ik BEN die hem schiep.

De IK BEN die God is, is onontstaan en zelfbestaand; de IK BEN die de mens is, is afgeleid van God en elk moment afhankelijk van Zijn scheppende instemming voor zijn voortbestaan. De ene is de Schepper, hoog boven alles, oud van dagen, wonend in het ongenaakbare licht. De andere is een schepsel en, hoewel bevoorrecht boven alle anderen, nog steeds maar een schepsel, genietende van Gods gulheid en een smekeling voor Zijn troon.

De diepe menselijke entiteit waarover we spreken, wordt in de Schrift de geest van de mens genoemd. "Want wie kent de dingen van de mens niet dan de geest van de mens die in hem is? Zo kent ook niemand de dingen van God dan de Geest van God" (I Kor. 2:11). Zoals Gods zelfkennis in de eeuwige Geest

ligt, zo is de zelfkennis van de mens door zijn eigen geest, en zijn kennis van God is door de directe indruk van de Geest van God op de geest van de mens.

Het belang van dit alles kan niet overschat worden terwijl we nadenken, studeren en bidden. Het onthult de essentiële geestelijkheid van de mens. Het ontkent dat de mens een schepsel met een geest is en verklaart dat hij een geest met een lichaam is. Wat hem tot mens maakt is niet zijn lichaam maar zijn geest, waarin het beeld van God oorspronkelijk lag.

Een van de meest bevrijdende verklaringen in het Nieuwe Testament is deze: "De ware aanbidders zullen de Vader aanbidden in geest en in waarheid, want de Vader zoekt dezulken om Hem te aanbidden. God is een Geest; en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in Geest en in waarheid" (Johannes 4:23, 24) . Hier wordt aangetoond dat de aard van aanbidding geheel geestelijk is. Ware godsdienst wordt verwijderd van dieet en dagen, van kleding en ceremonies, en geplaatst waar het thuishoort - in de vereniging van de geest van de mens met de Geest van God.

Vanuit het standpunt van de mens was het meest tragische verlies van de zondeval het verlaten van dit innerlijke heiligdom door de Geest van God. In het diep verborgen centrum van het wezen van de mens bevindt zich een plaats die geschikt is om de woonplaats van de Drie-enige God te zijn. Daar wilde God rusten en gloeien met kracht en geestelijk vuur. De mens verspeelde door zijn zonde dit onbeschrijflijk prachtige voorrecht en moet daar nu alleen wonen. Want de plaats is zo intiem privé dat geen schepsel kan binnendringen; niemand kan binnenkomen behalve Christus; en Hij wil alleen binnenkomen op uitnodiging van geloof. "Zie, Ik sta aan de

deur en klop; indien iemand Mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en met hem avondmaal houden en hij met Mij" (Openb. 3:20).

Door de wonderlijke werking van de Geest in de nieuwe geboorte komt datgene wat door Petrus "de goddelijke natuur" wordt genoemd, binnen in de diepe kern van het hart van de gelovige en vestigt zich daar. "Indien iemand de Geest van Christus niet heeft, die is geen van de zijnen", want "de Geest zelf getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn" (Rom. 8:9, 16). Zo iemand is een ware christen, en alleen zo iemand. Doopsel, vormsel, het ontvangen van de sacramenten, lidmaatschap van de kerk - deze betekenen niets tenzij de hoogste daad van God in de wedergeboorte ook plaatsvindt. Religieuze uiterlijkheden kunnen een betekenis hebben voor de door God bewoonde ziel; voor anderen zijn ze niet alleen nutteloos, maar kunnen ze zelfs een valstrik worden, die hen misleidt in een vals en gevaarlijk gevoel van veiligheid.

"Bewaar uw hart met alle ijver" is meer dan een wijs gezegde; het is een plechtige opdracht die ons wordt opgelegd door Degene die het meest om ons geeft. We moeten er heel goed op letten dat we het op geen enkel moment laten schieten.

Hoofdstuk 2

De roep van Christus

Geroepen worden om CHRISTUS te volgen is een grote eer; groter dan welke eer dan ook die mensen elkaar kunnen toekennen.

Als alle naties op aarde zich zouden verenigen in één grote federatie en een man zouden roepen om aan het hoofd van die federatie te staan, dan zou die man geëerd worden boven elke andere man die ooit geleefd heeft. Maar de nederigste man die gehoor geeft aan de oproep om Christus te volgen, heeft een eer die ver boven zo'n man uitstijgt; want de naties op aarde kunnen alleen die eer schenken die zij bezitten, terwijl de eer van Christus boven alles verheven is. God heeft Hem een naam gegeven die boven alle namen verheven is.

Als dit waar is en bekend is bij de hemelse intelligenties, dan moeten de methoden die wij gebruiken om mensen over te halen om Christus te volgen, voor hen extreem onlogisch lijken, zo niet ronduit verkeerd.

Evangelische Christenen bieden de mensheid Christus vaak aan als een wondermiddel om hun kwalen te genezen, een uitweg uit hun problemen, een snelle en gemakkelijke manier om persoonlijke doelen te bereiken. Ze gebruiken de juiste woorden, maar hun nadruk ligt verkeerd. De boodschap wordt zo gebracht dat de toehoorder de indruk krijgt dat hem

gevraagd wordt veel op te geven om meer te winnen. En dat is niet goed, hoe goed het ook bedoeld is.

Wat wij doen is precies wat een goede verkoper doet als hij de uitmuntendheid van zijn product laat zien in vergelijking met dat van zijn naaste concurrent. De klant kiest de beste van de twee, want wie zou dat niet doen? Maar de zwakte van de hele verkooptechniek is duidelijk: het idee van zelfzuchtig gewin is aanwezig in de hele transactie.

Jezus Christus is een Mens die gekomen is om mensen te redden. In Hem is de goddelijke natuur getrouwd met onze menselijke natuur, en waar menselijke natuur bestaat, daar is het ruwe materiaal waaruit Hij volgelingen en heiligen maakt. Onze Heer erkent geen klassen, hoog of laag, rijk of arm, oud of jong, man of vrouw: allen zijn menselijk en allen zijn gelijk voor Hem. Zijn uitnodiging is voor de hele mensheid.

In de tijd van het Nieuwe Testament hoorden mensen uit vele en verschillende sociale lagen Zijn roep en gaven gehoor: Petrus de visser; Levi de tollenaar; Lucas de arts; Paulus de geleerde; Maria de bezetene; Lydia de zakenvrouw; Paulus de staatsman. Een paar grote en veel gewone mensen kwamen. Ze kwamen allemaal en onze Heer ontving ze allemaal op dezelfde manier en op dezelfde voorwaarden.

Uit elk beroep of ambacht kunnen mannen en vrouwen komen als ze dat willen. De eenvoudige regel is: als het beroep goed is, ga er dan mee door als je dat wilt; als het slecht is, verlaat het dan meteen en zoek een ander. Als de roeping inhoudt dat we ons losmaken van alle gewone bezigheden om ons volledig te wijden aan het werk van het evangelie, dan mag geen enkel beroep of ambacht, hoe goed of hoe nobel ook, ons ervan weerhouden om de roeping te gehoorzamen.

De activiteiten waar mensen zich mee bezighouden kunnen in twee categorieën verdeeld worden: de moreel slechte en de moreel neutrale. De activiteiten van de inbreker, de gokker, de dictator, de souteneur, de drugsverslaafde, de gangster en allen die op de samenleving azen zijn slecht; niets kan hen beter maken. De roep van Christus is weg van zulke mensen. Dit moet niet in twijfel worden getrokken of ter discussie worden gesteld, maar zonder uitstel worden aanvaard en er moet onmiddellijk naar worden gehandeld.

Maar het merendeel van onze menselijke activiteiten is op zichzelf niet slecht; ze zijn neutraal. De arbeider, de staatsman, de huisvrouw, de dokter, de leraar, de ingenieur - zij verrichten activiteiten die noch goed noch slecht zijn. Hun morele kwaliteiten worden overgedragen door degene die ze uitoefent. Dus de roep van Christus is niet weg van zulke dingen, want ze kunnen geheiligd worden door het gebed en geloof van het individu, en zo veranderd worden in een positief goed.

Eén ding is zeker: de roep van Christus is altijd een promotie. Als Christus een koning van zijn troon zou roepen om het evangelie te verkondigen aan een stam aboriginals, dan zou die koning verheven worden boven alles wat hij tot dan toe gekend had. Elke beweging in de richting van Christus is een opstijging en elke richting weg van Hem is een neerwaartse.

Maar hoewel we de eer erkennen die ons ten deel valt, is er geen plaats voor trots, want de volgeling van Christus moet zijn kruis dragen en een kruis is een voorwerp van schaamte en een symbool van afwijzing.

Voor God en de engelen is het een grote eer om Christus te volgen, maar voor mensen is dat niet zo. De Christus die de wereld nu pretendeert te eren, werd ooit door diezelfde wereld

verworpen en gekruisigd. De grote heilige wordt pas geëerd als hij dood is. Zelden is hij bekend als een heilige terwijl hij leeft. De lofbetuigingen van de wereld komen te laat, als hij ze niet meer kan horen; en misschien is dat maar beter ook. Niet velen zijn onbaatzuchtig genoeg om eer te verdragen zonder hun ziel te beschadigen.

In die vroege dagen in Galilea hoorden de volgelingen van Christus Zijn roep, verzaakten het oude leven, hechtten zich aan Hem, begonnen Zijn leringen te gehoorzamen en sloten zich aan bij Zijn groep discipelen. Deze totale toewijding was hun bevestiging van geloof. Minder was niet genoeg.

En dat is vandaag niet anders. Hij roept ons op om het oude leven achter te laten en het nieuwe te beginnen. Er mag nooit een vacuüm zijn, nooit een plaats van neutraliteit waar de wereld ons niet kan identificeren. Petrus die zich opwarmt bij het vuur van de wereld en onbezorgd probeert te lijken, is een voorbeeld van het soort halfslachtig discipelschap waar te veel mensen tevreden mee zijn. De martelaar die opstaat in de arena en eist om samen met zijn lijdende broeders voor de leeuwen gegooid te worden, is een voorbeeld van de enige vorm van toewijding die God goedkeurt.

Hoofdstuk 3

Wat we van onszelf denken is belangrijk

De man die er ernstig van overtuigd is dat hij het verdient om naar de hel te gaan, zal daar waarschijnlijk niet heengaan, terwijl de man die gelooft dat hij de hemel waardig is, die gezegende plaats zeker nooit zal binnengaan.

Ik gebruik het woord "ernstig" om echte overtuiging te benadrukken en het te onderscheiden van louter nominaal geloof.

Het is mogelijk om door het leven te gaan in de overtuiging dat we geloven, terwijl we in feite geen overtuiging hebben die vitaler is dan een conventionele geloofsbelijdenis die we van onze voorouders hebben geërfd of hebben opgepikt uit de algemene religieuze opvattingen die in onze sociale kring gangbaar zijn. Als deze geloofsbelijdenis vereist dat we onze eigen verdorvenheid toegeven, dan doen we dat en voelen we ons trots op onze trouw aan het christelijk geloof. Maar uit de manier waarop we onszelf liefhebben, prijzen en vertroetelen blijkt duidelijk genoeg dat we onszelf de verdoemenis niet waardig achten.

Een veelzeggend bewijs hiervan is te zien in de preutse manier waarop religieuze schrijvers woorden gebruiken. Een amusant voorbeeld is te vinden in een voorzichtige redactionele verandering in het lied "The Comforter Has Come". Een strofe luidt:

"O grenzeloze goddelijke liefde!
Hoe zal deze tong van mij,
Aan verwonderde stervelingen vertellen
De weergaloze goddelijke genade -
Dat ik, een kind van de hel,
Moet in Zijn beeld schijnen!"

Dat is hoe Dr. Bottome het voelde en dat is hoe hij het schreef; en de man die de heiligheid van God en de verontreiniging van zijn eigen hart heeft gezien, zal het zingen zoals het geschreven is, want zijn hele innerlijke leven zal reageren op de ervaring. Zelfs als hij geen hoofdstukken en verzen kan vinden om hem als een kind van de hel te brandmerken, klaagt zijn hart hem aan en beschuldigt hij zichzelf gretig voor God als zijnde alleen geschikt voor de ondergang. Dit is een ervaring die dieper gaat dan theologie, pijnlijker dan een geloofsbelijdenis, en hoewel het bitter en hard is, komt het overeen met de door de Geest verlichte kijk van de man op zichzelf. Door zo te belijden is het verlichte hart trouw aan het verschrikkelijke feit terwijl het zijn eigen veroordeling bezingt. Ik geloof dat dit God zeer behaagt.

Nogmaals, het is amusant, zij het enigszins verontrustend, om een redactionele verandering in dit lied tegen te komen, die duidelijk is gemaakt in het belang van een correcte theologie, maar één keer verwijderd is van de werkelijkheid en twee keer verwijderd is van ware innerlijke gevoelens. In één gezangboek staat het te lezen:

"Dat ik een kind van ZONDE
Moet in Zijn beeld schijnen!"

De kieskeurige liedjesmaker die deze wijziging aanbracht, kon zich gewoon niet voorstellen dat hij ooit een "kind van de hel" was geweest. Een pietluttige woordkeuze vertelt ons soms meer over een man dan de man zelf weet.

Dit ene voorbeeld, als het geïsoleerd voorkomt in de christelijke literatuur, zou niet al te veelzeggend moeten zijn, maar wanneer dit soort dingen overal zo dikwijls voorkomen als paardenbloemen in een weide, wordt het inderdaad zeer veelzeggend. De minachtende religieuze preutsheid die op de gemiddelde kansel te horen is, maakt allemaal deel uit van hetzelfde - de onwil om de diepten van onze innerlijke verdorvenheid toe te geven. Wij stemmen eigenlijk niet in met Gods oordeel over ons, behalve als we het als een oppervlakkige geloofsbelijdenis houden. Als de druk groot is, krabbelen we terug. Een kind van de zonde? Misschien. Een kind van de hel? Nee.

Onze Heer vertelde over twee mannen die voor God verschenen in gebed, een Farizeeër die zijn deugden voordroeg en een tollenaar die op zijn borst sloeg en om genade smeekte. De eerste werd afgewezen, de ander gerechtvaardigd.

We kunnen alleen enigszins comfortabel met dat verhaal leven door het op afstand te houden en het nooit toe te staan ons geweten in zijn greep te krijgen. Deze twee mannen zijn al lang dood en hun verhaal is een kleine religieuze klassieker geworden. Wij zijn anders en hoe kan zoiets ver weg op ons van toepassing zijn? Dus redeneren we op een niveau dat slechts iets boven ons onbewuste ligt en putten we zoveel troost als we kunnen uit de vaagheid en afstandelijkheid van dit alles.

Maar waarom zouden we het niet onder ogen zien? De waarheid is dat dit niet lang geleden gebeurde, maar gisteren, vanmorgen; niet ver weg, maar hier waar sommigen van ons voor het laatst knielden om te bidden. Deze twee mannen zijn niet dood, maar levend, en worden gevonden in de lokale kerk, op de zendingsconferentie en de diepere levensconferentie hier, nu, vandaag.

Ieder mens leeft uiteindelijk bij zijn geheime filosofie. Het is de diepe overtuiging dat we de toekomstige zegening volstrekt onwaardig zijn, dat we inderdaad van nature alleen voor het verderf geschikt zijn, die tot waar berouw leidt. De man die innerlijk gelooft dat de leugen te goed is om verloren te gaan, zal zeker verloren gaan tenzij hij een radicale verandering van hart over zichzelf ervaart.

De slechte kwaliteit van de christenen die voortkomen uit onze moderne evangelisatiebijeenkomsten kan verklaard worden door de afwezigheid van echte bekering die de eerste geestelijke ervaring van de bekeerlingen vergezelt. En de afwezigheid van bekering is het resultaat van een inadequate kijk op zonde en zondigheid van diegenen die zichzelf presenteren in de onderzoekskamer.

"Geen angst, geen genade," zei Bunyan. "Hoewel er niet altijd genade is waar angst voor de hel is, is er zeker geen genade waar geen angst voor God is." En weer: "Ik geef helemaal niets om die belijdenis die niet begint met zwaarmoedigheid .... Want de vreze Gods is het begin der wijsheid, en wie het begin mist, heeft midden noch einde."

Hoofdstuk 4

De Eenmaalgeborene en de Tweemaalgeborene

Classificatie is een van de moeilijkste taken. Zelfs in het rijk van de religie zijn er genoeg lichten en schakeringen om het onverstandig te maken een te fijne lijn te trekken tussen mensen en mensen. Als de religieuze wereld uit vierkanten van effen zwart en effen wit zou bestaan, zou classificatie gemakkelijk zijn; maar helaas is dat niet zo.

Het is een grote fout van ons evangelischen om aan te nemen dat de kinderen van God allemaal in onze gemeenschap zijn en dat iedereen die niet met ons geassocieerd is vanzelf vijanden van de Heer zijn. De Farizeeën maakten die fout en kruisigden Christus als gevolg daarvan.

Met dit alles in gedachten, en met alle moeite om eerlijk en barmhartig te zijn, is er nog één onderscheid dat we durven maken, dat we zelfs moeten maken als we de gedachten van God na Hem willen denken en ons geloof in overeenstemming met de Heilige Schrift willen brengen. Dat onderscheid is er tussen twee klassen van menselijke wezens, de eenmaal geborenen en de tweemaal geborenen.

Dat zo'n onderscheid inderdaad bestaat, leerde onze Heer met grote duidelijkheid, in contexten die de mogelijkheid uitsluiten dat Hij slechts figuurlijk sprak. "Tenzij iemand opnieuw geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien", zei Hij, en het hele hoofdstuk waarin deze woorden

staan, bevestigt dat Hij precies sprak en de betekenis zo duidelijk en ronduit weergaf als de taal maar kan overbrengen.

"Gij moet opnieuw geboren worden," zei Christus. "Wat uit het vlees geboren is, is vlees, en wat uit de Geest geboren is, is geest." Deze duidelijke scheidslijn loopt door het hele Nieuwe Testament, scheidt letterlijk de ene mens van de andere en maakt een onderscheid dat net zo scherp is als dat tussen verschillende geslachten van het dierenrijk.

Het is niet altijd mogelijk om te beoordelen wie tot de ene klasse behoort en wie tot de andere, hoewel de twee soorten leven gewoonlijk van elkaar gescheiden zijn. Zij die tweemaal geboren zijn, kristalliseren zich rond de Persoon van Christus en groeperen zich in gezelschappen, terwijl de eenmaal geborenen alleen bijeengehouden worden door de banden van de natuur, geholpen door de banden van ras of door gemeenschappelijke politieke en sociale belangen.

Onze Heer waarschuwde zijn discipelen dat ze vervolgd zouden worden. "In de wereld zult gij verdrukking hebben", zei Hij, en "Zalig zij, die vervolgd worden om der gerechtigheid wille, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zalig zijt gij, wanneer de mensen u zullen beschimpen en vervolgen, en valselijk allerlei kwaad tegen u spreken, omwille van Mij."

Dit zijn slechts twee van de vele passages in het Nieuwe Testament waarin wordt gewaarschuwd voor vervolging of waarin wordt opgetekend dat de volgelingen van de Heer worden lastiggevallen en aangevallen. Ditzelfde idee loopt door de hele Bijbel van de eenmaal geboren Kaïn die de tweemaal geboren Abel doodde tot het Boek Openbaring waar

het einde van de menselijke geschiedenis komt in een uitbarsting van bloed en vuur.

Dat er vijandschap bestaat tussen de eenmaal geborenen en de tweemaal geborenen is bekend bij elke bijbelstudent; de reden hiervoor werd door Christus verklaard toen Hij zei: "Indien gij uit de wereld waart, zo zou de wereld de zijnen liefhebben; maar omdat gij niet uit de wereld waart, maar Ik u uit de wereld uitverkoren heb, daarom haat de wereld u." De regel werd vastgelegd door de apostel Paulus toen hij schreef: "Maar als dan wie geboren is naar het vlees hem vervolgde die naar de Geest geboren was, zo is het ook nu."

Verschillen in morele normen tussen de eenmaalgeborenen en de tweemaalgeborenen en hun tegengestelde levenswijze kunnen bijdragen aan deze vijandigheid, maar de werkelijke oorzaak ligt dieper. Er zijn twee geesten op aarde: de geest die werkt in de kinderen van ongehoorzaamheid en de Geest van God. Deze twee kunnen nooit met elkaar worden verzoend, noch in de tijd, noch in de eeuwigheid. De geest die in de eenmaal geborenen woont, staat voor altijd tegenover de Geest die het hart van de tweemaal geborenen bewoont. Deze vijandschap begon ergens in het verre verleden voor de schepping van de mens en duurt voort tot op de dag van vandaag. De moderne poging om vrede te brengen tussen deze twee geesten is niet alleen zinloos, maar ook in strijd met de morele wetten van het universum.

"Om te onderwijzen dat de geest van de eenmaal geborene in vijandschap is met de geest van de tweemaal geborene, is het toppunt van elke vorm van gewelddadige belediging. Geen taal is te bitter om te slingeren tegen de verwaande dweper die zo'n scheidslijn tussen mensen durft te trekken. Zulke

kwaadaardige ideeën zijn in strijd met de broederschap van de mens, zegt de eens geborene, en worden alleen aangehangen door de apostelen van verdeeldheid en haat." Deze machtige woede tegen de tweemaal geborenen dient alleen maar om de waarheid die zij onderwijzen te bevestigen. Maar dit lijkt niemand op te merken.

Wat we nodig hebben om het christelijk getuigenis weer kracht bij te zetten, is geen slap gepraat over broederschap, maar een eerlijke erkenning van het feit dat twee mensenrassen tegelijkertijd op aarde leven: een gevallen ras dat voortkomt uit de lendenen van Adam en een vernieuwd ras dat uit de Geest geboren is door de verlossing die in Christus Jezus is.

Om deze waarheid te accepteren is een hardheid en geestelijke volwassenheid nodig die moderne christenen eenvoudigweg niet bezitten. Het onder ogen zien draagt nauwelijks bij aan die "gemoedsrust" waar onze religieuze zwakkelingen zo klaaglijk naar blaten.

Voor mezelf heb ik lang geleden besloten dat ik liever de waarheid ken dan gelukkig te zijn in onwetendheid. Als ik niet zowel waarheid als geluk kan hebben, geef me dan de waarheid. We zullen nog lang gelukkig kunnen zijn in de hemel.

Hoofdstuk 5

Over de oorsprong en aard van dingen

Het gevierde gebed van de grote Duitse astronoom Kepler is voor velen een zegen geweest: "O God, ik dank U dat Gij mij toestond Uw gedachten achter U aan te denken."

Dit gebed is theologisch verantwoord omdat het de prioriteit van God in het universum erkent. "In den beginne God" is ongetwijfeld de belangrijkste zin in de Bijbel. In God beginnen alle dingen en ook alle gedachten. In de woorden van Augustinus: "Maar Gij, o Heer, die altijd leeft en in wie niets sterft, van voor de wereld was, en zelfs van voor alles wat ` kan worden genoemd,' Gij bestaat en zijt de God en Heer van alle schepselen; en bij U blijven vast de oorzaken van alle onstabiele dingen en de veranderende bronnen van alle veranderlijke dingen, en de eeuwige redenen van alle redengevende en tijdelijke dingen."

Wat voor iets nieuws iemand ook ontdekt, het is al oud, want het is de huidige uitdrukking van een eerdere gedachte van God. Het idee van het ding gaat vooraf aan het ding zelf; en wanneer dingen gedachten opwekken in de denkgeest van de denker, zijn dat de oude gedachten van God, hoe onvolmaakt ook begrepen.

Wanneer een ware gedachte de geest van een mens binnendringt, of hij nu een heilige of een zondaar is, moet het noodzakelijkerwijs een gedachte van God zijn, want God is de

oorsprong van alle ware gedachten en dingen. Daarom worden veel echte waarheden gesproken en geschreven door personen die geen christenen zijn. Als een atheïst bijvoorbeeld zou zeggen dat twee keer twee gelijk is aan vier, dan zou hij een waarheid zeggen en de gedachte van God na Hem denken, ook al ontkent hij misschien dat God überhaupt bestaat.

In hun zoektocht naar feiten hebben mensen waarheden met waarheid verward. De woorden van Christus, "Gij zult de waarheid kennen en de waarheid zal u vrijmaken", zijn uit hun verband gerukt en gebruikt om mensen aan te zetten tot het nastreven van allerlei soorten kennis met de verwachting dat ze door kennis "vrij" zullen worden gemaakt. Dit is zeker niet wat Christus in gedachten had toen Hij deze woorden uitsprak.

De waarheden die mensen ontdekken in de aarde eronder en in de astronomische hemelen erboven zijn eigenlijk geen waarheden maar feiten. We noemen ze waarheden, zoals ik hier doe, maar ze zijn niet meer dan delen van de legpuzzel van het universum, en wanneer ze correct in elkaar passen geven ze op zijn minst een hint van hoe het grotere plaatje eruit ziet. Maar ik herhaal, ze zijn niet de waarheid, en nog belangrijker, ze zijn niet de waarheid. Als elk ontbrekend stukje ontdekt en op zijn plaats gelegd zou zijn, zouden we nog steeds niet de waarheid hebben, want de waarheid is geen samenstelling van gedachten en dingen. De waarheid zou met een hoofdletter W geschreven moeten worden, want het is niets minder dan de Zoon van God, de Tweede Persoon van de gezegende Godheid.

De menselijke geest wil een antwoord op de vraag naar de oorsprong en de aard van de dingen. De wereld zoals we die aantreffen moet op de een of andere manier verklaard worden. Filosofen en wetenschappers hebben getracht er een verklaring

voor te vinden, de een door speculatie, de ander door observatie, en in hun werk zijn ze op veel nuttige en inspirerende feiten gestuit. Maar ze hebben de uiteindelijke waarheid niet gevonden. Die komt door openbaring en verlichting.

Zij die de Christelijke openbaring geloven, weten dat het universum een schepping is. Het is niet eeuwig, want het had een begin, en het is niet het resultaat van een opeenvolging van gelukkige toevalligheden waarbij een bijna oneindig aantal bij elkaar passende onderdelen elkaar toevallig vonden, op hun plaats vielen en begonnen te zoemen. Om dat te geloven is een mate van goedgelovigheid nodig die maar weinigen bezitten. "Ik geloof liever alle fabels in de Legende, en de Talmoed, en de Alcoram," zei Bacon, "dan dat dit universele frame zonder geest is. En daarom heeft God nooit wonderen verricht om het atheïsme te overtuigen, omdat Zijn gewone werken het atheïsme overtuigen."

Zij die geloof hebben worden niet teruggeworpen op speculatie voor het geheim van het universum. Geloof is een orgaan van kennis. "Door het geloof begrijpen we dat de werelden door het woord van God gevormd zijn, zodat de dingen die gezien worden niet gemaakt zijn uit dingen die verschijnen." De stem van de Eeuwige Wijsheid verklaart: "In den beginne schiep God" en "In den beginne was het Woord ... Alle dingen zijn door hem gemaakt, zonder hem is niets gemaakt dat gemaakt is."

Alle dingen kwamen voort uit het Woord, dat in het Nieuwe Testament de gedachte en de wil van God in actieve uitdrukking betekent en geïdentificeerd wordt met onze Heer

Jezus Christus. Het is de Zoon die de Waarheid is die mensen vrij maakt.

Geen feiten, geen wetenschappelijke kennis, maar eeuwige Waarheid bevrijdt mensen, en die eeuwige Waarheid werd vlees om onder ons te wonen. "Dit is het eeuwige leven, opdat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt."

Niet alleen de oorsprong van de dingen wordt onthuld, maar ook de aard van de dingen. Omdat de oorsprong van alle dingen geest is, zijn alle dingen op de bodem ook geestelijk. Dit is een moreel universum; het wordt geregeerd door morele wetten en zal uiteindelijk worden beoordeeld door morele wetten. De mens bezit boven alle schepselen morele waarneming en is verantwoording schuldig aan de geestelijke wetten die de wereld doordringen en in stand houden. Zuiver materialisme - dat wil zeggen, de leer dat materie het oerbestanddeel van het universum is - is niet natuurlijk voor de menselijke geest. Het vereist een chronische schending van onze basisinstincten om het te accepteren als een verklaring van de aard der dingen. En Paulus vertelt ons in de eerste twee hoofdstukken van zijn brief aan de Romeinen hoe mensen in een gemoedstoestand komen waarin ze zo'n onwaarheid kunnen accepteren.

Hoofdstuk 6

Waarom mensen de Bijbel moeilijk vinden

Dat het voor veel mensen moeilijk is om de Bijbel te begrijpen, wordt niet ontkend door degenen die bekend zijn met de feiten. Het getuigenis van de moeilijkheden die men ondervindt bij het lezen van de Bijbel is te volledig en te wijdverspreid om lichtvaardig te worden afgedaan.

In menselijke ervaringen is er meestal een complex van oorzaken in plaats van slechts één oorzaak voor alles, en zo is het ook met de moeilijkheid waar we tegenaan lopen met de Bijbel. Op de vraag: "Waarom is de Bijbel moeilijk te begrijpen?" kan geen eenduidig antwoord worden gegeven; een duidelijk antwoord zal zeker het verkeerde zijn. Het probleem is meervoudig in plaats van enkelvoudig, en daarom zal de poging om er één oplossing voor te vinden teleurstellend zijn.

Desondanks durf ik een kort antwoord op de vraag te geven, en hoewel het niet het hele antwoord is, is het wel een belangrijk antwoord en bevat het waarschijnlijk de meeste antwoorden op wat een ingewikkelde en zeer complexe vraag moet zijn. Ik geloof dat we de Bijbel moeilijk vinden omdat we proberen hem te lezen zoals we elk ander boek zouden lezen, en hij is niet hetzelfde als elk ander boek.

De Bijbel is niet voor iedereen bestemd. De boodschap is gericht aan een paar uitverkorenen. Of deze uitverkorenen door

God gekozen zijn in een soevereine daad van uitverkiezing of uitverkoren zijn omdat ze aan bepaalde kwalificatievoorwaarden voldoen, laat ik aan eenieder over om naar eigen goeddunken te beslissen, wetende dat zijn beslissing bepaald zal worden door zijn basisovertuigingen over zaken als voorbestemming, vrije wil, de eeuwige decreten en andere verwante leer. Maar wat er ook in de eeuwigheid heeft plaatsgevonden, het is duidelijk wat er in de tijd gebeurt: Sommigen geloven en sommigen niet; sommigen zijn moreel ontvankelijk en sommigen niet; sommigen hebben geestelijke vermogens en sommigen niet. De Bijbel richt zich tot hen die geloven, zijn en hebben. Zij die dat niet doen en niet zijn en niet hebben, zullen de Bijbel tevergeefs lezen.

Ik verwacht dat sommige lezers hiertegen ernstige bezwaren zullen hebben, en wel om redenen die niet moeilijk te vinden zijn. Het christendom van vandaag is mensgericht, niet Godgericht. God wordt gemaakt om geduldig, zelfs eerbiedig, te wachten op de grillen van mensen. Het beeld van God dat tegenwoordig populair is, is dat van een verstrooide Vader, die in hartverscheurende wanhoop vecht om mensen zover te krijgen dat ze een Verlosser accepteren aan wie ze geen behoefte hebben en in wie ze heel weinig interesse hebben. Om deze zelfvoorzienende zielen over te halen om in te gaan op Zijn genereuze aanbod zal God bijna alles doen, zelfs verkoopmethoden gebruiken en op de zachtst denkbare manier tegen hen praten. Deze kijk op de dingen is natuurlijk een soort religieuze romantiek die, hoewel hij vaak vleiende en soms beschamende termen gebruikt om God te prijzen, er toch in slaagt om de mens de ster van de show te maken.

Het idee dat de Bijbel tot iedereen gericht is, heeft verwarring gezaaid binnen en buiten de kerk. De poging om de leer van de Preek op de Berg aan de onherboren naties van de wereld is hier een voorbeeld van. Rechtbanken en de militaire machten van de aarde worden aangespoord om de leer van Christus te volgen, iets wat voor hen duidelijk onmogelijk is. Om de woorden van Christus te citeren als leidraad voor politieagenten, rechters en generaals is een volledig verkeerd begrip van deze woorden en een totaal gebrek aan begrip van de doelen van de goddelijke openbaring. De genadevolle woorden van Christus zijn voor de zonen en dochters van genade.

God richt zijn woorden van waarheid niet alleen tot hen die in staat zijn om ze te ontvangen, maar Hij verbergt de betekenis ervan ook voor hen die dat niet zijn. De prediker gebruikt verhalen om de waarheid duidelijk te maken; onze Heer gebruikte ze vaak om de waarheid te verdoezelen. De gelijkenissen van Christus waren precies het tegenovergestelde van de moderne "illustratie", die bedoeld is om licht te geven; de gelijkenissen waren "duistere gezegden" en Christus beweerde dat Hij ze soms gebruikte zodat Zijn discipelen het konden begrijpen en Zijn vijanden niet. (Zie Matteüs 13:10-17.) Zoals de vuurzuil licht gaf aan Israël, maar wolk en duisternis was voor de Egyptenaren, zo schijnen de woorden van onze Heer in de harten van Zijn mensen, maar laten ze de zelfverzekerde ongelovige achter in de duisternis van de morele nacht.

De reddende kracht van het Woord is voorbehouden aan hen voor wie het bedoeld is. Het geheim van de Heer is bij hen die Hem vrezen. Het onboetvaardige hart zal de Bijbel slechts een

skelet van feiten vinden zonder vlees, leven of adem. We kunnen van Shakespeare genieten zonder boetedoening; we kunnen Plato begrijpen zonder een woord te geloven van wat hij zegt; maar boetedoening en nederigheid zijn samen met geloof en gehoorzaamheid noodzakelijk om de Schrift juist te begrijpen.

In natuurlijke zaken volgt geloof op bewijs en is het onmogelijk zonder bewijs, maar in het rijk van de geest gaat geloof vooraf aan begrip; het volgt er niet op. De natuurlijke mens moet weten om te kunnen geloven; de geestelijke mens moet geloven om te kunnen weten. Het geloof dat redt is geen conclusie die uit bewijsmateriaal trekt; het is van de geest, een bovennatuurlijk infuus van vertrouwen in Jezus Christus, een gave van God.

Het geloof dat redt berust in de Persoon van Christus; het leidt meteen tot een overgave van het hele wezen aan Christus, een daad die onmogelijk is voor de natuurlijke mens. Juist geloven is net zo goed een wonder als het opstaan van de dode Lazarus op het bevel van Christus.

De Bijbel is een bovennatuurlijk boek en kan alleen met bovennatuurlijke hulp begrepen worden.

Hoofdstuk 7

Geloof: De verkeerd begrepen leer

In het goddelijke schema van verlossing staat de leer van het geloof centraal. God richt Zijn woorden tot het geloof, en waar geen geloof is, is geen ware opwekking.

"Zonder geloof is het onmogelijk om Hem te behagen."

Elk voordeel dat voortvloeit uit de verzoening van Christus komt tot het individu door de poort van het geloof. Vergeving, reiniging, wedergeboorte, de Heilige Geest, alle gebedsverhoringen worden aan het geloof gegeven en door het geloof ontvangen. Er is geen andere weg. Dit is een gangbare evangelische leer en wordt overal geaccepteerd waar het kruis van Christus wordt begrepen.

Omdat geloof zo essentieel is voor al onze hoop, zo noodzakelijk voor de vervulling van elke aspiratie van onze harten, durven we niets vanzelfsprekend te vinden. Alles wat zoveel wel en wee met zich meebrengt, wat inderdaad beslist over onze hemel of onze hel, is te belangrijk om te verwaarlozen. We mogen gewoon niet toestaan dat we ongeïnformeerd of verkeerd geïnformeerd zijn. We moeten het weten.

Al een aantal jaren is mijn hart verontrust over de geloofsleer zoals die door evangelische christenen overal

wordt ontvangen en onderwezen. In orthodoxe kringen wordt grote nadruk gelegd op het geloof, en dat is goed; maar toch ben ik verontrust. In het bijzonder ben ik bang dat de moderne opvatting van geloof niet de Bijbelse is; dat wanneer de leraren van onze tijd het woord gebruiken, ze niet bedoelen wat de Bijbelschrijvers bedoelden toen ze het gebruikten.

De oorzaken van mijn onbehagen zijn de volgende:

1. Het gebrek aan geestelijke vruchten in het leven van zovelen die beweren dat ze geloof hebben.

2. De zeldzaamheid van een radicale verandering in het gedrag en de algemene kijk van personen die hun nieuwe geloof in Christus als hun persoonlijke Verlosser belijden.

3. Het falen van onze leraren om te definiëren of zelfs maar te beschrijven waar het woord geloof naar zou moeten verwijzen.

4. De hartverscheurende mislukking van vele zoekers, hoe serieus ze ook zijn, om iets van de leer te maken of er een bevredigende ervaring door te ontvangen.

5. Het echte gevaar is dat een leer die zo wijdverspreid is en zo kritiekloos door zovelen wordt ontvangen, onjuist is zoals zij die opvatten.

6. Ik heb gezien hoe geloof naar voren werd geschoven als een vervanging voor gehoorzaamheid, een ontsnapping aan de werkelijkheid, een toevluchtsoord voor de noodzaak van hard nadenken, een schuilplaats voor een zwak karakter. Ik heb mensen gezien die hoge dierlijke geesten, natuurlijk optimisme, emotionele opwinding en zenuwtrekjes bij de naam geloof noemden.

7. Gewoon gezond verstand zou ons moeten vertellen dat iets dat geen verandering teweegbrengt in de mens die het

belijdt, ook geen verschil maakt voor God, en het is een gemakkelijk waarneembaar feit dat voor ontelbare aantallen mensen de verandering van geen geloof naar geloof geen werkelijk verschil maakt in het leven.

Misschien helpt het ons om te weten wat geloof is als we eerst opmerken wat het niet is. Het is niet het 'geloven' in een bewering waarvan we weten dat die waar is. De menselijke geest zit zo in elkaar dat hij noodgedwongen moet geloven als het bewijs dat hem wordt voorgelegd overtuigend is. Het kan zichzelf niet helpen. Als het bewijs niet overtuigt, is er geen geloof mogelijk. Geen enkele bedreiging of straf kan de denkgeest dwingen om tegen duidelijk bewijs in te geloven.

Geloof gebaseerd op rede is een soort geloof, dat is waar; maar het heeft niet het karakter van Bijbelgeloof, want het volgt onfeilbaar het bewijs en heeft niets van morele of geestelijke aard in zich. Noch kan de afwezigheid van geloof gebaseerd op rede tegen iemand worden gebruikt, want het bewijs, niet het individu, bepaalt het oordeel. Een man naar de hel sturen wiens enige misdaad was dat hij het bewijs rechtstreeks naar de juiste conclusie volgde, zou een flagrante onrechtvaardigheid zijn; een zondaar rechtvaardigen op grond van het feit dat hij volgens de duidelijke feiten een beslissing had genomen, zou betekenen dat verlossing het resultaat is van de werking van een algemene wet van het verstand die net zo goed op Judas als op Paulus van toepassing is. Het zou verlossing uit het domein van het voorwaardelijke halen en het in het mentale plaatsen, waar het volgens de Schrift zeker niet thuishoort.

Waar geloof berust op de persoon ofwel het karakter van God en vraagt geen verder bewijs dan de morele perfecties van

Degene die niet kan liegen. Het is genoeg dat God het gezegd heeft en al zou de uitspraak elk van de vijf zintuigen en ook alle conclusies van de logica tegenspreken, dan nog blijft de gelovige geloven. "Laat God waar zijn, maar ieder mens een leugenaar," is de taal van het ware geloof. De hemel keurt zo'n geloof goed omdat het boven louter bewijzen uitstijgt en in de schoot van God rust.

In de afgelopen jaren is er onder bepaalde evangelicalen een beweging ontstaan die de waarheden van de Schrift wil bewijzen door een beroep te doen op de wetenschap.
Er wordt bewijs gezocht in de natuurlijke wereld om de bovennatuurlijke openbaring te ondersteunen. Sneeuwvlokken, bloed, stenen, vreemde zeedieren, vogels en vele andere natuurlijke objecten worden op naar voren gebracht als bewijs dat de Bijbel waar is. Dit wordt aangeprezen als een grote steun voor het geloof, omdat het idee is dat als bewezen kan worden dat een bijbelse leer waar is, het geloof als gevolg daarvan zal opbloeien.

Wat deze broeders niet zien is dat juist het feit dat ze het nodig vinden om bewijs te zoeken voor de waarheden in de Schrift iets heel anders bewijst, namelijk hun eigen fundamentele ongeloof. Wanneer God spreekt, vraagt ongeloof: "Hoe zal ik weten dat dit waar is?" IK BEN DIE IK BEN is de enige grond voor geloof. Om tussen de rotsen te graven of onder de zee te zoeken naar bewijs om de Schriften te ondersteunen, is een belediging van Degene die ze heeft geschreven. Ik geloof zeker niet dat dit opzettelijk gebeurt, maar ik zie niet hoe we aan de conclusie kunnen ontsnappen dat het toch gebeurt.

Geloof zoals de Bijbel het kent, is vertrouwen in God en Zijn Zoon Jezus Christus; het is het antwoord van de ziel op het goddelijke karakter zoals dat in de Schrift wordt geopenbaard; en zelfs dit antwoord is onmogelijk zonder de voorafgaande werking van de Heilige Geest. Geloof is een gave van God aan een berouwvolle ziel en heeft helemaal niets te maken met de zintuigen of de gegevens die zij verschaffen. Geloof is een wonder; het is het vermogen dat God geeft om op Zijn Zoon te vertrouwen, en alles wat niet resulteert in actie in overeenstemming met de wil van God is geen geloof maar iets anders dat er tekort aan is.

Geloof en moraal zijn twee zijden van dezelfde medaille. Sterker nog, de essentie van geloof is moreel. Elk beleden geloof in Christus als persoonlijke Verlosser dat het leven niet onder volledige gehoorzaamheid aan Christus als Heer brengt, is ontoereikend en moet zijn slachtoffer op het laatst verraden.

De mens die gelooft zal gehoorzamen; niet gehoorzamen is een overtuigend bewijs dat er geen waar geloof aanwezig is. Om het onmogelijke te proberen moet God geloof geven of er zal geen geloof zijn, en Hij geeft alleen geloof aan het gehoorzame hart. Waar echt berouw is, is gehoorzaamheid; want berouw is niet alleen verdriet over vroegere mislukkingen en zonden, het is een vastbeslotenheid om nu te beginnen de wil van God te doen zoals Hij die aan ons openbaart.

Hoofdstuk 8

Ware religie is niet voelen maar willen

Een van de raadselachtige vragen die de zoekende christen vroeg of laat waarschijnlijk zal tegenkomen, is hoe hij het Bijbelse gebod kan vervullen om God lief te hebben met heel zijn hart en zijn naaste als zichzelf.

De oprechte christen die nadenkt over zijn heilige verplichting om God en de mensheid lief te hebben, kan een gevoel van frustratie ervaren dat voortkomt uit de wetenschap dat hij maar geen enkele emotionele opwinding over zijn Heer of zijn broeders kan opwekken. Hij wil wel, maar hij kan het niet. De verrukkelijke bronnen van gevoel willen maar niet stromen.

Veel eerlijke mensen zijn ontmoedigd geraakt door de afwezigheid van religieuze emotie en hebben geconcludeerd dat ze toch niet echt christen zijn. Ze concluderen dat ze de weg ergens gemist moeten hebben en dat hun godsdienst niet veel meer is dan een lege belijdenis. Een tijdje lang verwijten ze zichzelf dat ze koud zijn en uiteindelijk raken ze in een staat van doffe ontmoediging, nauwelijks wetend wat ze moeten denken. Ze geloven wel in God; ze vertrouwen inderdaad op Christus als hun Verlosser, maar de liefde die ze hoopten te voelen, ontgaat hen consequent. Wat is het probleem?

Het probleem is niet licht. Het gaat om een echte moeilijkheid, die in de vorm van een vraag kan worden gesteld: Hoe kan ik liefhebben door een gebod? Van alle emoties waartoe de ziel in staat is, is liefde verreweg de meest vrije, de meest onredelijke, degene die het minst geneigd is om op te komen door de roep van plicht of verplichting, en zeker degene die niet op het bevel van een ander zal komen. Er is nooit een wet aangenomen die een moreel wezen kan dwingen om van een ander te houden, want liefde moet van nature vrijwillig zijn. Niemand kan gedwongen of bang gemaakt worden om van iemand te houden. Liefde bestaat gewoon niet op die manier. Dus wat moeten we doen met het gebod van onze Heer om God en onze naaste lief te hebben?

Om onze weg uit de schaduw naar het vrolijke zonlicht te vinden, hoeven we alleen maar te weten dat er twee soorten liefde zijn: de liefde van het gevoel en de liefde van het willen. De ene ligt in de emoties, de andere in de wil. Over de ene hebben we weinig controle. Ze komt en gaat, stijgt en daalt, laait op en verdwijnt naar believen, en verandert van heet naar warm naar koel en weer terug naar warm, net als het weer. Dergelijke liefde was niet in de gedachten van Christus toen Hij Zijn volk vertelde om God en elkaar lief te hebben. We kunnen net zo goed een vlinder bevelen om op onze schouder te gaan zitten als te proberen om dit grillige soort genegenheid in ons hart te laten komen.

De liefde die de Bijbel opdraagt is niet de liefde van het gevoel; het is de liefde van het willen, de gewilde neiging van het hart. (Voor deze twee gelukkige zinnen ben ik dank verschuldigd aan een ander, een meester van het innerlijke

leven wiens pen nog maar kort geleden door de dood tot zwijgen werd gebracht).

God heeft nooit bedoeld dat een wezen als de mens de speelbal van zijn gevoelens zou zijn. Het gevoelsleven is een gepast en nobel deel van de totale persoonlijkheid, maar het is van nature van secundair belang. Religie ligt in de wil en dat geldt ook voor gerechtigheid. Het enige goede dat God erkent is een gewild goed; de enige geldige heiligheid is een gewilde heiligheid.

Het zou een bemoedigende gedachte moeten zijn dat ieder mens voor God is wat hij wil zijn. De eerste vereiste voor bekering is een gerectificeerde wil. "Als iemand wil," zegt onze Heer, en laat het daarbij. Om aan de vereisten van liefde voor God te voldoen, hoeft de ziel alleen maar te willen liefhebben en het wonder begint te bloeien als het ontluiken van de staf van Aäron.

De wil is de automatische piloot die de ziel op koers houdt. "Vliegen is gemakkelijk," zei een vriend die zijn eigen vliegtuig bestuurt. "Neem haar gewoon mee naar boven, wijs haar in de richting die je wilt en stel de piloot in. Daarna vliegt ze zichzelf." Hoewel we de figuur niet te ver moeten doordrukken, is het toch zaligmakend waar dat de wil, niet de gevoelens, de morele richting bepaalt.

De wortel van alle kwaad in de menselijke natuur is de corruptie van de wil. De gedachten en bedoelingen van het hart zijn verkeerd en als gevolg daarvan is het hele leven verkeerd. Berouw is in de eerste plaats een verandering van moreel doel, een plotselinge en vaak gewelddadige omkering van de richting van de ziel. De verloren zoon zette zijn eerste stap omhoog uit de varkensstal toen hij zei: "Ik zal opstaan en naar

mijn vader gaan." Zoals hij eens had gewild het huis van zijn vader te verlaten, zo wilde hij nu terugkeren. Zijn daaropvolgende actie bewees dat zijn uitgesproken doel oprecht was. Hij keerde terug.

Iemand zou uit het bovenstaande kunnen afleiden dat we de vreugde van de Heer uitsluiten als een geldig onderdeel van het christelijk leven. Hoewel niemand die deze columns regelmatig leest waarschijnlijk zo'n verkeerde conclusie zal trekken, zou een toevallige lezer op een dwaalspoor kunnen worden gebracht; een woordje uitleg is daarom op zijn plaats:

Om God lief te hebben met heel ons hart moeten we dat allereerst willen. We moeten berouw hebben over ons gebrek aan liefde en vanaf dit moment vastbesloten zijn om God tot voorwerp van onze toewijding te maken. We moeten onze genegenheid op de dingen daarboven richten en ons hart op Christus en de hemelse dingen richten. We moeten de Schrift elke dag met toewijding lezen en biddend gehoorzamen, altijd vastbesloten om God lief te hebben met heel ons hart en onze naaste als onszelf.

Als we deze dingen doen, kunnen we er zeker van zijn dat we een wonderbaarlijke verandering in ons hele innerlijke leven zullen ervaren. We zullen spoedig tot onze grote vreugde merken dat onze gevoelens minder grillig worden en in de richting van de "gewilde neiging van het hart" beginnen te bewegen. Onze emoties zullen gedisciplineerd en gericht worden. We zullen de "doordringende zoetheid" van de liefde van Christus beginnen te proeven. Onze religieuze genegenheid zal gelijkmatig beginnen op te stijgen op stabiele vleugels in plaats van doelloos rond te fladderen zonder doel of intelligente richting. Het hele leven zal, als een delicaat

instrument, gestemd worden om de lof te zingen van Hem die ons liefhad en ons van onze zonden afwaste in Zijn eigen bloed.

Maar eerst moeten we willen, want de wil is meester over het hart.

Hoofdstuk 9

Geestelijke vooruitgang boeken

De hoogmoed van christenen is het schandaal van het christendom.

De tijd is kort en de eeuwigheid is lang. Het einde van alle dingen is nabij. De mens heeft bewezen moreel ongeschikt te zijn voor de wereld waarin hij door de goedheid van de Almachtige is geplaatst. Hij heeft zichzelf naar de rand van de krater geduwd en kan niet meer terug, en in vreselijke angst houdt hij zijn adem in voor het vreselijke moment waarop hij in het inferno zal worden gestort.

Ondertussen is er een groep mensen op aarde die beweert het antwoord te hebben op alle grote levensvragen. Ze beweren dat ze de weg terug naar God hebben gevonden, bevrijd zijn van hun zonden, eeuwig leven en een zekere garantie op de hemel in de komende wereld.

Dit zijn de christenen. Zij verklaren dat Jezus Christus de God uit de God is, vlees geworden om onder ons te wonen. Zij staan erop dat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven is. Zij getuigen dat Hij voor hen Wijsheid, Gerechtigheid, Heiliging en Verlossing is, en zij beweren standvastig dat Hij voor hen de Opstanding en het Leven in de komende eeuwigheid zal zijn.

Deze christenen weten, en wanneer ze onder druk worden gezet, zullen ze toegeven, dat hun eindige harten slechts een

jammerlijk klein deel hebben verkend van de oneindige rijkdom die hun in Christus Jezus toekomt. Ze lezen de levens van de grote heiligen wiens vurig verlangen naar God hen ver de berg op voerde naar geestelijke volmaaktheid; en voor een kort moment verlangen ze er misschien naar om net zo te zijn als deze vurige zielen wiens licht en geur nog steeds hangen in de wereld waar ze ooit leefden en werkten. Maar het verlangen gaat snel voorbij. De wereld is te veel voor hen en de eisen van hun aardse leven zijn te hardnekkig; dus keren ze terug naar hun gewone leven en accepteren ze het gewone als normaal. Na een tijdje slagen ze erin om een soort innerlijke tevredenheid te bereiken en dat is het laatste wat we van hen horen.

Deze tevredenheid met onvoldoende en onvolmaakte vooruitgang in het leven van heiligheid is, nogmaals, een schandaal in de Kerk van de Eerstgeborene. Het hele gewicht van de Schrift is tegen zoiets. De Heilige Geest probeert voortdurend de zelfgenoegzame mensen wakker te schudden. "Laten we doorgaan" is het woord van de Geest. De apostel Paulus belichaamt dit in zijn nobele getuigenis in zijn Filippenzenbrief:

"Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen. En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof; Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner

opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende; Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben. Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb. Maar een ding doe ik, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus."

Als we dit accepteren als de oprechte uitdrukking van een normale christen, zie ik niet hoe we onze eigen onverschilligheid ten opzichte van geestelijke dingen kunnen rechtvaardigen. Maar als iemand een verlangen voelt om duidelijke vooruitgang te boeken in het leven van Christus, wat kan hij dan doen om verder te gaan? Hier zijn een paar suggesties:

1. Streef ernaar om verder te gaan dan louter peinzend verlangen. Zet je gezicht als een vuursteen en begin je leven op orde te brengen. Ieder mens is zo heilig als hij echt wil zijn. Maar het willen moet allesoverheersend zijn.

Bind de losse eindjes van je leven aan elkaar. Begin met tienden; stel een gezinsgebed in; betaal je schulden zoveel mogelijk af en maak een soort openhartige regeling met elke schuldeiser die je niet onmiddellijk kunt betalen; geef zoveel mogelijk terug; maak tijd vrij om te bidden en de Schrift te doorzoeken; geef je helemaal over aan de wil van God. Je zult verrast en blij zijn met de resultaten.

2. Doe elke onchristelijke gewoonte van je af. Als andere christenen het zonder berouw doen, dan roept God jou

misschien om dichter bij Hem te komen dan die andere christenen willen komen. Denk aan de woorden: "Anderen mogen, jij niet." Veroordeel of bekritiseer niet, maar zoek een betere manier. God zal je eren.

3. Zet Christus zelf in het middelpunt van je hart en houd Hem daar voortdurend. Alleen in Christus zul je volledige vervulling vinden. In Hem kun je in bewust, vitaal bewustzijn met de Godheid verenigd zijn. Onthoud dat heel God door Christus voor jou toegankelijk is. Ontwikkel Zijn kennis boven al het andere op aarde.

4. Stel je hart open voor de Heilige Geest en nodig Hem uit om je te vullen. Hij zal het doen. Laat niemand de Schrift zo voor je interpreteren dat hij de gave van de Geest van de Vader uitsluit. Ieder mens is zo vol van de Geest als hij wil zijn. Maak van je hart een vacuüm en de Geest zal binnenstormen om het te vullen.

Nergens in de Schrift, noch in de christelijke biografie werd ooit iemand vervuld met de Geest die niet wist dat hij vervuld was, en nergens werd iemand vervuld die niet wist wanneer. En niemand werd ooit geleidelijk vervuld.

5. Wees hard voor jezelf en makkelijk voor anderen. Draag je eigen kruis, maar leg het nooit op de rug van een ander. Begin de aanwezigheid van God te beoefenen. Ontwikkel de gemeenschap van de Drie-enige God door gebed, nederigheid, gehoorzaamheid en zelfverloochening.

Laat elke christen deze dingen doen en hij zal snel geestelijke vooruitgang boeken. Er is alle reden waarom we allemaal vooruit zouden moeten gaan in ons Christelijke leven en geen reden waarom we dat niet zouden moeten doen. Laten we doorgaan.

Hoofdstuk 10

Het oude kruis en het nieuwe

Heel slinks en ongecontroleerd is er in de moderne tijd een nieuw kruis in populaire evangelische kringen gekomen. Het lijkt op het oude kruis, maar is anders: de gelijkenissen zijn oppervlakkig; de verschillen fundamenteel.

Uit dit nieuwe kruis is een nieuwe filosofie van het christelijke leven voortgekomen, en uit die nieuwe filosofie is een nieuwe evangelische techniek ontstaan - een nieuw soort samenkomst en een nieuw soort prediking. Deze nieuwe evangelisatie gebruikt dezelfde taal als de oude, maar de inhoud is niet hetzelfde en de nadruk is niet zoals voorheen.

Het oude kruis wilde niets met de wereld te maken hebben. Voor Adams trotse vlees betekende het het einde van de reis. Het voerde het vonnis uit dat was opgelegd door de wet van Sinaï. Het nieuwe kruis is niet tegen het menselijk ras; het is eerder een vriendelijke vriend en, als het goed begrepen wordt, is het de bron van oceanen van goed, schoon plezier en onschuldig genot. Het laat Adam leven zonder inmenging. Zijn levensmotivatie is onveranderd; hij leeft nog steeds voor zijn eigen plezier, alleen schept hij nu genoegen in het zingen van koren en het kijken naar religieuze films in plaats van het zingen van vunzige liedjes en het drinken van sterke drank. Het accent ligt nog steeds op plezier, hoewel het plezier nu op een hoger moreel niveau ligt, zo niet intellectueel.

Het nieuwe kruis moedigt een nieuwe en heel andere evangelische benadering aan. De evangelist eist geen verloochening van het oude leven voordat een nieuw leven ontvangen kan worden. Hij predikt geen contrasten maar overeenkomsten. Hij probeert de interesse van het publiek te wekken door te laten zien dat het christendom geen onplezierige eisen stelt; in plaats daarvan biedt het hetzelfde als de wereld, alleen op een hoger niveau. Wat de zondige wereld op dat moment toevallig wil, wordt slim getoond als precies datgene wat het evangelie biedt, alleen is het religieuze product beter.

Het nieuwe kruis doodt de zondaar niet, het richt hem op. Het zet hem aan tot een schonere en vrolijkere manier van leven en redt zijn zelfrespect. Tegen de zelfingenomene zegt het: "Kom en laat je gelden voor Christus." Tegen de egoïst zegt het: "Kom en beroem je op de Heer." Tegen de sensatiezoeker zegt het: "Kom en geniet van de sensatie van de christelijke gemeenschap". De christelijke boodschap wordt gekanteld in de richting van de huidige mode om het acceptabel te maken voor het publiek.

De filosofie achter dit soort dingen kan oprecht zijn, maar haar oprechtheid redt haar niet van valsheid. Ze is vals omdat ze blind is. Het mist volledig de hele betekenis van het kruis.

Het oude kruis is een symbool van de dood. Het staat voor het abrupte, gewelddadige einde van een mens. De man die in de Romeinse tijd zijn kruis opnam en op weg ging, had al afscheid genomen van zijn vrienden. Hij kwam niet meer terug. Hij ging naar buiten om er een einde aan te maken. Het kruis sloot geen compromissen, paste niets aan, spaarde niets; het doodde de hele mens, volledig en voorgoed. Het probeerde

niet op goede voet te blijven met zijn slachtoffer. Het sloeg wreed en hard toe en toen het klaar was met zijn werk, was de man er niet meer.

Het ras van Adam is ter dood veroordeeld. Er is geen verzachting of ontsnapping mogelijk. God kan geen van de vruchten van de zonde goedkeuren, hoe onschuldig of mooi ze er in de ogen van mensen ook uitzien. God redt het individu door hem te liquideren en hem dan weer tot nieuw leven op te wekken.

Het evangelisme dat vriendschappelijke parallellen trekt tussen de wegen van God en de wegen van mensen is vals tegenover de Bijbel en wreed tegenover de zielen van zijn toehoorders. Het geloof van Christus loopt niet parallel met de wereld, maar doorsnijdt haar. Door tot Christus te komen brengen we ons oude leven niet op een hoger plan; we laten het achter bij het kruis. Het graankoren moet in de grond vallen en sterven.

Wij die het evangelie verkondigen moeten onszelf niet zien als vertegenwoordigers die gestuurd zijn om de goede wil tussen Christus en de wereld tot stand te brengen. We moeten ons niet voorstellen dat we de opdracht hebben om Christus aanvaardbaar te maken voor grote bedrijven, de pers, de sportwereld of het moderne onderwijs. Wij zijn geen diplomaten maar profeten en onze boodschap is geen compromis maar een ultimatum.

God biedt leven, maar geen verbeterd oud leven. Het leven dat Hij aanbiedt is leven uit de dood. Het staat altijd aan de andere kant van het kruis. Wie het wil bezitten moet onder de roede doorgaan. Hij moet zichzelf verwerpen en instemmen met Gods rechtvaardige vonnis tegen hem.

Wat betekent dit voor het individu, de veroordeelde mens die het leven in Christus Jezus wil vinden? Hoe kan deze theologie vertaald worden in leven? Simpel, hij moet zich bekeren en geloven. Hij moet afstand doen van zijn zonden en vervolgens afstand doen van zichzelf. Laat hem niets bedekken, niets verdedigen, niets verontschuldigen. Laat hem niet proberen om het met God op een akkoordje te gooien, maar laat hem zijn hoofd buigen voor de slag van Gods strenge ongenoegen en erkennen dat hij waardig is om te sterven.

Als hij dit gedaan heeft, laat hem dan met eenvoudig vertrouwen naar de opgestane Verlosser staren, en van Hem zullen leven, wedergeboorte, reiniging en kracht komen. Het kruis dat het aardse leven van Jezus beëindigde, maakt nu een einde aan de zondaar; en de kracht die Christus uit de dood deed opstaan, doet hem nu samen met Christus opstaan tot een nieuw leven.

Tegen iedereen die hier bezwaar tegen heeft of het maar een beperkte en persoonlijke kijk op de waarheid vindt, wil ik zeggen dat God Zijn keurmerk van goedkeuring op deze boodschap heeft gezet vanaf de tijd van Paulus tot nu. Of het nu in deze exacte woorden is of niet, dit is de inhoud geweest van alle prediking die door de eeuwen heen leven en kracht in de wereld heeft gebracht. De mystici, de hervormers en de opwekkers hebben hier de nadruk op gelegd en tekenen en wonderen en machtige werkingen van de Heilige Geest getuigden van Gods goedkeuring.

Durven wij, erfgenamen van zo'n erfenis van macht, te knoeien met de waarheid? Durven wij met onze stompe potloden de lijnen van de blauwdruk uit te wissen of het patroon te veranderen dat ons op de berg is getoond? Moge

God het verbieden. Laat ons het oude kruis prediken en we zullen de oude kracht kennen.

Hoofdstuk 11

Er is geen wijsheid in zonde

De wereld heeft de mens verdeeld in twee klassen, de domme goede mensen en de slimme slechte mensen.

Deze valse classificatie loopt als een rode draad door een groot deel van de literatuur van de laatste eeuwen, van de klassieken tot het stripverhaal, van Shakespeare's Polomus, die zijn zoon voorzag van een stel goede maar saaie morele gemeenplaatsen, tot Capp's Li'l Abner, die nooit bewust een verkeerde daad zou verrichten, maar die liever op zijn hoofd valt dan op zijn voeten omdat er meer gevoel in zijn voeten zit dan in zijn hoofd.

In de Heilige Schrift is het precies andersom. Daar wordt gerechtigheid altijd geassocieerd met wijsheid en kwaad met dwaasheid. Welke andere factoren er ook aanwezig mogen zijn in een verkeerde daad, dwaasheid is er één die nooit afwezig is. Om een verkeerde daad te doen moet een mens op dat moment verkeerd denken; hij moet een slecht oordeel hebben.

Als dit waar is, dan is de duivel de grootste dwaas van de schepping, want toen hij gokte op zijn vermogen om de Almachtige te onttronen, maakte hij zich schuldig aan een oordeel dat zo slecht was dat het imbecilie was. Er wordt gezegd dat hij een grote hoeveelheid wijsheid had, maar zijn wijsheid moet hem in de steek hebben gelaten op het moment van zijn eerste zonde, want hij heeft zeker de macht van God

schromelijk onderschat en zijn eigen macht schromelijk overschat. De duivel wordt nu in de Schrift niet als wijs afgebeeld, alleen als sluw. We worden niet gewaarschuwd tegen zijn wijsheid, maar tegen zijn listen, iets heel anders.

Nogmaals, zonde is, naast al het andere dat het kan zijn, altijd een daad van verkeerd oordeel. Om een zonde te begaan moet een mens voor een moment geloven dat de dingen anders zijn dan ze werkelijk zijn; hij moet waarden door elkaar halen; hij moet het morele universum onscherp zien; hij moet een leugen als waarheid accepteren en de waarheid als een leugen zien; hij moet de borden op de snelweg negeren en met zijn ogen dicht rijden; hij moet doen alsof hij geen ziel heeft en niet verantwoordelijk is voor zijn morele keuzes.

Zonde is nooit iets om trots op te zijn. Geen enkele daad is verstandig als hij de gevolgen op afstand negeert, en zonde doet dat altijd. Zonde ziet alleen vandaag, of hoogstens morgen; nooit overmorgen, volgende maand of volgend jaar. Dood en oordeel worden opzij geschoven alsof ze niet bestaan en de zondaar wordt voor die tijd een praktische atheïst die door zijn daad niet alleen het bestaan van God ontkent, maar ook het concept van leven na de dood.

De geschiedenis staat bol van de voorbeelden van mannen met grote intellectuele vermogens, maar met een praktisch beoordelingsvermogen dat vrijwel nihil was: Einstein bijvoorbeeld, die een wiskundig genie was maar niet op zijn eigen bankrekening kon letten en die afwezig zijn kleine motorboot aan de grond zette met het excuus dat hij "aan iets anders moest denken". We kunnen hierom glimlachen, maar er is niets humoristisch aan die andere klasse van mannen die briljante geesten hadden, maar wiens morele oordeel

bedroevend verkeerd was. Tot deze klasse behoren mannen als Lucretius, Voltaire, Shelley, Oscar Wilde, Walt Whitman en duizenden anderen van wie de namen minder bekend zijn.

Het idee dat de onvoorzichtige zondaar de slimmerik is en de serieuze christen, hoewel goedbedoeld, een domme sukkel is die totaal geen voeling heeft met het leven, houdt geen stand bij nader onderzoek. Zonde is in wezen een daad van morele dwaasheid en hoe groter de dwaasheid, hoe groter de dwaas.

Het wordt tijd dat de jongeren van deze generatie leren dat er niets slims of stoms is aan onrechtvaardigheid. We moeten stoppen met onderhandelen met het kwaad. Wij Christenen moeten ophouden ons te verontschuldigen voor onze morele positie en beginnen onze stem te laten horen, de zonde te ontmaskeren als de vijand van het menselijk ras die het zeker is, en gerechtigheid en ware heiligheid naar voren te brengen als de enige waardige bezigheden voor morele wezens.

Het idee dat zonde modern is, is onjuist. Er is geen nieuwe zonde uitgevonden sinds het begin van de opgetekende geschiedenis. Dat er een nieuwe ondeugd uitbreekt om fatsoenlijke burgers af te schrikken en de politie ongerust te maken, is niet echt nieuw. Sla dat boek open dat eeuwen geleden is geschreven en je zult het daar beschreven vinden. De roekeloze zondaar die een nieuwe manier probeert te bedenken om zijn liefde voor ongerechtigheid te uiten, kan niet meer doen dan anderen imiteren zoals hijzelf, nu al lang dood. Hij is niet de heldere rebel die hij denkt te zijn, maar een zwakke en domme kerel die mee moet in de lange stoet van de dood naar het punt waar geen weg terug is.

Een oud hoofd is een kroon van glorie als het op de weg van de gerechtigheid wordt gevonden, maar het is een dwaze pet

als het op de weg van de zonde wordt gevonden. Een oude zondaar is een ontzagwekkend en angstaanjagend schouwspel. Men voelt zich over hem zoals men zich voelt over de veroordeelde man op weg naar de galg. Een gevoel van gevoelloze terreur en schok vervult het hart. De wetenschap dat de veroordeelde man ooit een jongen met rode wangen was, maakt het gevoel alleen maar groter, en de wetenschap dat de oude rebel, die nu niet meer te redden is, ooit op een zondagochtend naar het huis van God ging onder het zoete geluid van de kerkklokken, maakt zelfs de vertrouwende christen nederig en een beetje bang. Daar gaat hij, maar zonder de genade van God.

Ik behoor tot degenen die geloven dat onze westerse beschaving op het punt staat ten onder te gaan. Ze heeft veel prijzenswaardige kwaliteiten, waarvan ze de meeste heeft ontleend aan de christelijke ethiek, maar ze mist het element van wijsheid dat haar duurzaamheid zou geven. Toekomstige historici zullen optekenen dat wij van de twintigste eeuw intelligent genoeg waren om een grote beschaving te creëren, maar niet de wijsheid hadden om haar te behouden.

Hoofdstuk 12

Drie graden van religieuze kennis

In onze kennis van goddelijke dingen kunnen drie graden worden onderscheiden: de kennis die respectievelijk door de rede, door het geloof en door geestelijke ervaring wordt geleverd.

Deze drie graden van kennis komen overeen met de afdelingen van de tabernakel in de oude Levitische orde: de voorhof, de heilige plaats en het heilige der heiligen.

Ver daarbinnen, achter het "tweede voorhangsel", bevond zich het allerheiligste, met als enig meubelstuk de Ark des Verbonds met de cherubs van heerlijkheid die het verzoendeksel overschaduwden. Daar tussen de uitgestrekte vleugels woonde in ontzagwekkende pracht het vuur van Gods aanwezigheid, de Shekmah. Geen enkel licht van de natuur bereikte die heilige plaats, alleen de zuivere straling van Hem die licht is en in wie helemaal geen duisternis is. Tot die plechtige Aanwezigheid kon niemand naderen, behalve de hogepriester eenmaal per jaar met verzoeningsbloed.

Verder naar buiten, en gescheiden door een zwaar voorhangsel, was de heilige plaats, een heilige plaats weliswaar, maar verwijderd van de Tegenwoordigheid en altijd toegankelijk voor de priesters van Israël. Ook hier werd het licht van zon en maan geweerd; licht werd geleverd door het schijnen van de zeven gouden kandelaren.

De voorhof van de priesters was nog verder weg, een grote ruimte waarin zich het koperen altaar en het wasvat bevonden. Dit was open naar de hemel en ontving het normale licht van de natuur.

Alles was van God en alles was goddelijk, maar de kwaliteit van de kennis van de aanbidder werd zekerder en subliemer naarmate hij zich van het buitenhof naar het verzoendeksel en de Tegenwoordigheid bewoog, waar hij uiteindelijk de cherubs van heerlijkheid mocht aanschouwen en het diepe brandende Vuur dat tussen hun uitgestrekte vleugels gloeide.

Dit alles illustreert de drie graden van kennis die voor een christen mogelijk zijn. Het is niet gepast dat we elk detail uitpersen in een poging om in het prachtige beeld van het Oude Testament meer te vinden dan er feitelijk is; maar de meest voorzichtige uitlegger zou er nauwelijks bezwaar tegen kunnen hebben dat we het aardse en uiterlijke gebruiken om het innerlijke en hemelse in reliëf te brengen.

De natuur is een grote leraar en aan haar voeten kunnen we veel leren dat goed en veredelend is. De Bijbel zelf leert ons dit: "De hemelen verkondigen de heerlijkheid van God en het uitspansel toont zijn werk. Van dag tot dag wordt er gesproken en van nacht tot nacht wordt er kennis getoond. "Ga naar de mier, gij luiaard; beschouw haar wegen en wees wijs." "Zie het gevogelte van de lucht." "Want de onzichtbare dingen van Hem worden vanaf de schepping van de wereld duidelijk gezien en begrepen door de dingen die gemaakt zijn, namelijk Zijn eeuwige kracht en Godheid. De rede die werkt op basis van gegevens die geleverd worden door observatie van natuurlijke objecten vertelt ons veel over God en geestelijke dingen. Dit is te duidelijk om bewijs voor nodig te hebben. Iedereen weet het.

Maar er is kennis die verder gaat dan en boven de kennis die door observatie wordt geleverd; het is kennis die door geloof wordt ontvangen. "In religie speelt geloof de rol van ervaring in de dingen van de wereld. Goddelijke openbaring door middel van de geïnspireerde Schrift biedt gegevens die geheel buiten en boven de macht van het verstand liggen om te ontdekken. Het verstand kan zijn conclusies trekken nadat het deze gegevens door geloof heeft ontvangen, maar het kan ze niet uit zichzelf vinden. De mens kent geen techniek waarmee hij bijvoorbeeld kan leren dat God in den beginne de hemel en de aarde schiep of dat er drie Personen in de Godheid zijn; dat God liefde is of dat Christus voor zondaars stierf of dat Hij nu aan de rechterhand van de Majesteit in de hemelen zit. Als we deze dingen ooit te weten komen, moet dat zijn door een geheel van leerstellingen als waar aan te nemen die we op geen enkele manier kunnen verifiëren. Dit is de kennis van het geloof.

Er is nog zuiverder kennis dan dit; het is kennis door directe geestelijke ervaring. Deze kennis heeft een directheid die haar boven alle twijfel verheft. Omdat het niet werd verworven door de rede die op intellectuele gegevens werkt, is de mogelijkheid van vergissing geëlimineerd. Door de inwonende Geest wordt de menselijke geest in onmiddellijk contact gebracht met de hogere geestelijke werkelijkheid. Hij aanschouwt, proeft, voelt en ziet de krachten van de komende wereld en heeft een bewuste ontmoeting met God, onzichtbaar.

Laat het duidelijk zijn dat dergelijke kennis eerder ervaren dan verworven wordt. Het bestaat niet uit bevindingen over iets; het is het ding zelf. Het is geen samenstelling van religieuze waarheden. Het is een element dat niet in delen gescheiden kan worden. Iemand die van dit soort kennis geniet,

is in staat om de aansporing in het boek Job te begrijpen: "Maak nu kennis met Hem en heb vrede." Voor zo iemand is God geen conclusie die uit bewijsmateriaal wordt getrokken, noch is Hij de som van wat de Bijbel over Hem leert. Hij kent God in de laatste onherleidbare betekenis van het woord kennen. Je zou bijna kunnen zeggen dat God hem overkwam.

Misschien zei Christus dit alles wel eenvoudiger in Johannes 14:21: "Ik ... zal Mijzelf aan hem openbaren." Want waar hebben we hier voor gewerkt behalve de subliem eenvoudige nieuwtestamentische leer dat de Drie-enige God in het hart van de verloste mens wil wonen en Zijn aanwezigheid voortdurend bekend wil maken? Wat op aarde of in de hemel daarboven kan een grotere zaligheid zijn?

Hoofdstuk 13

De heiliging van het seculiere

Het nieuwe testament leert dat alle dingen rein zijn voor de reine mens, en ik denk dat we mogen aannemen dat voor de slechte mens alle dingen slecht zijn. Het ding zelf is niet goed of slecht; goedheid of slechtheid behoort tot de menselijke persoonlijkheid.

Alles hangt af van de staat van ons innerlijk leven en de relatie van ons hart met God. De man die met God wandelt zal zien en weten dat er voor hem geen strikte scheidslijn is tussen het heilige en het wereldlijke. Hij zal erkennen dat er om hem heen een wereld van geschapen dingen ligt die op zichzelf onschuldig zijn; en hij zal ook weten dat er duizend menselijke daden zijn die noch goed, noch slecht zijn, behalve als ze gedaan worden door goede of slechte mensen. De drukke wereld om ons heen is gevuld met werken, reizen, trouwen, onze kinderen grootbrengen, onze doden begraven, kopen, verkopen, slapen, eten en ons mengen in het gewone sociale verkeer met onze medemensen.

Deze activiteiten en al het andere dat onze dagen vult, worden in onze gedachten gewoonlijk gescheiden van gebed, kerkbezoek en specifieke religieuze handelingen die het grootste deel van de week door predikanten worden uitgevoerd en één of twee keer per week kort door leken.

Omdat de overgrote meerderheid van de mensen zich bezighoudt met de ingewikkelde zaken van het leven terwijl ze volledig op zichzelf vertrouwen, zonder verwijzing naar God of verlossing, zijn wij christenen ertoe gekomen om deze gewone activiteiten "seculier" te noemen en om ze op zijn minst een zekere mate van kwaad toe te schrijven, een kwaad dat niet inherent aan hen is en dat ze niet noodzakelijkerwijs bezitten.

De apostel Paulus leert ons dat elke eenvoudige handeling in ons leven sacramenteel kan zijn. "Of gij nu eet, of drinkt, of wat gij ook doet, doet alles tot eer van God." En nogmaals: "Wat gij ook doet in woord of daad, doet alles in de naam van de Heer Jezus, met dankzegging aan God en de Vader door Hem."

Sommige van de grote heiligen, die groot waren omdat ze zulke vermaningen serieus namen en ernaar streefden om ze in praktijk te brengen, slaagden erin om de heiliging van het wereldlijke te bereiken, of misschien moet ik zeggen de afschaffing van het wereldlijke. Hun houding ten opzichte van de gewone dingen van het leven verhief hen boven het gewone en gaf hen een aura van goddelijkheid. Deze zuivere zielen braken de hoge muren af die de verschillende gebieden van hun leven van elkaar scheidden en zagen alles als één; en dat één offerden ze aan God als een heilig offer dat door Jezus Christus voor God aanvaardbaar was.

Nicholas Herman (Broeder Lawrence) maakte van zijn gewoonste handeling er een van devotie: "De tijd van zakendoen verschilt bij mij niet van de tijd van bidden," zei hij, "en in het lawaai en gekletter van mijn keuken, terwijl verschillende personen tegelijkertijd om verschillende dingen

roepen, bezit ik God in even grote rust als wanneer ik op mijn knieën zou zitten bij het gezegende sacrament."

Franciscus van Assisi aanvaardde de hele schepping als zijn huis van aanbidding en riep alles, groot en klein, op om samen met hem de Godheid te aanbidden. Moeder aarde, de brandende zon, de zilveren maan, de sterren van de avond, wind, water, bloemen, vruchten - alles werd uitgenodigd om samen met hem hun God en Koning te loven. Er was nauwelijks nog een plek die seculier genoemd kon worden. De hele wereld gloeide als Mozes' struik met het licht van God, en daarvoor knielde de heilige en trok zijn schoenen uit.

Thomas Traherne, de zeventiende-eeuwse christelijke schrijver, verklaarde dat de kinderen van de Koning nooit goed van de wereld kunnen genieten totdat ze elke morgen in de hemel ontwaken, zichzelf in het paleis van de Vader zien en de hemel, de aarde en de lucht als hemelse vreugden beschouwen, met zo'n eerbiedige achting voor alles alsof ze onder de engelen waren.

Dit alles betekent niet dat we de zondeval van de mens negeren of de aanwezigheid van zonde in de wereld ontkennen. Geen gelovig mens kan de zondeval ontkennen, zoals geen waarnemend mens de realiteit van de zonde kan ontkennen; en voor zover ik weet heeft geen enkele verantwoordelijke denker ooit beweerd dat zonde ooit anders dan zondig zou kunnen worden gemaakt, hetzij door gebed of geloof of geestelijke bedieningen. Noch de geïnspireerde schrijvers van de Heilige Schrift, noch de verlichte zielen die hun leringen op deze Schriften hebben gebaseerd, hebben geprobeerd om zonde anders dan buitengewoon zondig te maken. Het is mogelijk om de heiligheid van alle dingen te erkennen en tegelijkertijd toe

te geven dat het geheimenis van de zonde werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid en dat de hele schepping kreunt en worstelt in afwachting van de openbaring van de kinderen van God.

Traherne zag de schijnbare tegenstrijdigheid en legde deze uit: "De wereld veroordelen en van de wereld genieten zijn dingen die in strijd zijn met elkaar. Hoe kunnen we de wereld veroordelen, terwijl we geboren zijn om ervan te genieten? Er zijn werkelijk twee werelden. De ene is door God gemaakt en de andere door mensen. Die door God gemaakt is, was groots en mooi. Voor de zondeval was het Adams vreugde en de tempel van zijn glorie. De wereld die door mensen gemaakt is, is een Babel van verwarringen: verzonnen rijkdommen, praal en ijdelheden, binnengebracht door de zonde. Geef alles (zegt Thomas a Kempis) voor iedereen. Laat het ene achter zodat je van het andere kunt genieten."

Zulke zielen bereikten de heiliging van het seculiere. De kerk van vandaag lijdt onder de secularisatie van het heilige. Door de waarden van de wereld te accepteren, haar gedachten te denken en haar manieren over te nemen, hebben we de glorie die boven ons uit straalt verduisterd. We zijn niet in staat geweest om de aarde naar het oordeel van de hemel te brengen, dus hebben we de hemel naar het oordeel van de aarde gebracht. Heb medelijden met ons, Heer, want we weten niet wat we doen!

Hoofdstuk 14

God moet voor zichzelf bemind worden

God is wie Hij is en moet altijd omwille van zichzelf worden gezocht, nooit als middel om iets anders te bereiken.

Wie andere objecten zoekt en niet God, staat er alleen voor; hij kan die objecten krijgen als hij ertoe in staat is, maar hij zal nooit God hebben. God wordt nooit toevallig gevonden. "Gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij Mij met uw ganse hart zult zoeken" (Jer. 29:13) .

Wie God zoekt als middel om gewenste doelen te bereiken, zal God niet vinden. De machtige God, de maker van hemel en aarde, zal niet één van de vele schatten zijn, zelfs niet de belangrijkste van alle schatten. Hij zal alles in allen zijn of Hij zal niets zijn. God zal niet gebruikt worden. Zijn barmhartigheid en genade zijn oneindig en Zijn geduldig begrip is onmetelijk, maar Hij zal mensen niet helpen in hun zelfzuchtige streven naar persoonlijk gewin. Hij zal mensen niet helpen om doelen te bereiken die, wanneer ze bereikt worden, de plaats innemen die Hij met recht in hun belang en genegenheid zou moeten innemen.

Toch heeft het populaire christendom als een van zijn meest effectieve gespreksonderwerpen het idee dat God bestaat om mensen te helpen vooruit te komen in deze wereld. De God van de armen is de God van een welvarende samenleving geworden. Christus weigert niet langer een rechter of een

verdeler te zijn tussen geldhongerige broeders. Hij kan nu worden overgehaald om de broeder die Hem heeft aangenomen te helpen om het beter te krijgen dan de broeder die Hem niet heeft aangenomen.

Een grof voorbeeld van de moderne poging om God te gebruiken voor egoïstische doeleinden is de bekende komiek die, na herhaalde mislukkingen, iemand die hij God noemde beloofde dat als Hij hem zou helpen om het goed te maken in de entertainmentwereld, hij Hem zou terugbetalen door gul te geven aan de zorg voor zieke kinderen. Kort daarna werd hij beroemd in nachtclubs en op televisie. Hij heeft woord gehouden en zamelt grote sommen geld in om kinderziekenhuizen te bouwen. Hij vindt dat deze bijdragen aan liefdadigheid een kleine prijs zijn voor het succes in een van de smerigste gebieden van menselijke inspanning.

Je zou de daad van deze entertainer kunnen goedpraten als iets wat je zou verwachten van een heiden uit de twintigste eeuw; maar dat massa's evangelisten in Noord-Amerika werkelijk geloven dat God ook maar iets te maken had met deze hele zaak is niet zo gemakkelijk te negeren. Dit lage en valse beeld van God is een van de belangrijkste redenen voor de immense populariteit die God tegenwoordig geniet onder welgestelde westerlingen.

De leer van de Bijbel is dat God zelf het doel is waarvoor de mens geschapen is. "Wie heb ik in de hemel buiten U?" riep de psalmist, "en er is niemand op aarde die ik naast U begeer" (Psalm 73:25). Het eerste en grootste gebod is God lief te hebben met elke kracht van ons hele wezen. Waar zo'n liefde bestaat, kan geen plaats zijn voor een tweede object. Als we zoveel van God houden als we zouden moeten, kunnen we

zeker niet dromen van een geliefd object buiten Hem dat Hij ons zou kunnen helpen te verkrijgen.

Bernardus van Clairvaux begint zijn stralende kleine verhandeling over de liefde van God met een vraag en een antwoord. De vraag: Waarom zouden we God liefhebben? Het antwoord: Omdat Hij God is. Hij ontwikkelt het idee verder, maar voor het verlichte hart hoeft er weinig meer gezegd te worden. We moeten van God houden omdat Hij God is. Verder dan dit kunnen de engelen niet denken.

Omdat Hij is wie Hij is, moet God omwille van Hem worden liefgehad. Hij is de reden waarom wij van Hem houden, net zoals Hij de reden is waarom Hij van ons houdt en voor elke andere handeling die Hij heeft verricht, verricht en zal verrichten in de hele wereld. Gods voornaamste reden voor alles is Zijn eigen welbehagen. Het zoeken naar secundaire redenen is onverstandig en meestal zinloos. Het verschaft theologen werk en voegt pagina's toe aan boeken over leer, maar het is twijfelachtig of er ooit ware verklaringen uit naar voren komen.

Maar het is de aard van God om te delen. Zijn machtige scheppings- en verlossingsdaden werden gedaan voor Zijn welbehagen, maar Zijn welbehagen strekt zich uit tot alle geschapen dingen. Je hoeft maar naar een gezond spelend kind te kijken of naar het gezang van een vogel bij zonsondergang te luisteren om te weten dat God Zijn universum als vreugdevol heeft bedoeld.

Zij die geestelijk in staat gesteld zijn om God lief te hebben voor Zichzelf zullen duizend fonteinen vinden die ontspringen uit de regenboog omcirkelde troon en ontelbare schatten brengen die met eerbiedige dankzegging ontvangen moeten

worden als zijnde de overvloeiing van Gods liefde voor Zijn kinderen. Elk geschenk is een bonus van genade die, omdat het niet voor zichzelf gezocht werd, genoten mag worden zonder de ziel te schaden. Deze omvatten de eenvoudige zegeningen van het leven, zoals gezondheid, een huis, een familie, vrienden, voedsel, onderdak, de pure geneugten van de natuur of de meer kunstmatige genoegens van muziek en kunst.

De poging om deze schatten te vinden door een directe zoektocht los van God is de belangrijkste activiteit van de mensheid geweest door de eeuwen heen ; en dit is de last en het leed van mens geweest. De poging om ze te verwerven als bijbedoeling achter het aanvaarden van Christus mag dan iets nieuws onder de zon zijn; maar nieuw of oud het is een kwaad dat uiteindelijk alleen maar oordeel kan brengen.

God wil dat we Hem liefhebben om Hemzelf alleen, zonder verborgen redenen, in het vertrouwen dat Hij voor ons alles is wat onze natuur nodig heeft. Onze Heer zei dit alles veel beter: "Zoekt eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegevoegd worden" (Matt. 6:33).

Hoofdstuk 15

Waar geloof is actief, niet passief

Een christen is iemand die in Jezus Christus als Heer gelooft. Met deze uitspraak is elke evangelical het eens. Er lijkt inderdaad niets anders op te zitten, aangezien het Nieuwe Testament kristalhelder is over deze zaak.

Deze eerste erkenning van Christus als Heer en Verlosser wordt meestal gevolgd door de doop en het lidmaatschap van een protestantse kerk, omdat dit een verlangen naar gemeenschap met gelijkgestemden bevredigt. Een paar christenen schuwen de georganiseerde religie, maar de overgrote meerderheid erkent weliswaar de onvolkomenheden van de kerken, maar heeft toch het gevoel dat ze hun Heer beter kunnen dienen in de kerk dan erbuiten.

Er is echter één ernstige tekortkoming in dit alles: velen van hen die hun geloof in Christus belijden en zich aansluiten bij de gemeenschap van gelovigen, hebben weinig vreugde in hun hart, geen vrede in hun geest en zijn op het oog moreel niet beter dan de gewone, goed opgeleide burger die geen enkele belangstelling heeft voor religie en natuurlijk geen belijdenis van het christendom aflegt. Hoe komt dat?

Ik geloof dat het het resultaat is van een ontoereikend concept van het Christendom en een onvolmaakt begrip van het revolutionaire karakter van Christelijk discipelschap.

Mijn conclusie is zeker niet nieuw. De evangelisten klagen luidkeels over de lichamen van dode gemeenteleden, en dat is maar goed ook, en er verschijnen van tijd tot tijd veel doordachte artikelen en boeken over de ernstige kloof tussen geloof en praktijk onder christenen.

Waarom dan nog een zwakke stem toevoegen aan de vele? Omdat velen die de toestand betreuren niet lijken te weten wat ze eraan moeten doen, en omdat ik geloof dat de weg duidelijk is, al is hij moeilijk, en dat er geen excuus is om door te gaan op dit lage tempo van sterven als we kunnen genieten van overvloedig leven in Christus Jezus. Echt geloof brengt een geestelijke en morele transformatie en een innerlijk getuigenis dat niet kan worden vergist. Deze komen wanneer we ophouden te geloven in geloof en beginnen te geloven in de Heer Jezus Christus.

Waar geloof is niet passief maar actief. Het vereist dat we aan bepaalde voorwaarden voldoen, dat we de leer van Christus ons hele leven laten beheersen vanaf het moment dat we geloven. De mens met een reddend geloof moet bereid zijn om anders te zijn dan anderen. De poging om de voordelen van verlossing te genieten terwijl we in de wereld verstrikt zijn, is zinloos. We moeten kiezen voor het een of het ander; en het geloof maakt snel zijn keuze, een keuze waarvan geen weg terug is.

De verandering die een waarlijk bekeerd mens ervaart is gelijk aan die van een man die naar een ander land verhuist. De wedergeboren ziel voelt zich niet meer thuis in de wereld dan Abraham zich voelde toen hij Ur van de Chaldeeën verliet en op weg ging naar het land van de belofte. Afgezien van zijn eigen kleine gezelschap was hij een vreemdeling voor iedereen

om hem heen. Hij werd "Abraham de Hebreeër" genoemd, en als hij de taal sprak van de mensen onder wie hij zijn woonplaats had, dan sprak hij die met een accent. Ze wisten allemaal dat hij niet één van hen was.

Deze reis van Ur naar Bethel wordt afgelegd door elke ziel die Christus wil volgen. Het is echter geen reis voor de voeten, maar voor het hart. De pasgeboren christen is een migrant; hij is het koninkrijk van God binnengekomen vanuit zijn oude thuis in het koninkrijk van de mens en hij moet zich voorbereiden op de heftige veranderingen die onvermijdelijk zullen volgen.

Een van de eerste veranderingen zal een verschuiving zijn van de belangstelling van de aarde naar de hemel, van mensen naar God, van tijd naar eeuwigheid, van aards gewin naar Christus en Zijn eeuwige koninkrijk. Plotseling, of langzaam maar zeker, zal hij een nieuw levenspatroon ontwikkelen. Oude dingen zullen voorbijgaan en zie, alle dingen zullen nieuw worden, eerst innerlijk en dan uiterlijk; want de verandering in hem zal zich spoedig beginnen uit te drukken in overeenkomstige veranderingen in zijn manier van leven.

De verandering zal zich op vele manieren manifesteren en zijn vroegere vrienden zullen zich zorgen over hem beginnen te maken. Eerst zullen ze hem plagen en dan berispen; en als hij volhardt in zijn vastberadenheid om Christus te volgen, zullen ze hem misschien gaan tegenwerken en vervolgen. De eens geborenen begrijpen de tweemaal geborenen nooit, en nog steeds na duizenden jaren haat Kaïn Abel en bedreigt Esau Jakob. Het is vandaag de dag net zo waar als in de Bijbelse tijd dat de man die zijn zonden te veel haat, in de problemen komt met hen die de zonde niet genoeg haten. Mensen hebben er een

hekel aan dat hun vrienden zich van hen afkeren en daarmee hun manier van leven veroordelen.

De verandering zal zich verder openbaren in wat de nieuwe christen leest, in de plaatsen waar hij naartoe gaat en de vrienden die hij koestert, in wat hij met zijn tijd doet en hoe hij zijn geld besteedt. Het geloof laat geen enkel gebied van het leven van de nieuwgelovige onaangetast.

De werkelijk vernieuwde mens zal een nieuw levenscentrum hebben. Hij zal een nieuwe oriëntatie ervaren die zijn hele persoonlijkheid beïnvloedt. Hij zal zich bewust worden van een andere filosofische kijk. Dingen die hij ooit als waardevol beschouwde, kunnen plotseling al hun aantrekkingskracht voor hem verliezen en hij kan zelfs een hekel krijgen aan sommige dingen waar hij voorheen van hield.

De man die terugdeinst voor dit revolutionaire soort christendom trekt zich terug voor het kruis. Maar duizenden trekken zich terug en proberen de dingen goed te maken door te zoeken naar doop en lidmaatschap van de kerk. Geen wonder dat ze zo ontevreden zijn.

Hoofdstuk 16

Te veel voor lief nemen

Maria en Jozef reisden eens met een aantal vrienden en familieleden van Jeruzalem terug naar huis en in de veronderstelling dat de jonge Jezus zich in het gezelschap bevond, reisden ze een hele dag voordat ze ontdekten dat Hij was achtergelaten.

Hun fout was dat ze ervan uitgingen dat wat ze wilden geloven ook echt zo was. Ze namen te veel aan. Een eenvoudige controle aan het begin van de reis zou hen een schrijnende ervaring van angst en onzekerheid en twee dagen onnodig reizen hebben bespaard.

Dat was een onvergeeflijke fout die wij zelf ook dreigen te begaan. Het hele gezelschap van evangelicals reist naar huis en veronderstelt dingen, waarvan sommige misschien niet waar zijn. We kunnen dit maar beter controleren voordat we verder gaan. Als we dat niet doen, kan dat ernstiger gevolgen hebben dan die van Maria en Jozef. Het kan rechtstreeks naar een tragedie leiden.

Het gevaar bestaat dat we Christus als vanzelfsprekend beschouwen. We "veronderstellen" dat we daarom nieuwtestamentische christenen zijn omdat we geloven in het Nieuwe Testament; maar dat is niet zo. De duivel is een betere theoloog dan ieder van ons en is nog steeds een duivel.

We kunnen bijvoorbeeld aannemen dat verlossing mogelijk is zonder berouw. Vergeving zonder berouw is een waanidee waarvan eenvoudige eerlijkheid vereist dat we het ontmaskeren voor wat het is. Om vergeven te worden, moet een zonde worden verzaakt. Dit komt overeen met de Schrift, met gewone logica en met de ervaring van de heiligen van alle tijden.

We lopen ook het gevaar dat we de waarde van religie aannemen zonder gerechtigheid. Via de verschillende media van de publieke communicatie worden we onder druk gezet om te geloven dat religie 'niet veel meer is dan iets moois dat moed en gemoedsrust kan brengen in een wereld vol zorgen'. Laten we ons verzetten tegen deze poging tot hersenspoeling. Het doel van het verlossende werk van Christus was om het voor slechte mensen mogelijk te maken om diep, radicaal en definitief goed te worden. God veranderd mensen uit het koninkrijk van de duisternis naar het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde. Om te geloven dat zulke veranderde mensen nog steeds in de duisternis moeten verblijven is een belediging van het bloed van Christus en de wijsheid van God.

Ondanks alles wat Jakobus zegt over het tegendeel, zijn we nog steeds geneigd aan te nemen dat geloof zonder werken op de een of andere manier toch een mystieke waarde heeft. Maar "het geloof werkt door de liefde", zei Paulus, en waar de werken van de liefde afwezig zijn, kunnen we alleen maar concluderen dat het geloof ook afwezig is. Geloof in geloof heeft op te veel plaatsen het geloof in God verdrongen.

Er is een hele nieuwe generatie christenen opgestaan die gelooft dat het mogelijk is om Christus te "accepteren" zonder de wereld te verlaten. Maar wat zegt de Heilige Geest? "Gij

echtbrekers en echtbreeksters, weet gij niet dat de vriendschap der wereld vijandschap is met God? Wie dan de vriend der wereld wil zijn, is de vijand van God" (Jakobus 4:4), en "Indien iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is in hem niet" (I Johannes 2:15) . Dit vereist geen commentaar, alleen gehoorzaamheid.

We kunnen ook ten onrechte aannemen dat we rechtvaardiging kunnen ervaren zonder herschepping. Rechtvaardiging en wedergeboorte zijn niet hetzelfde; ze kunnen in de theologie los van elkaar worden gezien, maar ze kunnen nooit los van elkaar worden ervaren. Wanneer God een mens rechtvaardig verklaart, gaat Hij onmiddellijk aan de slag om hem rechtvaardig te maken. Onze fout vandaag de dag is dat we niet verwachten dat een bekeerd mens een veranderd mens is, en als gevolg van deze fout zitten onze kerken vol met ondermaatse christenen. Een opwekking is onder andere een terugkeer naar het geloof dat echt geloof altijd heiligheid van hart en gerechtigheid van leven voortbrengt.

Nogmaals, we kunnen op een dwaalspoor raken door aan te nemen dat we geestelijk werk kunnen doen zonder geestelijke kracht. Ik heb serieus het idee horen opperen dat het vroeger nodig was om een gave van de Heilige Geest te hebben om mensen voor Christus te winnen, maar dat religieuze films het nu voor iedereen mogelijk maken om zielen te winnen, zonder zo'n geestelijke zalving! "Wie de goden willen vernietigen, maken ze eerst gek." Zo'n idee is zeker waanzin, maar tot nu toe heb ik het nog niet horen aanvechten onder evangelischen.

David Brainerd vergeleek eens een mens zonder de kracht van de Geest die geestelijk werk probeert te doen met een arbeider zonder vingers die handenarbeid probeert te

verrichten. De figuur is treffend, maar overdrijft de feiten niet. De Heilige Geest is geen luxe die bedoeld is om luxe christenen te maken, zoals een versierde voorkant en een leren band een luxe boek maken. De Geest is een dwingende noodzaak. Alleen de eeuwige Geest kan eeuwige daden doen.

Zonder de lijst van dingen die ten onrechte als vanzelfsprekend worden beschouwd uit te putten, wil ik er nog één noemen: Miljoenen vinden het vanzelfsprekend dat het mogelijk is om voor Christus te leven zonder eerst met Christus te zijn gestorven. Dit is een ernstige vergissing en we durven deze niet onweersproken te laten.

De zegevierende christen heeft twee levens gekend. Het eerste was zijn leven in Adam, dat gemotiveerd werd door de vleselijke geest en het kan God nooit behagen, op geen enkele manier. Het kan nooit bekeerd worden; het kan alleen maar sterven (Rom. 8:5-8).

Het tweede leven van de christen is zijn nieuwe leven in Christus (Rom. 6:114). Een christelijk leven leiden met het leven van Adam is volstrekt onmogelijk. Toch nemen velen als vanzelfsprekend aan dat het kan en gaan jaar na jaar door in ongeluk. En het ergste van alles is dat ze deze halfdode toestand als normaal accepteren.

Laten we, voor onze eigen ziel, niet te veel als vanzelfsprekend beschouwen.

Hoofdstuk 17

De remedie tegen een onrustige geest

De heilige geest in psalm 37 vermaant ons om op te passen voor irritatie in ons religieuze leven:

"Bekommer u niet om de boosdoeners, en wees niet afgunstig op de werkers der ongerechtigheid."

Het woord "ergernis" komt uit het Angelsaksisch en heeft zo veel verschillende betekenissen dat het een pijnlijke glimlach op ons gezicht tovert. Merk op hoe ze ons ontmaskeren en lokaliseren achter onze vermommingen. De primaire betekenis van het woord is eten en van daaruit is het met zeldzame eerlijkheid uitgebreid naar de meeste uitingen van een prikkelbare inborst. "Wegvreten; knagen; knagen; gal; ergeren; verontrusten; ophitsen; uitputten"; zo zegt Webster, en iedereen die de uitputtende, bijtende effecten van kribbigheid heeft gevoeld, weet hoe nauwkeurig de beschrijving bij de feiten past.

Welnu, de genade van God in het menselijke hart werkt om de onrust te kalmeren die normaal gepaard gaat met het leven in een wereld als de onze. De Heilige Geest werkt als een smeermiddel om de wrijving tot een minimum te beperken en het gekwakkel en geschuur in hun grovere fasen te stoppen. Maar voor de meesten van ons is het probleem niet zo eenvoudig.

Ergernis kan tot op de grond toe worden afgebroken en de wortels ervan blijven diep in de ziel leven, daar groeien ze en breiden ze zich onvermoed uit en sturen ze hun oude giftige scheuten omhoog onder andere namen en andere verschijningsvormen.

Het was niet tot de onherborenen dat de woorden "Wees niet bezorgd" werden gesproken, maar tot Godvrezende personen die geestelijke dingen kunnen begrijpen. Wij Christenen moeten waken en bidden dat we niet in deze verleiding vallen en ons Christelijk getuigenis bederven door een prikkelbare geest onder de stress en spanning van het leven.

Het vereist grote zorgvuldigheid en een ware kennis van onszelf om een geestelijke last te onderscheiden van religieuze irritatie. We kunnen onze gedachten niet sluiten voor alles wat er om ons heen gebeurt. We durven niet op ons gemak te rusten in Sion als de kerk zo wanhopig behoefte heeft aan geestelijk gevoelige mannen en vrouwen die haar fouten kunnen zien en haar proberen terug te roepen op het pad van gerechtigheid. De profeten en apostelen uit Bijbelse tijden droegen in hun hart zulke verpletterende lasten voor Gods weggekeerde volk, dat ze konden zeggen: "Tranen zijn dag en nacht mijn spijs geweest" en "Och, dat mijn hoofd wateren waren en mijn ogen een fontein van tranen, opdat ik dag en nacht zou wenen om de vermoorde dochter van mijn volk!". Deze mannen hadden het zwaar met een ware last. Wat zij voelden was geen ergernis, maar acute bezorgdheid om de eer van God en de zielen van de mensen.

Van nature piekeren sommige mensen gemakkelijk. Ze hebben moeite om hun persoonlijke antipathieën te scheiden van de last van de Geest. Als ze bedroefd zijn, kunnen ze

nauwelijks zeggen of het iets puurs en liefdadigs is, of slechts irritatie die wordt opgewekt door andere christenen met een andere mening dan de hunne.

Van één ding kunnen we zeker zijn: we kunnen nooit ontsnappen aan de externe prikkels die ergernis veroorzaken. De wereld is er vol van en al zouden we ons terugtrekken in een grot en de rest van onze dagen alleen leven, dan nog zouden we ze niet kunnen kwijtraken. De ruwe vloer van onze grot zou ons schuren, het weer zou ons irriteren en alleen al de stilte zou ons doen piekeren.

Bevrijding van een piekerende geest kan door bloed en vuur, door nederigheid, zelfverloochening en het geduldig dragen van het kruis. Er zullen altijd "boosdoeners" en "werkers der ongerechtigheid" zijn, en voor het grootste deel zullen zij lijken te slagen terwijl de krachten van gerechtigheid lijken te falen. De goddelozen zullen altijd het geld en het talent en de publiciteit en de aantallen hebben, terwijl de rechtvaardigen weinig zullen zijn en arm en onbekend. De gebedsloze christen zal de tekenen zeker verkeerd lezen en piekeren over de omstandigheden. Dat is waar de Geest ons voor waarschuwt.

Laten we rustig op de wereld neerkijken; of beter nog, laten we er van bovenaf op neerkijken, waar Christus zit en wij in Hem. Hoewel de goddeloze zich uitspreidt als "een groene laurierboom", is dat maar voor even. Spoedig gaat hij voorbij en is hij niet meer. "Maar het heil van de rechtvaardigen is van de Heer, Hij is hun sterkte in moeilijke tijden. Deze kennis zou de piekerende geest moeten genezen.

Hoofdstuk 18

Wij weten allemaal hoe pijnlijk het is om gedwongen te worden te luisteren naar een bevestigde opschepper die zijn favoriete onderwerp aansnijdt - zichzelf. De gevangene zijn van zo'n man, zelfs voor een korte tijd, stelt ons geduld op de proef en legt een zware druk op onze christelijke naastenliefde.

Opscheppen is bijzonder aanstootgevend als het onder de kinderen van God wordt gehoord, de enige plaats boven alle andere waar het nooit zou moeten worden gevonden. Toch is het heel gewoon onder christenen, zij het enigszins vermomd door het gebruik van de standaard uitdrukking: "Ik zeg dit tot eer van God".

Sommige opscheppers lijken zich een beetje zelfbewust te voelen en verontschuldigen zich gedwee voor hun uitbarstingen van zelfverheerlijking. Anderen hebben zichzelf geaccepteerd als alles wat hun liefhebbende familieleden en vrienden beweren dat ze zijn, en spreken gewoonlijk in eerbiedige bewoordingen over zichzelf, alsof hun superioriteit een kwestie van algemene kennis is die te vaststaat om nog bewezen te hoeven worden. Zo iemand was de concertzanger die na een optreden op een gloedvol compliment antwoordde: "Wat had je dan verwacht?".

God is erg geduldig met Zijn kinderen en tolereert vaak vleselijke trekjes in hen die zo grof zijn dat ze hun

medechristenen choqueren. Maar dat is maar voor even. Naarmate er meer licht in onze harten komt en vooral naarmate we verder gaan naar nieuwe en gevorderde geestelijke ervaringen, begint God ons disciplines op te leggen om ons te zuiveren van dezelfde fouten die Hij eerder tolereerde. Dan staat Hij ons toe om dingen te zeggen en te doen die ongunstig op ons reageren en onze ijdelheid blootleggen voor wat het is. Volgens Gods voorzienige wil kan het dan gebeuren dat juist de gave waar we zo prat op gingen voor ons verloren gaat of dat het project waar we zo trots op waren mislukt. Nadat we onze les geleerd hebben, kan de Heer herstellen wat Hij heeft weggenomen, want Hij is meer begaan met onze zielen dan met onze diensten. Maar soms doet ons opscheppen ons blijvend pijn en sluit het ons uit van zegeningen waarvan we hadden kunnen genieten.

Een andere gewoonte die niet zo weerzinwekkend is, is onszelf kleineren. Dit lijkt misschien precies het tegenovergestelde van opscheppen, maar eigenlijk is het dezelfde oude zonde die reist onder een schuilnaam. Het is gewoon egoïsme dat zich geestelijk voordoet. Het is ongeduldige Saul die haastig een onacceptabel offer aan de Heer brengt.

Zelfafwijzing is slecht omdat het zelf er moet zijn om af te wijzen. Zelf, of het nu branie of kruiperigheid is, kan nooit iets anders dan hatelijk zijn voor God.

Opscheppen is een bewijs dat we blij zijn met onszelf; kleineren, dat we er teleurgesteld in zijn. In beide gevallen laten we zien dat we een hoge dunk van onszelf hebben. De kleineerder is boos dat, iemand die zo duidelijk superieur is als hij, het niet beter had kunnen doen, en hij straft zichzelf door

oncomplimenteuze opmerkingen over zichzelf te maken. Dat hij niet echt meent wat hij zegt, kan gemakkelijk bewezen worden. Laat iemand anders dezelfde dingen zeggen. Zijn gretige verdediging van zichzelf zal onthullen hoe hij zich de hele tijd stiekem voelt en heeft gevoeld.

De zegevierende christen verheerlijkt noch verlaagt zichzelf. Zijn belangen zijn verschoven van zichzelf naar Christus. Wat hij wel of niet is, gaat hem niet langer aan. Hij gelooft dat hij met Christus gekruisigd is en hij is niet bereid om zo iemand te prijzen of te verachten.

Maar de wetenschap dat hij gekruisigd is, is slechts de helft van de overwinning. "Toch leef ik, niet ik, maar Christus leeft in mij; en het leven dat ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof van de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven." Christus is nu waar voorheen het ego van de man was. De man is nu op Christus gericht in plaats van op zichzelf, en hij vergeet zichzelf in zijn verrukte aandacht voor Christus.

Openhartigheid dwingt me te erkennen dat het veel gemakkelijker is om hierover te schrijven dan om het te leven. Het zelf is een van de taaiste planten in de tuin van het leven. Het is in feite op geen enkele menselijke manier te vernietigen. Net wanneer we er zeker van zijn dat het dood is, duikt het ergens robuust als altijd op om onze vrede te verstoren en de vruchten van ons leven te vergiftigen.

Toch is er bevrijding. Wanneer onze gerechtelijke kruisiging werkelijk wordt, is de overwinning nabij; en wanneer ons geloof zich verheft om het verrezen leven van Christus als het onze op te eisen, is de triomf compleet. Het probleem is dat we de voordelen van dit alles pas ontvangen als er iets radicaals in

onze eigen ervaring is gebeurd, iets dat in zijn psychologische effecten de werkelijke kruisiging benadert. Wat Christus heeft doorgemaakt, moeten wij ook doormaken. Afwijzing, overgave, verlies, een gewelddadige onthechting van de wereld, de pijn van sociale buitensluiting - alles moet in onze eigen ervaring worden gevoeld.

Waar we gefaald hebben is in de praktische toepassing van de leer over het gekruisigde leven. Te velen zijn tevreden geweest om leunstoelchristenen te zijn, tevreden met de theologie van het kruis. Het is duidelijk dat Christus nooit bedoeld heeft dat we zouden rusten in een loutere theorie van zelfverloochening. Zijn onderwijs identificeerde Zijn discipelen zo intiem met Zichzelf dat ze wel extreem afgestompt moesten zijn om niet begrepen te hebben dat van hen verwacht werd dat ze ongeveer dezelfde pijn en hetzelfde verlies zouden ervaren als Hijzelf deed.

De gezonde ziel is de overwinnende ziel en de overwinning komt er nooit als we onszelf toestaan om niet veroordeeld en niet gekruisigd te worden. Als we opscheppen of kleineren, kunnen we er heel zeker van zijn dat het kruis zijn werk nog niet in ons heeft gedaan. Geloof en gehoorzaamheid zullen het kruis in het leven brengen en beide gewoonten genezen.

Hoofdstuk 19

De gemeenschap van heiligen

"Ik geloof in de gemeenschap der heiligen."- Geloofsbelijdenis van de Apostelen

Deze woorden werden rond het midden van de vijfde eeuw in het credo opgenomen.

Het zou moeilijk, zo niet helemaal onmogelijk zijn voor ons om op dit late tijdstip precies te weten wat er in de hoofden van de kerkvaders omging die de woorden in de geloofsbelijdenis introduceerden, maar in het boek Handelingen hebben we een beschrijving van de eerste christelijke communie: "En op dezelfde dag werden er ongeveer drieduizend zielen aan hen toegevoegd. En zij bleven standvastig in de leer der apostelen en in de gemeenschap, en in het breken van het brood en in de gebeden."

Hier is de oorspronkelijke apostolische gemeenschap, het patroon waarnaar elke ware christelijke gemeenschap gemodelleerd moet worden.

Het woord "communie" is, ondanks het misbruik, nog steeds een mooi en betekenisvol woord. Wanneer het goed begrepen wordt, betekent het hetzelfde als het woord "gemeenschap", dat wil zeggen, de handeling en voorwaarde van het samen delen in een gemeenschappelijke zegening door een aantal personen. De gemeenschap der heiligen betekent dus een intiem en liefdevol samen delen van bepaalde geestelijke

zegeningen door personen die op gelijke voet staan voor de zegen waarin zij delen. Deze gemeenschap moet elk lid van de Kerk van God omvatten vanaf Pinksteren tot op dit moment en tot aan het einde van het tijdperk.

Voordat er gemeenschap kan zijn, moet er eenheid zijn. De deelgenoten zijn één in een zin die totaal boven organisatie, nationaliteit, ras of denominatie staat. Die eenheid is een goddelijke zaak, die door de Heilige Geest tot stand is gebracht in de daad van wedergeboorte. Wie uit God geboren is, is één met alle anderen die uit God geboren zijn. Zoals goud altijd goud is, waar en in welke vorm het ook gevonden wordt, en elk los stukje goud tot de ware familie behoort en uit hetzelfde element bestaat, zo behoort elke wedergeboren ziel tot de universele christelijke gemeenschap en tot de gemeenschap van de heiligen.

Elke verloste ziel wordt geboren uit hetzelfde geestelijke leven als elke andere verloste ziel en heeft op precies dezelfde manier deel aan de goddelijke natuur. Zo wordt iedereen lid van de christelijke gemeenschap en deelgenoot van alles wat die gemeenschap geniet. Dit is de ware gemeenschap der heiligen. Maar dit weten is niet genoeg. Als we in de kracht ervan willen komen, moeten we onszelf oefenen in deze waarheid; we moeten oefenen in denken en bidden met de gedachte dat we leden zijn van het Lichaam van Christus en broeders van alle vrijgekochte heiligen, levend en dood, die in Christus hebben geloofd en Hem als Heer hebben erkend.

We hebben gezegd dat de gemeenschap der heiligen een gemeenschap is, een delen in bepaalde goddelijk gegeven dingen door goddelijk geroepen personen. Wat zijn die dingen?

Het eerste en belangrijkste is leven - "het leven van God in de ziel van de mens", om een uitdrukking van Henry Scougal te gebruiken. Dit leven is de basis van al het andere dat gegeven en gedeeld wordt. En dat leven is niets anders dan God zelf. Het zou duidelijk moeten zijn dat er geen waar christelijk delen kan zijn, tenzij er eerst een inbreng van leven is. Een organisatie en een naam maken nog geen kerk. Honderd gelovige mensen die door een zorgvuldige organisatie tot een eenheid zijn samengevoegd, vormen net zo min een kerk als elf dode mannen een voetbalteam vormen. De eerste vereiste is leven, altijd.

De apostolische gemeenschap is ook een gemeenschap van waarheid. De inclusiviteit van de gemeenschap moet altijd samengaan met de exclusiviteit ervan. Waarheid brengt in haar genadevolle kring iedereen die de Bijbel erkent en accepteert als de bron van alle waarheid en de Zoon van God als de Verlosser van de mensen. Maar er durft geen zwak compromis met de feiten gesloten te worden, geen sentimenteel gemekker met de oude zinnen: "We zijn allemaal op weg naar dezelfde plaats ... . Ieder zoekt op zijn eigen manier om de Vader te behagen en de hemel tot zijn thuis te maken." De waarheid maakt mensen vrij, en de waarheid zal binden en losmaken, zal openen en sluiten, zal insluiten en uitsluiten naar eigen goeddunken, zonder aanzien des persoons. De waarheid van het Woord afwijzen of ontkennen is onszelf uitsluiten van de apostolische gemeenschap.

Nu kan iemand vragen: "Wat is de waarheid waarover je spreekt? Moet mijn lot afhangen van Baptistenwaarheid of Presbyteriaanse waarheid of Anglicaanse waarheid, of al deze of geen van deze? Moet ik, om de gemeenschap der heiligen te

kennen, geloven in calvinisme of armimanisme? In de Congregational of de Episcopal vorm van kerkregering? Moet ik profetie interpreteren in overeenstemming met de pre-millenariërs of de post-millenariërs? Moet ik geloven in onderdompeling of besprenkeling of gieten?" Het antwoord op al deze vragen is eenvoudig.
De verwarring is alleen schijnbaar, niet feitelijk.

De vroege christenen, onder het vuur van de vervolging, van plaats naar plaats gedreven, soms beroofd van de mogelijkheid voor zorgvuldig onderricht in het geloof, wilden een "regel" die alles zou samenvatten wat ze moesten geloven om hun eeuwige welzijn te verzekeren. Uit deze kritische behoefte ontstonden de geloofsbelijdenissen. Van de vele is de Geloofsbelijdenis van de Apostelen het bekendst en het meest geliefd, en is door de eeuwen heen eerbiedig herhaald door het grootste aantal gelovigen. En voor miljoenen goede mensen bevat die geloofsbelijdenis de kern van de waarheid. Niet alle waarheden, om zeker te zijn, maar de kern van alle waarheid. Het diende in moeilijke dagen als een soort geheim wachtwoord dat mensen onmiddellijk met elkaar verbond wanneer het door de volgelingen van het Lam van lip tot lip werd doorgegeven. Het is dus eerlijk om te zeggen dat de waarheid die de heiligen in de apostolische gemeenschap deelden, dezelfde waarheid is die voor het gemak in de geloofsbelijdenis van de apostelen staat.

In deze tijd waarin de waarheid van het christendom vanuit zoveel richtingen onder vuur ligt, is het heel belangrijk dat we weten wat we geloven en dat we dat zorgvuldig bewaken. Maar in onze inspanning om de Heilige Schrift te interpreteren en uit te leggen in overeenstemming met het oude geloof van alle

christenen, moeten we onthouden dat een zoekende ziel verlossing kan vinden door het bloed van Christus, terwijl ze nog weinig weet van de vollediger leer van de christelijke theologie. Daarom moeten we elk schaap dat de stem van de Herder heeft gehoord en geprobeerd heeft Hem te volgen, toelaten tot onze gemeenschap.

De beginner in Christus die nog geen tijd heeft gehad om veel christelijke waarheid te leren en de kansarme gelovige die de pech heeft gehad om opgevoed te worden in een kerk waar het Woord vanaf de kansel is verwaarloosd, bevinden zich in dezelfde situatie. Hun geloof grijpt slechts een klein deel van de waarheid, en hun "delen" is noodzakelijkerwijs beperkt tot het kleine deel dat ze grijpen. Het belangrijkste is echter dat het kleine beetje dat ze begrijpen echte waarheid is. Het mag niet meer zijn dan dit, dat "Christus Jezus in de wereld kwam om zondaars te redden"; maar als zij in het licht van zoveel waarheid wandelen, is er niet meer nodig om hen in de kring van de gezegenden te brengen en hen tot ware leden van de apostolische gemeenschap te maken.

Dan bestaat ware christelijke gemeenschap uit het delen van een Aanwezigheid. Dit is geen louter poëzie, maar een feit dat met vette letters wordt onderwezen in het Nieuwe Testament.

God heeft ons Zichzelf gegeven in de Persoon van Zijn Zoon. "Waar twee of drie in mijn naam vergaderd zijn, daar ben Ik in hun midden." De volle aanwezigheid van God in Zijn universum maakt het mogelijk dat de heiligen van God in de hemel en op aarde tegelijkertijd genieten van de "werkelijke Aanwezigheid". Waar ze ook zijn, Hij is voor hen aanwezig in de volheid van Zijn Godheid.

Ik geloof niet dat de Bijbel leert dat er communicatie mogelijk is tussen de heiligen op aarde en die in de hemel. Maar hoewel er geen communicatie kan zijn, kan er zeker wel gemeenschap zijn. De dood scheurt de individuele gelovige niet van zijn plaats in het Lichaam van Christus. Zoals in ons menselijk lichaam elk lid gevoed wordt door hetzelfde bloed dat meteen leven en eenheid geeft aan het hele organisme, zo geeft in het Lichaam van Christus de levendmakende Geest die door elk deel stroomt leven en eenheid aan het geheel. Onze christelijke broeders die uit ons zicht zijn verdwenen, behouden nog steeds hun plaats in de universele gemeenschap. De Kerk is één, of ze nu waakt of slaapt, door een eenheid van leven voor altijd.

Het belangrijkste van de leer van de gemeenschap der heiligen is het praktische effect ervan op het leven van christenen. We weten heel weinig over de heiligen boven ons, maar over de heiligen op aarde weten we, of kunnen we weten, heel veel. Wij protestanten geloven niet (omdat de Bijbel dat niet leert) dat de heiligen die voor ons naar de hemel zijn gegaan op enigerlei wijze worden beïnvloed door de gebeden of het werk van heiligen die op aarde blijven. Onze bijzondere zorg gaat niet uit naar hen die God al vereerd heeft met het zaligmakende visioen, maar naar de zwaar beproefde en worstelende pelgrims die nog onderweg zijn naar de stad van God. We horen allemaal bij elkaar; het geestelijk welzijn van een ieder is of zou de liefdevolle zorg moeten zijn van alle anderen.

We zouden moeten bidden voor een verruiming van onze ziel om al Gods mensen in ons hart op te nemen, ongeacht hun ras, huidskleur of kerkelijke gezindheid. Dan moeten we

oefenen om onszelf te zien als leden van de gezegende familie van God en in gebed ernaar streven om iedereen die uit de Vader geboren is lief te hebben en te waarderen.

Ik stel ook voor dat we proberen zoveel mogelijk kennis te maken met de goede en heilige zielen die voor onze tijd leefden en nu tot het gezelschap van de verlosten in de hemel behoren. Hoe triest is het om onze sympathieën te beperken tot die van onze eigen tijd, terwijl God het in zijn voorzienigheid voor ons mogelijk heeft gemaakt om te genieten van de rijke schatten van de gedachten en harten van zoveel heilige en begaafde heiligen uit andere dagen. Onze lectuur beperken tot de werken van een paar favoriete auteurs van vandaag of vorige week is onze horizon beperken en onze zielen gevaarlijk knijpen.

Ik twijfel er niet aan dat het biddend lezen van enkele van de grote geestelijke klassiekers uit de eeuwen in ons voor altijd die beklemming van de ziel zou vernietigen die het oormerk lijkt te zijn van het moderne evangelicalisme.

Voor velen van ons wachten de bronnen van het verleden om opnieuw geopend te worden. Augustinus, bijvoorbeeld, zou ons een besef van de overweldigende majesteit van God bijbrengen dat de lichtzinnigheid van de geest, die zo wijdverbreid is onder moderne christenen, zou genezen. Bernardus van Cluny zou voor ons zingen over " het Gouden Jeruzalem " en de vrede van een eeuwige sabbatdag totdat de ellendige genoegens van deze wereld ondraaglijk worden;

Richard Rolle zou ons laten zien hoe we kunnen ontsnappen aan “de overvloed aan rijkdom, de vleierij van vrouwen en de schoonheid van de jeugd”, zodat we God kunnen leren kennen met een intimiteit die in ons hart “warmte, geur en gezang” zal worden; Tersteegen zou ons fluisteren over de "verborgen

liefde van God" en de ontzaglijke Aanwezigheid totdat onze harten "stil voor Hem" zouden worden en Hem "innerlijk zouden aanbidden"; voor onze ogen zou de lieve Sint Franciscus zijn armen van liefde om zon en maan, bomen en regen, vogel en dier werpen en God voor hen allen danken in een pure vervoering van geestelijke toewijding.

Maar wie is in staat om de lijst van heiligen compleet te maken? Aan hen zijn we een schuld van dankbaarheid verschuldigd die te groot is om te bevatten: profeet en apostel, martelaar en hervormer, geleerde en vertaler, hymnist en componist, leraar en evangelist, om nog maar te zwijgen van tienduizend keer tienduizend eenvoudige en anonieme zielen die de vlam van de pure godsdienst levend hielden, zelfs in die tijden waarin het geloof van onze vaderen slechts zwak brandde over de hele wereld.

Zij horen bij ons, allemaal, en wij horen bij hen. Zij en wij en alle verloste mannen en vrouwen van welke leeftijd of tijd dan ook zijn opgenomen in de universele gemeenschap van Christus en vormen samen "een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een bijzonder volk", die een gemeenschappelijke maar gezegende gemeenschap der heiligen genieten.

Hoofdstuk 20

Temperament in het christelijke leven

Een gevierde Amerikaanse prediker kwam ooit met de nieuwe theorie dat de verschillende kerkgenootschappen met hun verschillende leerstellige accenten een nuttig doel dienden als verzamelplaats voor mensen met een gelijkaardig temperament. Christenen, zo suggereerde hij, hebben de neiging om zich te richten op mensen met dezelfde mentale types. Vandaar de denominaties.

Ongetwijfeld is dit een oversimplificatie die tot op het punt van fouten wordt doorgevoerd. Er zijn te veel mensen met verschillende temperamenten in elke denominatie om zo'n verregaande classificatie te ondersteunen. Toch geloof ik dat we hier een voorbeeld hebben waar een fout kan dienen om een waarheid aan het licht te brengen, de waarheid is dat temperament veel te maken heeft met onze religieuze opvattingen en met de nadruk die we leggen op geestelijke zaken in het algemeen.

Het is misschien een beetje moeilijk te bepalen wat oorzaak en wat gevolg is, maar ik heb gemerkt dat het calvinisme historisch gezien floreerde onder volken met een uitgesproken koele aanleg. Hoewel het waar is dat Jacob Arminius een Nederlander was, lijkt het Nederlandse volk over het algemeen temperamentvol heel geschikt voor het calvinisme. Aan de

andere kant is het moeilijk om je een calvinistische Spanjaard of Italiaan voor te stellen. Afzonderlijke gevallen zijn er zeker, maar voor het grootste deel is de levendige, wispelturige, mandolinespelende Latijn niet erg geschikt om lange tijd te mediteren over de goddelijke soevereiniteit en de eeuwige decreten.

Hoewel we er allemaal trots op zijn dat we ons geloof ontlenen aan de Heilige Schrift, kunnen we langs de grenslijnen waar goede mensen het niet met elkaar eens zijn, onbewust partij kiezen voor ons temperament. Een gemoedstoestand kan gemakkelijk onze mening bepalen als de Schrift niet duidelijk is.

Mensen kunnen grofweg ingedeeld worden in twee psychologische types, de vrolijke en de sombere, en het is gemakkelijk te zien hoe elk type zich aangetrokken voelt tot de leerstellige opvattingen die het meest natuurlijk overeenkomen met hun eigen mentale aard. De calvinist, bijvoorbeeld, staat zichzelf nooit toe te vrolijk te worden, terwijl de arminiaan geneigd is ernst van aanleg gelijk te stellen aan koudheid van hart en dit probeert te genezen met een opwekking.

Geen enkele calvinist zou de stralende hymnen van Bernardus van Clairvaux of Charles Wesley hebben kunnen schrijven. Het calvinisme heeft nooit een christelijke mysticus voortgebracht, behalve John Newton, die bijna een mysticus was en een paar hymnen schreef die bijna net zo stralend waren als die van Bernardus.

Maar om de zaken recht te zetten, moet gezegd worden dat als de calvinist niet zo hoog stijgt, hij meestal langer boven blijft. Hij legt meer nadruk op de Heilige Schrift, die nooit verandert, terwijl zijn tegenpool (zoals de kranten zeggen)

geneigd is zijn geestelijke toestand te beoordelen aan de hand van zijn gevoelens, die voortdurend veranderen. Dit kan de reden zijn dat zoveel calvinistische kerken eeuwenlang orthodox blijven, tenminste wat de leer betreft, terwijl veel kerken van arminiaanse signatuur vaak binnen één generatie liberaal worden.

Ik realiseer me dat ik hier een beetje te simplistisch bezig ben; toch geloof ik dat er meer dan een kern van waarheid in het geheel zit. Hoe dan ook, ik ben minder bezorgd over het effect van temperament op de historische kerk, waar ik natuurlijk niets aan kan doen, dan over het effect op mijn eigen ziel en de zielen van mijn lezers, die ik misschien enigszins kan beïnvloeden.

Of mijn bredere conclusies nu wel of niet juist zijn, er lijkt geen reden te zijn om eraan te twijfelen dat we van nature de neiging hebben om de Schrift te interpreteren in het licht (of de schaduw) van ons eigen temperament en onze eigenaardige mentale instelling te laten beslissen over de mate van belang die we hechten aan verschillende religieuze leerstellingen en praktijken.

Het vreemde aan deze menselijke eigenaardigheid is dat ze het best gedijt waar de godsdienstvrijheid het grootst is. De autoritaire kerken die hun aanhangers precies vertellen wat ze moeten geloven en waar ze de nadruk op moeten leggen, produceren een behoorlijke mate van uniformiteit onder hun leden. Door iedereen uit te rekken op het bed van Procrustes slagen ze erin het individuele temperament naar hun hand te zetten. De vrije protestant, die nog steeds een zekere mate van eigen interpretatie is toegestaan, loopt veel meer kans om in de

val van het temperament te lopen. Blootstelling aan deze verleiding is een prijs die hij betaalt voor zijn vrijheid.

De predikant boven alle anderen zou diep in zijn eigen hart moeten kijken om de reden voor zijn meer uitgesproken opvattingen te ontdekken. Het is niet genoeg om zichzelf op te stellen en waardig te verklaren dat hij de Bijbel predikt en niets anders dan de Bijbel vindt. Die claim wordt gemaakt door elke man die in oprechtheid staat om de waarheid te verkondigen; maar de waarheid heeft vele facetten en de man van God loopt groot gevaar door slechts een beperkt aantal aan zijn mensen te openbaren, en dat zijn degenen die hij van nature het meest begunstigt.

Je kunt je niet voorstellen dat Franciscus van Assisi de preek van Edward zou houden,
"Zondaars in de handen van een boze God", noch kunnen we ons Jonathan Edwards voorstellen die tot de vogels preekt of zon, maan, wind en sterren oproept om samen met hem de Heer te loven. Toch waren beiden goede mannen die zielsveel van God hielden en Christus volledig vertrouwden. Naast temperament moeten we ook veel andere factoren niet over het hoofd zien.

Moeten we dan de vooringenomenheid van aanleg accepteren als iets onvermijdelijks? Moeten we toestaan dat onze religieuze opvattingen worden gedicteerd door voorouders die al lang dood zijn en wier genen nog steeds in ons rondwaren? In geen geval. De Schrift, kritische zelfdiscipline, eerlijkheid van hart en een toegenomen vertrouwen in de innerlijke werking van de Heilige Geest zullen ons behoeden voor een te grote invloed van temperament.

Hoofdstuk 21

Beantwoordt God altijd gebeden?

In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, is het ontwikkelen van een psychologie van onkritisch geloof geen onverdeeld goed en als het te ver wordt doorgevoerd, kan het een werkelijk kwaad zijn. De hele wereld is in de val genomen door de duivel en de dodelijkste val van allemaal is de religieuze. Fout ziet er nooit zo onschuldig uit als wanneer het in het heiligdom wordt aangetroffen.

Een gebied waar onschuldig ogende maar dodelijke vallen in grote overvloed verschijnen is het gebied van het gebed. Er zijn meer zoete denkbeelden over gebed dan in een groot boek kunnen worden opgenomen, ze zijn allemaal verkeerd en allemaal zeer schadelijk voor de zielen van mensen.

Ik denk aan één zo'n valse opvatting die vaak op aangename plaatsen wordt aangetroffen, glimlachend samen met andere opvattingen van onbetwistbare orthodoxie. Het is dat God altijd gebeden verhoort.

Deze dwaling verschijnt onder de heiligen als een soort universele filosofische therapie om te voorkomen dat een teleurgestelde christen een te grote schok te verwerken krijgt wanneer het hem duidelijk wordt dat zijn gebedsverwachtingen niet vervuld worden. Er wordt uitgelegd dat God gebeden altijd beantwoordt, ofwel door Ja te zeggen,

ofwel door Nee te zeggen, ofwel door iets anders in de plaats te stellen van de gewenste gunst.

Het zou moeilijk zijn om een betere truc te bedenken dan deze om het gezicht te redden van de verzoeker wiens verzoeken zijn afgewezen wegens ongehoorzaamheid. Dus wanneer een gebed niet verhoord wordt, hoeft hij alleen maar vrolijk te glimlachen en uit te leggen: "God zei Nee." Het is allemaal zo comfortabel. Zijn wankele geloof is gered van verwarring en zijn geweten kan ongestoord blijven liggen.
Maar ik vraag me af of het eerlijk is.

Om een gebedsverhoring te ontvangen, zoals de Bijbel die term gebruikt en zoals christenen die historisch hebben opgevat, moeten er twee elementen aanwezig zijn: (1) Een duidelijk verzoek aan God om een specifieke gunst. (2) Een duidelijke verlening van die gunst door God in antwoord op het verzoek. Er mag geen semantische verdraaiing zijn, geen verandering van etiketten, geen verandering van de kaart tijdens de reis om de beschaamde toerist te helpen zichzelf terug te vinden.

Wanneer we naar God gaan met het verzoek dat Hij de bestaande situatie voor ons verandert, dat wil zeggen, dat Hij het gebed verhoort, dan zijn er twee voorwaarden waaraan we moeten voldoen: (1) We moeten bidden in de wil van God en (2) we moeten ons bevinden op wat ouderwetse Christenen vaak "biddende grond" noemen; dat wil zeggen, we moeten een leven leiden dat God welgevallig is.

Het is zinloos om God te smeken om tegen Zijn geopenbaarde doelen in te handelen. Om met vertrouwen te bidden moet de bidder er zeker van zijn dat zijn verzoek binnen de brede wil van God voor Zijn volk valt.

De tweede voorwaarde is ook van vitaal belang. God heeft Zichzelf niet verplicht om de verzoeken van wereldse, vleselijke of ongehoorzame christenen te honoreren. Hij verhoort en beantwoordt alleen de gebeden van hen die op Zijn manier wandelen. "Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vertrouwen tegenover God. En alles wat wij vragen, ontvangen wij van Hem, omdat wij Zijn geboden onderhouden en de dingen doen die Hem welgevallig zijn ... . Indien gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, zult gij vragen wat gij wilt, en u zal geschieden" (Johannes 3:21, 22; Joh. 15:7).

God wil dat we bidden en Hij wil onze gebeden beantwoorden, maar Hij laat ons gebruik van gebed als een voorrecht samengaan met Zijn gebruik van gebed als een discipline. Om gebedsverhoringen te ontvangen moeten we aan Gods voorwaarden voldoen. Als we Zijn geboden negeren, zullen onze smeekbeden niet worden gehonoreerd. Hij zal situaties alleen veranderen op verzoek van gehoorzame en nederige zielen.

De God-antwoordt-altijd-gebeden drogreden laat de biddende man zonder discipline. Door deze gladde spitsvondigheid negeert hij de noodzaak om sober, rechtvaardig en godvruchtig te leven in deze wereld, en beschouwt hij Gods weigering om zijn gebed te verhoren als het antwoord zelf. Natuurlijk zal zo'n man niet groeien in heiligheid; hij zal nooit leren worstelen en wachten; hij zal nooit correctie kennen; hij zal de stem van God die hem naar voren roept niet horen; hij zal nooit op de plaats komen waar hij moreel en geestelijk geschikt is om zijn gebeden verhoord te krijgen. Zijn verkeerde filosofie heeft hem geruïneerd.

Daarom ga ik opzij om het stukje slechte theologie bloot te leggen waarop zijn slechte filosofie is gebaseerd. De man die het aanvaardt, weet nooit waar hij aan toe is; hij weet nooit of hij al dan niet waar geloof heeft, want als zijn verzoek niet wordt ingewilligd, ontwijkt hij de implicatie door eenvoudigweg te verklaren dat God de hele zaak heeft omgedraaid en hem iets anders heeft gegeven. Hij staat zichzelf niet toe om op een doelwit te schieten, dus hij kan niet zeggen hoe goed of hoe slecht hij kan schieten.

Jakobus zegt duidelijk over bepaalde personen: "Gij vraagt en ontvangt niet, omdat gij verkeerd vraagt, opdat gij het verteert aan uw begeerten." Uit deze korte zin kunnen we leren dat God sommige verzoeken afwijst omdat degenen die ze doen moreel niet waardig zijn om het antwoord te ontvangen. Maar dit betekent niets voor degene die verleid is tot het geloof dat God gebeden altijd beantwoordt. Wanneer zo iemand vraagt en niet ontvangt, gaat hij met zijn hand over de hoed en verzint het antwoord in een andere vorm. Aan één ding houdt hij met grote hardnekkigheid vast: God wijst nooit iemand af, maar willigt elk verzoek steevast in.

De waarheid is dat God altijd het gebed verhoort dat overeenkomt met Zijn wil zoals geopenbaard in de Schrift, op voorwaarde dat degene die bidt gehoorzaam en vol vertrouwen is. Verder dan dit durven we niet te gaan.

Hoofdstuk 22

Zelfbedrog en hoe het te vermijden

Van alle vormen van bedrog is zelfbedrog de meest dodelijke en van alle bedrogen personen is de kans het kleinst dat ze het bedrog ontdekken.

De reden hiervoor is eenvoudig. Wanneer een mens door een ander wordt misleid, wordt hij tegen zijn wil misleid. Hij strijdt tegen een tegenstander en is tijdelijk het slachtoffer van het bedrog van de ander. Omdat hij verwacht dat zijn tegenstander misbruik van hem zal maken, is hij waakzaam en vermoedt hij snel bedrog. Onder zulke omstandigheden is het mogelijk om soms en voor korte tijd misleid te worden, maar omdat het slachtoffer weerstand biedt, kan hij uit de val breken en al snel ontsnappen.

Met de zelf-misleide is het heel anders. Hij is zijn eigen vijand en bedriegt zichzelf. Hij wil de leugen geloven en is er psychologisch toe geconditioneerd. Hij verzet zich niet tegen het bedrog, maar werkt er tegen zichzelf aan mee. Er is geen strijd, want het slachtoffer geeft zich over voordat de strijd begint. Hij geniet ervan bedrogen te worden.

Het is heel goed mogelijk om bedrog te plegen tegen onze eigen zielen en misleid naar het oordeel te gaan. "Als iemand denkt dat hij iets is, terwijl hij niets is," zei Paulus, "bedriegt hij zichzelf." Hiermee stemt de geïnspireerde Jakobus in: "Indien iemand onder u godsdienstig schijnt te zijn, en hij

beteugelt zijn tong niet, maar zijn eigen hart bedriegt, dan is zijn godsdienst ijdel."

Hoe verder we het heiligdom binnendringen, hoe groter het gevaar van zelfbedrog wordt. De diepgelovige man is veel kwetsbaarder dan de gemakzuchtige man die zijn religie licht opvat. Deze laatste kan bedrogen worden, maar het is niet waarschijnlijk dat hij zichzelf bedriegt.

Onder de druk van diepe geestelijke bezorgdheid en voordat zijn hart volledig door de Geest van God is overwonnen, kan een man gedreven worden om elke uitvlucht te proberen om zijn gezicht te redden en de schijn van zijn oude onafhankelijkheid te bewaren. Dit is altijd gevaarlijk en als je hierin volhardt, kan het rampzalig zijn.

Het gevallen hart is van nature afgodisch. Er lijkt geen grens te zijn tot waar sommigen van ons willen gaan om onze afgod te redden, terwijl we onszelf tegelijkertijd vurig voorhouden dat we alleen op Christus vertrouwen. Er is een gewelddadige daad van verloochening voor nodig om ons van de verborgen afgod te bevrijden en aangezien maar heel weinig moderne christenen begrijpen dat zo'n daad nodig is en slechts een klein aantal van hen die het weten daartoe bereid zijn, volgt hieruit dat relatief weinig belijders van het christelijk geloof tegenwoordig ooit de pijnlijke daad van verloochening hebben ervaren die het hart van afgoderij bevrijdt.

Gebed wordt gewoonlijk aanbevolen als het wondermiddel voor alle kwalen en de sleutel om elke gevangenisdeur te openen, en het zou inderdaad moeilijk zijn om de voordelen en het voorrecht van door de Geest geïnspireerd gebed te overschatten. Maar we moeten niet vergeten dat, als we niet wijs en waakzaam zijn, het gebed zelf een bron van zelfbedrog

kan worden. Er zijn evenveel soorten gebed als er problemen zijn en sommige soorten zijn niet aanvaardbaar voor God. De profeten van het Oude Testament veroordeelden Israël omdat ze probeerden hun ongerechtigheden achter hun gebeden te verbergen. Christus verwierp de gebeden van hypocrieten ronduit en Jakobus verklaarde dat sommige religieuze mensen vragen en niet ontvangen omdat ze verkeerd vragen.

Om aan zelfbedrog te ontsnappen moet de biddende man schoon en eerlijk voor de dag komen. Hij kan zich niet verbergen in het kruis terwijl hij in zijn boezem de gouden wig en het goede Babylonische gewaad verbergt. Genade zal een mens redden, maar het zal hem en zijn afgod niet redden. Het bloed van Christus zal de boetvaardige zondaar alleen beschermen, maar nooit de zondaar en zijn afgod. Geloof zal de zondaar rechtvaardigen, maar het zal nooit de zondaar en zijn zonde rechtvaardigen.

Geen enkele hoeveelheid smeekbeden zal kwaad goed of goed kwaad maken. Een mens kan heel wat nederige woorden tot God richten en geen antwoord krijgen omdat hij, zonder het zelf te weten, het gebed gebruikt om ongehoorzaamheid te verhullen. Hij kan urenlang in zak en as liggen zonder hoger motief dan te proberen God over te halen om aan zijn kant te komen zodat hij zijn zin kan krijgen. Hij kan voor God kruipen in een stortvloed van zelfbeschuldiging, weigeren zijn geheime zonde op te geven en afgewezen worden voor zijn pijnen. Het kan gebeuren.

Dr. H.M. Shuman zei eens in een privégesprek tegen me dat hij geloofde dat de enige kwaliteit die God van een mens eiste voordat Hij hem zou redden eerlijkheid was. Hier ben ik het hartgrondig mee eens. Hoe oneerlijk de man vroeger ook was,

hij moet zijn dubbelhartigheid wegdoen als hij geaccepteerd wil worden voor de Heer. Dubbelhartigheid is onuitsprekelijk beledigend voor God. De onoprechte man kan geen aanspraak maken op genade. Voor zo iemand biedt het kruis van Christus geen oplossing. Christus kan en zal een man die oneerlijk is geweest redden, maar Hij kan hem niet redden zolang hij oneerlijk is. Absolute openhartigheid is een onmisbare voorwaarde voor verlossing.

Hoe kunnen we vrij blijven van zelfbedrog? Het antwoord klinkt ouderwets en saai, maar hier is het: Meen wat je zegt en zeg nooit wat je niet meent, niet tegen God en niet tegen mensen. Denk openhartige gedachten en handel altijd openhartig, wat de gevolgen ook zijn. Als je dit doet, breng je het kruis in je leven en blijf je dood voor jezelf en voor de publieke opinie. En het kan je soms ook in de problemen brengen. Maar een bedrieglijke geest is een grote schat; het is elke prijs waard.

Hoofdstuk 23

Over het fokken van gevlekte muizen

De Associated Press bracht onlangs een interessant, zij het enigszins deprimerend verhaal uit Londen over een zekere Britse edelman die een paar dagen voor zijn negenentachtigste verjaardag was overleden.

Omdat hij een man van middelen en stand was, was het waarschijnlijk niet nodig geweest voor hem om te werken voor de kost zoals de rest van ons, dus op het moment van zijn dood had hij ongeveer zeventig volwassen jaren gehad waarin hij vrij was om te doen wat hij wilde doen, om elke roeping na te streven die hij wilde of om te werken aan iets waarvan hij vond dat het zijn aanzienlijke capaciteiten waard was.

En wat had hij gekozen om te doen? Nou, volgens het verhaal had hij "zijn leven gewijd aan het fokken van de perfecte gevlekte muis."

Nu gun ik iedereen het recht om gevlekte muizen te fokken als hij dat wil en de medewerking van de muizen kan krijgen, en ik geef grif toe dat het zijn zaak is en niet de mijne. Ik ben geen muizenliefhebber (noch een muizenhater trouwens; ik sta gewoon neutraal tegenover muizen), maar ik weet niet of een gevlekte muis misschien nuttiger is en een aanhankelijker huisdier dan een gewone muiskleurige muis. Maar toch maak ik me zorgen.

De muizenfokker in kwestie was een heer, en ik ben geboren op een boerderij in het heuvelland van Pennsylvania, maar aangezien een kat naar een koning kan kijken, neem ik aan dat een boerenjongen naar een heer kan kijken, zelfs met afkeuring als de omstandigheden dat rechtvaardigen. Maar goed, een man is nu eenmaal een man en ik voel een zekere verwantschap met elke man die uit een vrouw geboren is; dus ik kan niet anders dan treuren om mijn broer aan gene zijde van de zee.

Gemaakt naar het beeld van God, uitgerust met ontzagwekkende krachten van geest en ziel, geroepen om onsterfelijke dromen te dromen en de lange gedachten van de eeuwigheid te denken, kiest hij het fokken van een gevlekte muis als zijn reden van bestaan. Uitgenodigd om met God op aarde te wandelen en eindelijk te wonen bij de heiligen en engelen in de wereld daarboven; geroepen om zijn generatie te dienen door de wil van God, om zich met heilige kracht in te zetten voor de prijs van de hoge roeping van God in Christus Jezus, wijdt hij zijn leven aan de gevlekte muis, niet alleen aan avonden of vakanties, let wel, maar zijn hele leven. Dit is zeker een tragedie die de geest van een Aeschylus of een Shakespeare waardig is.

Laten we hopen dat het verhaal niet waar is of dat de nieuwsjongens het door elkaar gehaald hebben, zoals ze soms doen; maar zelfs als het allemaal bedrog zou blijken te zijn, dan nog wijst het op een grimmige menselijke tragedie die zich dagelijks voor onze ogen afspeelt, niet door verzonnen toneelspelers, maar door echte mannen en vrouwen die de personages zijn die ze uitbeelden. Deze mensen zouden zich bezig moeten houden met zonde, gerechtigheid en oordeel; ze zouden zich klaar moeten maken om te sterven en weer te

leven; maar in plaats daarvan brengen ze hun dagen door met het fokken van gevlekte muizen.

Als de geestelijke kijk op de wereld de juiste is, zoals het christendom stoutmoedig beweert, dan is voor ieder van ons de hemel belangrijker dan de aarde en de eeuwigheid belangrijker dan de tijd. Als Jezus Christus is wie Hij beweert te zijn; als Hij is wat het glorieuze gezelschap van de apostelen en het nobele leger van martelaren hebben verklaard dat Hij is; als het geloof dat de heilige kerk in de hele wereld erkent, het ware geloof van God is, dan heeft geen mens het recht om zijn leven te wijden aan iets dat kan branden of roesten of rotten of sterven. Geen mens heeft enig recht om zichzelf volledig te geven aan iemand anders dan Christus of aan iets anders dan gebed.

De man die niet weet waar hij is, is verdwaald; de man die niet weet waarom hij geboren is, is nog meer verdwaald; de man die geen doel kan vinden dat zijn ware toewijding waard is, is volkomen verdwaald; en volgens deze beschrijving is het menselijk ras verdwaald, en het is een deel van onze verdwaaldheid dat we niet weten hoe verdwaald we zijn.

Dus gebruiken we de paar kostbare jaren die ons zijn toegewezen om gevlekte muizen te fokken. Niet het soort dat scharrelt en piept, misschien, maar gezien in het licht van de eeuwigheid, zijn niet de meeste van onze kleine menselijke activiteiten bijna net zo zinloos?

Een van de heerlijkheden van het christelijke evangelie is dat het niet alleen in staat is om een mens van zonde te verlossen, maar ook om hem te oriënteren, om hem op een hoogte te plaatsen vanwaar hij gisteren en vandaag in hun relatie tot morgen kan zien. De waarheid reinigt zijn verstand

zodat hij de dingen die ertoe doen kan herkennen en tijd en ruimte en koningen en kolen in hun ware perspectief kan zien. De door de Geest verlichte christen kan niet bedrogen worden. Hij kent de waarden van de dingen; hij zal niet bieden op een regenboog noch een aanbetaling doen op een luchtspiegeling; hij zal, kortom, zijn leven niet wijden aan gevlekte muizen.

Aan de basis van elk verspild leven ligt een slechte filosofie, een verkeerde opvatting over de waarde en het doel van het leven. De man die gelooft dat hij geboren is om alles te krijgen wat hij kan krijgen, zal zijn leven doorbrengen met proberen het te krijgen; en wat hij ook krijgt, het zal niet meer zijn dan een kooi met gevlekte muizen. De man die gelooft dat hij geschapen is om vleselijke genoegens te genieten, zal zich wijden aan het zoeken naar genot; en als hij er door een combinatie van gunstige omstandigheden in slaagt om veel plezier uit het leven te halen, zullen zijn genoegens op het laatst allemaal tot as in zijn mond worden. Hij zal er te laat achter komen dat God hem te edel heeft gemaakt om tevreden te zijn met die smakeloze genoegens waaraan hij zijn leven hier onder de zon heeft gewijd.

Hoofdstuk 24

William Wordsworth verklaart in een mooie passage dat hij ervan overtuigd is dat er veel meer dichters in de wereld zijn dan we denken, “... mannen begiftigd met de hoogste gaven, het visioen en het goddelijke vermogen”, maar die onbekend zijn omdat ze het talent voor het schrijven van gedichten niet hadden of niet hebben ontwikkeld.

Vervolgens vat hij zijn overtuiging samen in een zin die een waarheid suggereert die veel verder gaat dan wat hij op dat moment in gedachten had: “De sterkste geesten zijn vaak diegenen van wie de luidruchtige wereld het minst hoort.”

De meesten van ons zouden op nuchtere momenten de juistheid van deze observatie toegeven, maar het harde feit is dat het voor de gemiddelde persoon niet de bevindingen van het nuchtere moment zijn die onze totale werkfilosofie bepalen; het zijn eerder de oppervlakkige en misleidende begrippen die ons door de "lawaaierige wereld" worden opgedrongen. De menselijke samenleving in het algemeen (en in het bijzonder in de Verenigde Staten) is in de fout gevallen aan te nemen dat grootheid en roem synoniem zijn. Amerikanen lijken ervan uit te gaan dat elke generatie een bepaald aantal superieure mannen voortbrengt en de democratische processen vinden die mannen feilloos en plaatsen ze op een prominente plaats. Hoe verkeerd kunnen mensen het hebben!

We hoeven alleen maar kennis te maken met, of zelfs maar te luisteren naar, de grote namen van onze tijd om te ontdekken hoe ellendig inferieur de meesten van hen zijn. Velen van hen lijken hun huidige eminentie te hebben bereikt door inspanning, lef, durf en een gelukkig toeval. We draaien ons buikpijnig van hen weg en vragen ons een ontmoedigd moment af of dit het beste is wat het menselijk ras kan voortbrengen. Maar we krijgen weer zelfvertrouwen door de eenvoudige manier om te herinneren aan een aantal van de gewone mensen die we kennen, die leven ongeëerd en ongezongen, en die gemaakt zijn van oneindig fijner materiaal dan de schorre opscheppers die te veel van de hoogste ambten in het land bezetten.

Als we het leven stabiel en in zijn geheel willen zien, moeten we een grote inspanning leveren om los te komen van de macht van die valse filosofie die grootsheid gelijkstelt aan roem. De twee kunnen en zijn vaak oceanen en continenten van elkaar verwijderd.

Als de kerk een lichaam was dat geheel onaangetast was door de wereld, zouden we het bovenstaande probleem aan de wereldlijke filosofen kunnen overlaten en onze eigen gang kunnen gaan; maar de waarheid is dat de kerk ook lijdt onder deze kwade opvatting. Christenen hebben de gewoonte om de luidruchtigste en beruchtste onder hen te accepteren als de beste en de grootste. Ook zij hebben geleerd om populariteit gelijk te stellen aan uitmuntendheid en in openlijke tegenspraak met de Bergrede hebben ze hun goedkeuring niet gegeven aan de zachtmoedigen maar aan de zelfbewusten; niet aan de treurenden maar aan de zelfverzekerden; niet aan de

reinen van hart die God zien maar aan de publiciteitsjager die de krantenkoppen zoekt.

Als we Wordsworth zouden mogen weergeven, zouden we zijn regels zo kunnen vertalen: "Zuiverste heiligen zijn vaak degenen van wie de luidruchtige kerk het minst hoort," en de woorden zouden waar zijn, diep, wonderbaarlijk waar.

Na meer dan dertig jaar religieuze observatie heb ik moeten concluderen dat heiligheid en kerkelijk leiderschap niet vaak synoniem zijn. Ik heb vaak gepreekt voor dankbare christenen die zoveel verder waren gegaan dan ik in de zoete mysteries van God dat ik me eigenlijk onwaardig voelde om hun schoenveters te strikken. Toch zaten ze gedwee te luisteren terwijl een minderwaardige op de voorgrond stond en onvolmaakt waarheden verkondigde waarmee ze al lang vertrouwd waren door intieme en mooie ervaring. Ze moeten geweten en gevoeld hebben hoeveel theorie en hoe weinig echte hartskennis er in de preek zat, maar ze zeiden niets en waardeerden ongetwijfeld het weinige goede dat er in de boodschap zat.

Als de kerk een zuiver en Geestvervuld lichaam zou zijn, geheel geleid en bestuurd door geestelijke overwegingen, dan zouden zeker de zuiverste en heiligste mannen en vrouwen het meest gewaardeerd en geëerd worden; maar het tegenovergestelde is waar. Godzaligheid wordt niet langer gewaardeerd, behalve voor de zeer ouden of de doden. De heilige zielen worden vergeten in de werveling van religieuze activiteit. De luidruchtigen, de zelfbewusten, de vermakelijken worden op alle manieren gezocht en beloond, met geschenken, menigten, offers en publiciteit. De christelijke, de zelfvergetende, de wereldvreemde mensen worden aan de kant

geschoven om plaats te maken voor de nieuwste bekeerde acteur, die meestal niet al te goed bekeerd is en nog steeds een echte acteur is.

De hele kortzichtige filosofie die eeuwige kwaliteiten negeert en zich richt op onbeduidendheid is een vorm van ongeloof. Deze christenen die zo'n filosofie belichamen, snakken naar de huidige beloning; ze zijn te ongeduldig om de tijd van de Heer af te wachten. Zij zullen de dag niet verdragen waarop Christus het geheim van ieders hart bekend zal maken en ieder zal belonen naar zijn daden. De ware heilige ziet verder dan dit; hij geeft weinig om voorbijgaande waarden; hij kijkt reikhalzend uit naar de dag waarop eeuwige dingen tot hun recht zullen komen en godsvrucht het enige zal blijken te zijn dat telt.

Hoe vreemd het ook mag zijn, de heiligste zielen die ooit geleefd hebben, hebben de reputatie verdiend pessimistisch te zijn. Hun glimlachende onverschilligheid voor de aantrekkelijkheden van de wereld en hun standvastige weerstand tegen haar verleidingen zijn door oppervlakkige denkers verkeerd begrepen en toegeschreven aan een onsociale geest en een gebrek aan liefde voor de mensheid. Wat de wereld niet zag, was dat deze bijzondere mannen en vrouwen een onzichtbare stad aanschouwden; ze wandelden dag na dag in het licht van een ander en eeuwig koninkrijk. Ze proefden al van de krachten van de komende wereld en genoten in de verte van de triomf van Christus en de heerlijkheden van de nieuwe schepping.

Nee, de onbekende heiligen zijn ronduit geen pessimisten, noch zijn het misantropen of vreugdendoders. Zij zijn door hun goddelijk geloof de enige echte optimisten van de wereld. Hun

credo werd eenvoudig verwoord door Julian of Norwich toen ze zei: "Maar alles zal goed komen, en alles zal goed komen, en alle dingen zullen goed komen." Hoewel de zonde in de wereld is, zo betoogde zij, een vreselijke bezoeking om rekening mee te houden, is de verzoening toch zo volmaakt dat de tijd zal komen dat al het kwaad zal zijn uitgeroeid en alles weer in zijn oorspronkelijke schoonheid in Christus zal zijn hersteld. Dan "zal alles goed zijn, en alle dingen zullen goed zijn."

De wijze christen zal tevreden zijn met het wachten op die dag. In de tussentijd zal hij zijn generatie dienen in de wil van God. Als hij over het hoofd wordt gezien in de religieuze populariteitswedstrijden, zal hij daar maar weinig aandacht aan besteden. Hij weet wie hij probeert te behagen en hij is bereid om de wereld te laten denken wat ze van hem willen. Hij zal er toch niet veel langer zijn en waar hij heengaat zullen mensen niet bekend zijn door hun 'kijk-cijfers’maar door de heiligheid van hun karakter.

Hoofdstuk 25

De wonden van de liefhebbers zijn getrouw, zegt de Heilige Geest in Spreuken 27:6. En opdat we ons niet verbeelden dat de prediker degene is die de verwondingen toebrengt, wil ik Job 5:17 en 18 lezen: "Zie, gelukkig is de mens die God corrigeert; veracht daarom niet de kastijding van de Almachtige, want Hij maakt pijnlijk en verbindt; Hij verwondt en Zijn handen maken heel." Zie je, degene die hier verwondt is niet de dienaar, maar de Meester zelf. Dus met dat in gedachten wil ik het met jullie hebben over drie trouwe wonden van een vriend.

Om met mijn boodschap te beginnen wil ik een kleine dame voorstellen die al zo'n zeshonderd jaar dood is. Ooit leefde, had ze lief en bad en zong ze in de stad Norwich in Engeland. Deze kleine vrouw had niet veel licht en ze had geen enkele manier om veel licht te krijgen, maar het mooie aan haar was dat ze, met het weinige Bijbelse licht dat ze had, zo wonderbaarlijk dicht met God wandelde dat ze zo geurig werd als een bloem. En lang voor de Reformatie was ze in de geest een evangelische. Ze leefde en stierf en is nu bijna zeshonderd jaar bij haar Heer, maar ze heeft een geur van Christus achter zich gelaten.

Engeland was een betere plek omdat deze kleine dame daar leefde. Ze schreef maar één boek, een heel klein boekje dat je

in je zijzak of handtas kunt stoppen, maar het is zo smaakvol, zo goddelijk, zo hemels, dat het een duidelijke bijdrage heeft geleverd aan de grote geestelijke literatuur van de wereld. De dame naar wie ik verwijs is degene die de Vrouwe Julian wordt genoemd.

Voordat ze opbloeide in dit stralende, glorieuze leven dat haar beroemd maakte als een groot christen in haar deel van de wereld, bad ze een gebed en God antwoordde. Het is dit gebed waar ik me vanavond mee bezighoud. De essentie van haar gebed was dit:

"O God, geef me alstublieft drie wonden: de wond van berouw en de wond van medelijden en de wond van het verlangen naar God." Toen voegde ze dit kleine naschrift toe, waarvan ik denk dat het een van de mooiste dingen is die ik ooit heb gelezen: "Dit vraag ik zonder voorwaarden." Ze maakte geen ruzie met God. Ze wilde drie dingen en ze waren allemaal voor Gods glorie: "Dit vraag ik zonder voorwaarden, Vader; doe wat ik vraag en stuur mij dan de rekening. Alles wat het kost, vind ik prima."

Alle grote christenen zijn gewonde zielen. Het is vreemd wat een wond met een mens doet. Hier is een soldaat die naar het slagveld gaat. Hij zit vol grappen en kracht en zelfverzekerdheid; dan op een dag scheurt er een granaatscherf door hem heen en valt hij neer, een jammerende, verslagen, verslagen man. Plotseling stort zijn hele wereld om hem heen in en wordt deze man, in plaats van de grote, sterke kerel met brede borst die hij dacht te zijn, plotseling weer een jammerende jongen. En er is mij verteld dat zulke mensen om hun moeder huilen als ze bloedend en lijdend op het slagveld liggen. Er gaat niets boven een wond om de zelfverzekerdheid

uit ons te halen, om ons terug te brengen tot de kindertijd en ons klein en hulpeloos te maken in onze eigen ogen.

Veel van de personages in het Oude Testament waren gewonde mensen, door God getroffen en gekweld zoals hun Heer na hen was. Neem bijvoorbeeld Jakob. Twee keer trof God hem; twee keer ontmoette hij God en elke keer kwam het als een wond, en één keer kwam het echt als een fysieke wond en hij hinkte op zijn dij voor de rest van zijn leven. En de man Elia - was hij niet meer dan een theoloog, meer dan een leraar? Hij was een man die getroffen was; hij was getroffen door het zwaard van God en was niet langer gewoon iemand van Adams ras die in zijn eigen zelfverzekerdheid overeind stond; hij was een man die een ontmoeting met God had gehad, die door God was geconfronteerd en die voor Hem was verslagen en neergehaald. En toen Jesaja de Heer hoog en verheven zag, weet je wat dat met hem deed. Of neem de man Ezechiël, hoe hij neerging voor zijn God en weer een klein kind werd. En er waren vele anderen.

Nu is de gewonde man een verslagen man, zeg ik; de sterke, robuuste en zelfverzekerde Adam-mens vecht niet langer terug; hij legt zijn zwaard neer en geeft zich over en de wond maakt hem af. Laten we deze drie wonden in hun volgorde bespreken.

De eerste is de wond van berouw. Nu heb ik de afgelopen dertig jaar gehoord dat berouw een verandering van denken is, en ik geloof het natuurlijk, voor zover het gaat. Maar dat is precies wat er met ons aan de hand is. We hebben berouw gereduceerd tot een verandering van denken. Het is inderdaad een mentale handeling, maar ik wijs erop dat berouw ons waarschijnlijk niet veel goeds zal doen totdat het ophoudt

alleen een verandering van gedachten te zijn en een wond in onze geest wordt. Geen mens heeft echt berouw gehad totdat zijn zonde hem bijna dood heeft verwond, totdat de wond hem heeft gebroken en verslagen en alle strijd en zelfverzekerdheid uit hem heeft gehaald en hij zichzelf ziet als degene die zijn Verlosser aan de boom heeft genageld.

Ik weet niet hoe het met jou zit, maar de enige manier waarop ik met God in het reine kan blijven is door berouwvol te blijven, door een gevoel van berouw in mijn geest te houden. Nu zijn er veel goedkope en gemakkelijke manieren om van de zonde af te komen en om je berouw weg te werken. Maar de grote christenen, in en uit de Bijbel, waren degenen die gekwetst waren door een gevoel van berouw, zodat ze nooit helemaal over de gedachte en het gevoel heen kwamen dat ze Jezus persoonlijk hadden gekruisigd. De grote bisschop Usher ging elke week naar de oever van de rivier en knielde daar de hele zaterdagmiddag bij een boomstam en beweende zijn zonden voor zijn God. Misschien was dat het geheim van zijn grootsheid.

Laten we oppassen voor ijdel en overhaast berouw, en laten we vooral oppassen voor helemaal geen berouw. Wij zijn een zondig ras, dames en heren, een zondig volk, en totdat de kennis hard is aangekomen, totdat het ons heeft verwond, totdat het door en langs de kleine afdeling van onze theologie is gekomen, heeft het ons geen goed gedaan. Een mens kan in totale verdorvenheid geloven en er zelf helemaal geen besef van hebben. Velen van ons geloven in totale verdorvenheid die nooit gewond zijn geraakt door de wetenschap dat we gezondigd hebben. Bekering is een wond waarvan ik bid dat we die allemaal mogen voelen.

En dan is er nog de wond van mededogen. Mededogen is een emotionele identificatie en Christus had die in volle perfectie. De man die deze wond van mededogen heeft, is een man die samen met andere mensen lijdt. Jezus Christus, onze Heer, kan nooit meer lijden om ons te redden. Dit heeft Hij voor eens en voor altijd gedaan, toen Hij Zichzelf zonder vlek door de Heilige Geest aan de Vader gaf op Golgotha's kruis. Hij kan niet lijden om ons te redden maar Hij moet nog steeds lijden om ons te winnen. Hij roept Zijn mensen niet op tot verlossend lijden. Dat is onmogelijk; dat kan niet. Verlossing is een voltooid werk.

Maar Hij roept Zijn volk wel op om met Hem mee te voelen en mee te voelen met degenen die zich verheugen en degenen die lijden. Hij roept Zijn volk op om voor Hem het soort aardse lichaam te zijn waarin Hij opnieuw kan wenen en opnieuw kan lijden en opnieuw kan liefhebben. Want onze Heer heeft twee lichamen. Het ene is het lichaam dat Hij meenam naar de boom op Golgotha; dat was het lichaam waarin Hij leed om ons te verlossen. Maar Hij heeft nu ook een lichaam op aarde, dat bestaat uit degenen die er bij hun bekering door de Heilige Geest in gedoopt zijn. In dat lichaam zou Hij nu lijden om mensen te winnen. Paulus zei dat hij blij was dat hij voor de Kolossenzen kon lijden en de maat van de verdrukkingen van de mensen kon volmaken in zijn lichaam omwille van de kerk van Christus.

Nu, mijn broeders, ik weet niet of ik het duidelijk kan maken of niet. Ik weet dat dit soort dingen eerder gevoeld dan begrepen moeten worden, maar de gewonde mens is nooit een gelukzoeker. Er is een onwaardig streven naar onverantwoordelijk geluk onder ons. De afgelopen jaren, toen

ik het menselijk toneel observeerde en Gods belijdende volk zag leven en sterven, heb ik gezien dat de meesten van ons liever gelukkig zijn dan de wonden van andermans verdriet te voelen. Ik geloof niet dat het de wil van God is dat we proberen gelukkig te zijn, maar eerder dat we proberen heilig en nuttig te zijn. De heilige man zal de nuttige man zijn en hij zal waarschijnlijk ook een gelukkig man zijn; maar als hij geluk zoekt en heiligheid en nuttigheid vergeet, is hij een vleselijk mens. Ik wil geen deel hebben aan vleselijke religieuze vreugde. Er zijn tijden dat het zondig is om gelukkig te zijn. Toen Jezus, onze Heer, aan het zweten was in de hof of aan het hout hing, kon Hij niet gelukkig zijn. Hij was de "Man van krankheid en bekend met smart".

En de grote heiligen uit het verleden, die delen van de wereld veroverden voor Jezus, toen ze in barensweeën waren, waren niet gelukkig. De vrouw, zei Jezus, die aan het baren is, is niet gelukkig op het moment van haar barensweeën, maar zodra het kind is geboren, wordt ze gelukkig omdat er een man in de wereld is geboren. Jij en ik zijn in zekere zin moeders in Israël, door wie de Heer kan lijden en treuren en liefhebben en weer medelijden kan hebben om kinderen ter wereld te brengen.

Ten derde is er de wond van het verlangen naar God. Deze kleine vrouw wilde naar God verlangen met een verlangen dat een pijn in haar hart werd. Ze wilde liefdesverdriet hebben. Ze bad in feite: "O God, dat ik U zo graag mag willen dat het een wond in mijn hart wordt waar ik niet overheen kom." Vandaag de dag wordt het accepteren van Christus terminaal. Dat is het einde. En alle evangelisatie leidt maar naar één ding - steeds meer mensen Christus laten aannemen, en daar zetten we een punt. Mijn kritiek op de meeste van onze Bijbelconferenties is

dat we onze tijd doorbrengen met het opnieuw tellen van de schatten die we in Christus hebben, maar we komen nooit op de plaats waar iets van wat in Christus is in ons komt. Hij heeft ons gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten in Christus, maar je kunt geen eten kopen met het geld dat nog op de bank staat, net zo min als je kunt leven van de schatten die in Christus zijn, tenzij ze ook ervaringsgericht in jou zijn.

Velen van ons zeggen: "Oké, ik zal nog een Bijbelconferentie bijwonen" of "Ik zal een cursus volgen" of "Ik zal een boek kopen". Mijn vrienden, wat we nodig hebben is niet meer onderricht; we zijn tot de dood toe onderricht. Waar ter wereld is er meer fundamenteel bijbelonderwijs dan hier in Chicago? Dit is het Mekka van het Fundamentalisme. Dit is het Vaticaan van het Evangelicalisme. We hebben thuis hoog opgestapelde schriften die vijfentwintig jaar teruggaan. Ze vertellen ons over een nieuw licht op een tekst of een nieuwe illustratie die iemand gaf om een leer te benadrukken. Maar, o, wat zijn we toch zwakke wezens! Wat een vreugdeloze mensen zijn we!

Let op de paradoxen: Om gelukkig vergeven te zijn en toch gewond te zijn en het verdriet te herinneren; om de vrede van het volbrachte werk van Christus te genieten en toch te lijden om anderen te winnen; om God te vinden en toch altijd achter Hem aan te gaan. Toen Mozes de heerlijkheid van God zag, smeekte hij of hij meer mocht zien. Toen God hem openbaarde dat hij genade had gevonden, wilde hij meer genade. Onthoud dit: de man die het meest van God heeft, is de man die het meest vurig op zoek is naar meer van God.

Er was een man die sprak over "een rusteloze dorst, een heilig, oneindig verlangen" en dat is wat ik voor mijn eigen hart wil. Onder de plastic heiligen van onze tijd moet Jezus al het sterven doen en het enige wat wij willen is nog een preek horen over Zijn sterven; Jezus doet al het verdriet en wij willen gelukkig zijn. Maar, mijn broeders, als we waren wat we zouden moeten zijn, zouden we in ervaring de betekenis van de woorden zoeken te kennen: "Tenzij een graankorrel in de grond valt en sterft, blijft hij alleen; maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort."

Ik hoop heel erg dat jij en ik iets meer doen dan luisteren, dat we naar God durven gaan zoals Vrouwe Julianus en Hem durven vragen ons een trouwe, vaderlijke wond te geven - misschien wel drie, als je wilt: Om ons te verwonden met een gevoel van onze eigen zondige onwaardigheid waar we nooit helemaal overheen komen; om ons te verwonden met het lijden van de wereld en het verdriet van de kerk; en dan om ons te verwonden met het verlangen naar God, een dorst, een heilige dorst en verlangen dat ons verder zal dragen naar volmaaktheid.

Het gebrek aan verlangen is de bron van alle kwalen;
Vele duizenden hebben daardoor het donkere pad bewandeld.
*De balsem, de wijn van voorbestemde wil, is een jubelend verlangen en smachten naar God.**

Schrijf die zin op: "Een juichend verlangen naar God." Bijna elke dag van mijn leven bid ik dat "een juichend verlangen naar God" terug mag komen in de evangelische kerken. We hoeven

onze leer niet recht te laten zetten; we zijn net zo orthodox als de Farizeeën van vroeger. Maar dit verlangen naar God dat geestelijke stortvloeden en wervelwinden van zoeken en zelfverloochening met zich meebrengt - dat is bijna uit ons midden verdwenen.

God houdt ervan om verlangd te worden,
Hij houdt ervan om gezocht te worden,
Want Hij heeft ons zelf met zo'n verlangen en liefde gezocht;
Hij stierf uit verlangen naar ons,
een wonderbaarlijke gedachte!
En Hij verlangt er nu naar dat wij bij Hem zijn in de hemel.

*(*Frederick W. Faber)*

Ik geloof dat God wil dat we naar Hem verlangen met het verlangen dat liefdesverdriet zal worden, dat een wond in onze geest zal worden, om ons altijd naar Hem toe te laten bewegen, altijd te vinden en altijd te zoeken, altijd te hebben en altijd te verlangen. Zo wordt de aarde steeds minder waardevol en komt de hemel dichterbij naarmate we ons naar God en omhoog naar Christus bewegen.

Durven we nu ons hart te buigen en zeggen: “Vader, ik ben een onverantwoordelijke, kinderachtige christen geweest, meer bezig met gelukkig zijn dan met heilig zijn. O God, geef mij drie wonden. Verwond mij met een besef van mijn eigen zondigheid. Verwond mij met mededogen voor de wereld, en verwond mij met liefde voor U, die mij altijd zal blijven stimuleren om te blijven zoeken, ontdekken en vinden.”

Als je dat gebed oprecht durft te bidden en het meent voor God, kan het een keerpunt in je leven betekenen. Het zou kunnen betekenen dat er een deur van overwinning voor je wordt geopend. Moge God je dat toestaan.

Hoofdstuk 26

De toorn van God: Wat is het?

Het is zeldzaam dat er iets goeds schuilt in menselijke woede. Bijna altijd komt het voort uit een onheilige toestand van het hart en vaak leidt het tot vloeken en geweld. De man met het slechte humeur is onvoorspelbaar en gevaarlijk en wordt meestal gemeden door mensen van vrede en goede wil.

Er is tegenwoordig een sterke neiging onder godsdienstleraren om boosheid los te koppelen van het goddelijke karakter en om God te verdedigen door de Schriftteksten die dit aan Hem relateren weg te verklaren. Dit is begrijpelijk, maar in het licht van de volledige openbaring van God is het onvergeeflijk.

In de eerste plaats heeft God geen verdediging nodig. De leraren die altijd proberen om God naar hun eigen beeld te vormen, kunnen beter proberen om zichzelf naar het beeld van God te vormen. In de Schrift heeft "God al deze woorden gesproken" en er is geen onafhankelijk criterium waarmee we de openbaring die God over Zichzelf doet kunnen beoordelen.

De huidige weigering van zovelen om de leer van de toorn van God te aanvaarden maakt deel uit van een groter patroon van ongeloof dat begint met twijfel over de waarachtigheid van de Christelijke Schriftteksten.

Laat een mens de inspiratie van de Schriften in twijfel trekken en er vindt een merkwaardige, zelfs monsterlijke

omkering plaats: daarna oordeelt hij over het Woord in plaats van het Woord over hem te laten oordelen; hij bepaalt wat het Woord moet leren in plaats van het toe te staan te bepalen wat hij moet geloven; hij bewerkt, wijzigt, schrapt en voegt naar eigen goeddunken toe; maar altijd zit hij boven het Woord en maakt het vatbaar voor hem in plaats van voor God te knielen en vatbaar te worden voor het Woord.

De tedere uitlegger die God probeert af te schermen van de implicaties van Zijn eigen Woord is bezig met een officieuze inspanning die alleen maar volledig verspild kan zijn.

Waarom zo'n man zich nog steeds vastklampt aan de haveloze overblijfselen van religie is moeilijk te zeggen. Het zou menselijk zijn om het christelijk geloof te laten voor wat het is en het achter zich te laten, samen met ander speelgoed en overtuigingen uit de kindertijd die in diskrediet zijn geraakt, maar dit doet hij zelden. Hij doodt de boom maar zweeft nog steeds peinzend rond in de boomgaard hopend op fruit dat nooit komt.

Wat er maar één keer duidelijk in de Heilige Schrift staat, kan worden geaccepteerd als voldoende vaststaand om het geloof van alle gelovigen uit te nodigen; en als we ontdekken dat de Geest ongeveer driehonderd keer in de Bijbel over de toorn van God spreekt, kunnen we net zo goed besluiten om de leer te accepteren of de Schrift zonder meer te verwerpen. Als we geldige informatie hebben van een externe bron die bewijst dat toorn God onwaardig is, dan is de Bijbel niet te vertrouwen als deze toorn aan God toeschrijft. En als de Bijbel het driehonderd keer mis heeft over één onderwerp, wie kan hem dan nog vertrouwen over een ander onderwerp?

De geïnstrueerde Christen weet dat de toorn van God een realiteit is, dat Zijn toorn net zo heilig is als Zijn liefde en dat er tussen Zijn liefde en Zijn toorn geen onverenigbaarheid bestaat. Hij weet verder (voor zover gevallen schepselen zulke dingen kunnen weten) wat de toorn van God is en wat het niet is.

Om Gods toorn te begrijpen moeten we deze in het licht van Zijn heiligheid zien. God is heilig en heeft heiligheid gemaakt tot de morele voorwaarde die noodzakelijk is voor de gezondheid van Zijn universum. De tijdelijke aanwezigheid van de zonde in de wereld accentueert dit alleen maar. Wat heilig is, is gezond; het kwaad is een morele ziekte die uiteindelijk in de dood moet eindigen. De vorming van de taal zelf suggereert dit, het Engelse woord holy is afgeleid van het Angelsaksisische halig, hal wat goed, heel betekent. Hoewel het niet verstandig is om onnodig druk uit te oefenen op de oorsprong van woorden, is er hier toch een betekenis die niet over het hoofd mag worden gezien.

Omdat Gods eerste zorg voor Zijn universum de morele gezondheid ervan is, dat wil zeggen, Zijn heiligheid, valt alles wat hiermee in strijd is noodzakelijkerwijs onder Zijn eeuwige ongenoegen. Overal waar de heiligheid van God tegenover onheiligheid staat, is er een conflict. Dit conflict komt voort uit de onverenigbare aard van heiligheid en zonde. Gods houding en actie in het conflict zijn Zijn woede. Om Zijn schepping te behouden moet God alles vernietigen wat haar zou vernietigen. Wanneer Hij opstaat om de vernietiging neer te slaan en de wereld te redden van een onherstelbare morele ineenstorting, wordt er gezegd dat Hij boos is. Elk toornig oordeel van God

in de geschiedenis van de wereld is een heilige daad van behoud geweest.

De heiligheid van God, de toorn van God en de gezondheid van de schepping zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is niet alleen juist dat God toorn toont tegen de zonde, maar ik vind het onmogelijk om te begrijpen hoe Hij het anders zou kunnen doen.

Gods toorn is Zijn volslagen intolerantie voor alles wat vernedert en vernietigt. Hij haat ongerechtigheid zoals een moeder de difterie of polio haat die het leven van haar kind zou verwoesten.

Gods toorn is de ontsmetting waardoor morele verrotting wordt tegengegaan en de gezondheid van de schepping wordt behouden. Wanneer God waarschuwt voor Zijn naderende toorn en de mensen aanspoort om zich te bekeren en deze te vermijden, zegt Hij dit in een taal die zij kunnen begrijpen: Hij zegt tegen dat ze "moeten vluchten voor de toekomende toorn". Hij zegt in feite: "Jouw leven is slecht en omdat het slecht is, ben je een vijand van de morele gezondheid van Mijn schepping. Ik moet alles uitroeien wat de wereld die Ik liefheb zou vernietigen. Keer je af van het kwaad voordat Ik in toorn tegen je opsta. Ik houd van jou, maar Ik haat de zonde waar jij van houdt. Verlaat uw slechte wegen, voordat Ik het oordeel over u zend."

O Heer, ... denk in uw toorn aan uw barmhartigheid" (Hab. 3:2).

Hoofdstuk 27

Voor een goed begrip van onszelf en onze medemensen is het van vitaal belang dat we geloven wat er in de Schrift geschreven staat over de menselijke samenleving: dat die gevallen is, vervreemd van God en in opstand tegen Zijn wetten.

In deze dagen van saamhorigheid, waarin alle mensen broeders zouden willen zijn, heeft zelfs de ware christen moeite om te geloven wat God heeft gezegd over mensen en hun relatie tot elkaar en tot God; want wat Hij heeft gezegd, is nooit vleiend voor de mens.

Er staat veel goed nieuws in de Bijbel, maar er is nooit sprake van vleierij of achterklap. Op de ene manier is de Bijbel een boek van onheil. Het veroordeelt alle mensen als zondaars en verklaart dat de ziel die zondigt zal sterven. Het spreekt altijd een vonnis uit tegen de samenleving voordat het genade aanbiedt; en als we de geldigheid van het vonnis niet willen erkennen, kunnen we de noodzaak van genade niet toegeven.

De komst van Jezus Christus naar de wereld is zo sentimenteel gemaakt dat het nu iets betekent dat volkomen vreemd is aan de Bijbelse leer hierover. Zacht menselijk medelijden is in de gedachten van miljoenen mensen in de plaats gekomen van Gods barmhartigheid, een medelijden dat al lang geleden is ontaard in zelfmedelijden. De schuld voor de toestand van de mens is op God afgeschoven en het sterven van

Christus voor de wereld is verdraaid tot een boetedoening van Gods kant. In het drama van de verlossing wordt de mens gezien als Assepoester, die lang onderdrukt en mishandeld is, maar nu, door de heldendaden van de edelste Zoon van de aarde, op het punt staat haar stralende gewaad aan te trekken en als koningin te verschijnen.

Dit is humanisme dat romantisch getint is met christendom, een humanisme dat partij kiest voor rebellen en diegenen verontschuldigt die door woord, gedachte en daad gevallen mensen willen verheerlijken en zo mogelijk de glorieuze hoge Troon in de hemelen omver willen werpen.

Volgens deze filosofie hebben mensen nooit echt ergens schuld aan, met als uitzondering de man die volhoudt dat mensen wel degelijk ergens schuld aan hebben. In deze schemerige wereld van vrome sentimenten zijn alle religies gelijk en is iedereen die volhoudt dat verlossing alleen door Jezus Christus kan worden bereikt een dweper en een lomperik.

Dus bundelen we ons religieuze licht, dat als de waarheid wordt verteld weinig meer is dan zichtbare duisternis; we bespreken religie op televisie en in de pers als een soort spel, net zoals we kunst en filosofie bespreken, waarbij we als een van de basisregels van het spel accepteren dat er geen eindtest voor de waarheid is en dat de beste religie een samenstelling is van het beste in alle religies. Dus we hebben waarheid bij meerderheid van stemmen en aldus zegt de Heer met algemene instemming.

Een kenmerk van dit soort dingen is de schuchterheid ervan. We geven toe dat religie voor sommige mensen heel waardevol is, maar nooit belangrijk genoeg om verdeeldheid te

veroorzaken of het risico te lopen iemands gevoelens te kwetsen. In al onze discussies mag er nooit een spoor van intolerantie zijn; maar we vergeten natuurlijk dat de meest fervente toegewijden van tolerantie steevast intolerant zijn tegenover iedereen die met zekerheid over God spreekt. En er mag geen bigotrie zijn, de naam die aan geestelijke zekerheid gegeven wordt door diegenen die er niet van genieten.

Het verlangen om te behagen kan onder bepaalde omstandigheden prijzenswaardig genoeg zijn, maar wanneer het behagen van mensen betekent dat God niet behaagd wordt, dan is dat een onvoorwaardelijk kwaad en zou het geen plaats mogen hebben in het hart van de Christen. Gelijk hebben met God betekent vaak in de problemen komen met mensen. Dit is zo'n algemene waarheid dat je aarzelt om het te noemen, maar toch lijkt het erop dat de meerderheid van de Christenen het vandaag de dag over het hoofd ziet.

In het buitenland heerst het idee dat je een man voor je moet winnen als je het met hem eens bent. Eigenlijk is precies het tegenovergestelde waar. G. K. Chesterton merkte op dat elke generatie bekeerd moest worden door de man die haar het meest tegensprak. De man die de verkeerde kant op gaat, zal nooit rechtgezet worden door de minzame religieus die naast hem in de pas loopt en dezelfde kant op gaat. Iemand moet zichzelf aan de overkant van het pad plaatsen en erop aandringen dat de dwalende man omkeert en de goede kant op gaat.

Natuurlijk zitten we in zekere zin allemaal samen in deze verschrikkelijke menselijke puinhoop en daarom zijn er bepaalde gebieden van normale activiteiten waar we het allemaal over eens kunnen zijn. De Christen zal het niet oneens

zijn alleen maar om anders te zijn, maar overal waar de morele normen en religieuze opvattingen van de samenleving verschillen van de leer van Christus zal hij het er botweg mee oneens zijn. Hij zal de geldigheid van de menselijke mening niet erkennen wanneer het Woord van God duidelijk is. Over sommige dingen valt niet te discussiëren; er is geen andere kant. Er is alleen Gods kant.

Als mensen God geloven, spreken ze vrijmoedig. Als ze twijfelen overleggen ze. Veel van het huidige religieuze gepraat is niets anders dan onzekerheid die zichzelf rationaliseert; en dit noemen ze "deelnemen aan de hedendaagse dialoog". Het is onmogelijk om je Mozes of Elia voor te stellen die zo bezig zijn.

Alle grote christelijke leiders zijn dogmatisch geweest. Voor zulke mannen maakte twee plus twee vier. Iedereen die erop aandrong om het te ontkennen of om het oordeel erover op te schorten, werd meteen als lichtzinnig afgedaan. Ze waren alleen geïnteresseerd in een ontmoeting van geesten als die geesten het eens waren om elkaar op heilige grond te ontmoeten. We kunnen tegenwoordig wel wat zachtaardige dogmatici gebruiken.

Hoofdstuk 28

Het menselijke leven heeft zijn centrale kern waar de dingen liggen waardoor mensen leven. Deze dingen zijn constant. Ze veranderen niet van tijdperk tot tijdperk, maar zijn altijd hetzelfde onder alle rassen over de hele wereld.

Het leven heeft ook zijn marginale zones waar de dingen liggen die relatief onbelangrijk zijn. Deze veranderen van generatie op generatie en verschillen van mens tot mens.

Het is in de centrale kern dat mensen één zijn en het is in de marginale zones dat ze van elkaar verschillen. Toch verdelen de marginale dingen de volkeren van de wereld radicaal en ernstig. De meeste vijandschappen op aarde zijn ontstaan uit verschillen die er in wezen niet toe deden; maar omdat de mensen geen onderscheid konden maken tussen de dingen waarnaar mensen leven en de dingen waarmee ze leven, ontstonden deze vijandschappen tussen hen en leidden vaak tot vervolgingen, moorden en bloedige oorlogen.

Als mensen overal de dingen die er niet of nauwelijks toe doen zouden negeren en serieuze aandacht zouden schenken aan de weinige echt belangrijke dingen, dan zouden de meeste muren die mensen van elkaar scheiden in één klap omvergeworpen worden en zou er een einde komen aan een wereld vol eindeloos lijden.

Wat doet er uiteindelijk toe? Wat zijn de grote feiten die altijd en overal onder alle mensen goed zijn? Wat zijn de basis

waarheden waarop het hele menselijke leven met vertrouwen kan rusten? Gelukkig zijn het er niet veel. Hier zijn de belangrijkste:

1. Alleen God is groot. Mensen hebben getracht grootheid elders te plaatsen, in dingen, in gebeurtenissen, in mensen; maar de menselijke ziel is te groot om grootheid aan zichzelf toe te schrijven, en zeker te groot om te geloven dat dingen of gebeurtenissen ware grootheid kunnen bezitten.

De grootsheid die mensen schijnen te hebben is als de grootsheid van maanlicht, dat slechts de weerkaatste glorie van de zon is. De glorie van de mens is geleend. Hij schijnt in het licht dat er nooit is geweest op het land of in de zee. Hij weerspiegelt Gods grootheid, maar heeft er zelf geen.

"Voor Uw altijd stralende troon vragen wij geen eigen glans."*

2. Alleen God is wijs. De wijsheid van de mens is altijd het kenteken van zijn superioriteit geweest en de oorzaak van zijn arrogantste trots; toch laat ze hem voortdurend in de steek. Hij kan met zijn wijsheid geen antwoord vinden op de oude vragen over zichzelf: Vanwaar? Wat? Waarom? Waarheen? Daardoor kan hij zich niet verzekeren van de zegeningen die hij het liefste wil: ontsnappen aan pijn, jong blijven en in leven blijven.

Toch schept de mens op over zijn wijsheid, God wacht, de eeuwen verstrijken en tijd en ruimte en materie en beweging en leven en dood komen samen om ons te vertellen dat alleen God wijs is.

3. Buiten God is niets belangrijk. We denken dat gezondheid er toe doet, dat vrijheid er toe doet, of kennis of

kunst of beschaving. En als er niet één hardnekkig woord was, zouden ze er inderdaad toe doen. Dat woord is eeuwigheid.

Geef dat mensen eeuwig zijn en de kostbaarheid van elke aardse schat is onmiddellijk verdwenen. God is voor ons eeuwige wezen wat ons hart is voor ons lichaam. De longen, de lever en de nieren hebben waarde als ze in verband staan met het hart. Laat het hart stoppen en de rest van de organen storten prompt in. Afgezien van God, wat is geld, roem, onderwijs, beschaving? Precies helemaal niets, want mensen moeten al deze dingen achter zich laten en één voor één naar de eeuwigheid gaan. Laat God Zijn aangezicht verbergen en niets daarna is de moeite waard.

4. Alleen wat we in God doen, zal ons uiteindelijk bijblijven.

De mens is gemaakt naar het beeld van zijn Schepper en heeft een drang tot creatieve activiteit. Toen hij de tuin verliet, verliet zijn scheppingsdrang hem niet. Hij moet bouwen, altijd bouwen; zijn materialen kunnen bakstenen zijn, verf, muzieknoten, wetenschappelijke gegevens, denksystemen; maar hij moet altijd bouwen, van de jongen die speelgoed bouwt tot de man die een imperium bouwt.

Maar de tijd is tegen hem, want die verslijt alles wat hij aanraakt. Zijn malende werking maakt stof van beschavingen, steden en mensen. Een leven lang zwoegen sterft met de zwoeger. Maar God geeft onsterfelijkheid aan al onze liefdevolle inspanningen voor Hem en deelt Zijn eeuwigheid met allen die van Hem houden en op Hem vertrouwen.

5. De menselijke zonde is echt. Achterdocht, haat, afgunst, macht, lust en hebzucht houden de wereld in een staat van voortdurende gisting, terwijl mannen met een bril zonder

blikken of blozen klassen enthousiaste studenten verzekeren dat het hele idee van zonde achterhaald is en zonde zelf niet bestaat.

Ondanks al onze mooie praatjes blijft de zonde de mens achtervolgen. Totdat het zware gewicht ervan van de ziel is afgetrokken, heeft niets anders recht op onze aandacht, want de zonde sluit ons uit van de aanwezigheid van de God wiens gunst alleen het leven een bevredigende reden tot bestaan geeft.

6. Bij God is er vergeving. "De Here God, barmhartig en genadig ... die zich over duizenden ontfermt, ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft." Zo zegt het Oude Testament. *"De Zoon des mensen heeft macht op aarde om zonden te vergeven", zegt het Nieuwe.

Gods barmhartigheid komt naar boven in de Mens Christus Jezus die God en mens is door het mysterie van de Menswording. Hij kan zonde vergeven en doet dat ook, omdat de zonde in de eerste plaats tegen Hem werd begaan. De ziel in Christus heeft Degene gevonden die ertoe doet. Zijn zwaarste probleem is opgelost; zijn basisfilosofie is gezond; zijn ogen zijn geopend en hij kent het ware van het valse.

7. Alleen wat God beschermt is veilig. Al het andere vergaat door gebruik of oppotten. Paulus kende dit geheim. Hij zei: "Hij is bij machte om wat ik hem toevertrouwd heb te bewaren voor die dag."*** Gezegende schat. Gezegende Bewaarder. Gezegende Dag. * Ex. 34:6 * Matt. 9: 6 *** 2 Tim. 1:12

Hoofdstuk 29

DIT ZIJN DE TIJDEN, die de zielen van de mensen op de proef stellen. De Geest heeft uitdrukkelijk gesproken dat in de laatste tijden sommigen van het geloof zullen afwijken en zich overgeven aan verleidende geesten en leringen van demonen; zij spreken leugens in huichelarij; hun geweten is met een gloeiend heet ijzer geschroeid. Die dagen komen eraan en we kunnen ze niet ontlopen; we moeten er middenin zegevieren, want dat is de wil van God met betrekking tot ons.

Hoe vreemd het ook lijkt, het gevaar is tegenwoordig groter voor de vurige Christen dan voor de lauwe en de zelfvoldane Christen. De zoeker naar Gods beste dingen luistert gretig naar iedereen die een manier aanbiedt waarop hij die kan verkrijgen. Hij verlangt naar een nieuwe ervaring, een verheven kijk op de waarheid, een werking van de Geest die hem zal verheffen boven het dode niveau van religieuze middelmatigheid die hij overal om zich heen ziet, en daarom is hij bereid om een welwillend oor te geven aan het nieuwe en het wonderbaarlijke in religie, vooral als het gepresenteerd wordt door iemand met een aantrekkelijke persoonlijkheid en een reputatie van superieure godsvrucht.

Onze Heer Jezus, de grote Herder van de schapen, heeft Zijn kudde niet aan de genade van de wolven overgelaten. Hij heeft ons de Schrift, de Heilige Geest en natuurlijke waarnemingsvermogens gegeven, en Hij verwacht dat we voortdurend van hun hulp gebruik maken. "Beproef alles, houd

vast aan het goede", zei Paulus (I Thess. 5:21). "Geliefden, geloof niet iedere geest", schreef Johannes, "maar beproef de geesten of zij uit God zijn, want er zijn vele valse profeten in de wereld uitgegaan" (I Joh. 4:1). "Pas op voor valse profeten", waarschuwde onze Heer, "die in schaapskleren tot u komen, maar van binnen roofzuchtige wolven zijn" (Matt. 7:15). Toen voegde Hij een woord toe waardoor ze getoetst kunnen worden: "Gij zult hen aan hun vruchten kennen."

Hieruit blijkt niet alleen dat er valse geesten rondwaren die ons christelijke leven in gevaar brachten, maar ook dat we ze kunnen identificeren en herkennen voor wat ze zijn. En als we ons eenmaal bewust zijn van hun identiteit en hun trucjes leren kennen, is hun macht om ons kwaad te doen natuurlijk verdwenen. *"Zeker, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte;"* (Spreuken 1:17)

Het is mijn bedoeling om hier een methode uiteen te zetten waarmee we de geesten kunnen testen en alle religieuze en morele zaken kunnen bewijzen die tot ons komen of die ons door wie dan ook worden gebracht of aangeboden. En terwijl we deze zaken behandelen, moeten we in gedachten houden dat niet alle religieuze grillen het werk van Satan zijn. De menselijke geest is tot veel onheil in staat zonder enige hulp van de duivel. Sommige mensen hebben het geniale talent om in de war te raken en verwarren illusies met de werkelijkheid op klaarlichte dag terwijl de Bijbel voor hen open ligt. Petrus had zo iemand in gedachten toen hij schreef: "*Onze geliefde broeder Paulus heeft u ook, naar de wijsheid die hem gegeven is, geschreven, zoals hij in al zijn brieven over deze dingen heeft gesproken; waarin sommige dingen moeilijk te begrijpen zijn, die ongeleerden en onstandvastigen, zoals zij ook de*

andere Schriften doen, tot hun eigen verderf worstelen" (II Petr. 3:15, 16).

Het is onwaarschijnlijk dat de bevestigde apostelen van de verwarring zullen lezen wat hier geschreven staat of dat ze er veel baat bij zouden hebben als ze dat deden; maar er zijn veel verstandige christenen die op een dwaalspoor gebracht zijn, maar nederig genoeg zijn om hun fouten toe te geven en nu bereid zijn om terug te keren naar de Herder en Opziener van hun zielen. Deze kunnen gered worden van valse paden. Nog belangrijker is dat er ongetwijfeld grote aantallen mensen zijn die de ware weg niet verlaten hebben, maar die een regel willen waaraan ze alles kunnen toetsen en aan de hand waarvan ze de kwaliteit van de christelijke leer en ervaring kunnen bewijzen wanneer ze daar dag na dag in hun drukke leven mee in aanraking komen. Voor hen stel ik hier een geheim beschikbaar waarmee ik jarenlang mijn eigen geestelijke ervaringen en religieuze impulsen heb getest.

Kort gezegd is de test als volgt: Deze nieuwe leer, deze nieuwe religieuze gewoonte, deze nieuwe kijk op de waarheid, deze nieuwe geestelijke ervaring, hoe heeft het mijn houding ten opzichte van en mijn relatie tot God, Christus, de Heilige Schrift, mijzelf, andere christenen, de wereld en de zonde beïnvloed. Door deze zevenvoudige test kunnen we alles wat religieus is bewijzen en zonder twijfel weten of het van God is of niet. Door de vrucht van de boom weten we wat voor boom het is. We hoeven dus bij elke leer of ervaring alleen maar te vragen: "Wat doet dit met mij? en we weten meteen of het van boven of van beneden komt.

1) Een essentiële test van alle religieuze ervaring is hoe deze onze relatie tot God beïnvloedt, ons concept van God en onze

houding ten opzichte van Hem. God, die is wie Hij is, moet altijd de hoogste rechter zijn van alle religieuze zaken. Het universum ontstond als een medium waardoor de Schepper Zijn volmaaktheden aan alle morele en intellectuele wezens kon tonen: "Ik ben de Heer, dat is mijn naam, en mijn heerlijkheid geef Ik niet aan een ander" (Jes. 42:8). "Gij zijt het waard, Heer, om heerlijkheid en eer te ontvangen en macht; want Gij hebt alle dingen geschapen en voor Uw welbehagen zijn en werden zij geschapen" (Openb. 4:11).

De gezondheid en het evenwicht van het universum vereisen dat God in alles groot wordt gemaakt. "Groot is de Heer en zeer te prijzen; en zijn grootheid is ondoorgrondelijk." God handelt alleen voor Zijn glorie en alles wat van Hem komt moet tot Zijn eigen hoge eer zijn. Elke leer, elke ervaring die dient om Hem groot te maken is waarschijnlijk door Hem geïnspireerd. Omgekeerd is alles wat Zijn glorie versluiert of Hem minder geweldig doet lijken zeker van het vlees of de duivel.

Het hart van de mens is als een muziekinstrument en kan bespeeld worden door de Heilige Geest, door een boze geest of door de geest van de mens zelf. Religieuze emoties zijn vrijwel hetzelfde, ongeacht wie de speler is. Veel aangename gevoelens kunnen in de ziel worden opgewekt door lage of zelfs afgodische aanbidding. De non die "ademloos van aanbidding" knielt voor een beeld van de Maagd heeft een echte religieuze ervaring. Ze voelt liefde, ontzag en eerbied, allemaal plezierige emoties, zo zeker alsof ze God aanbidt. De mystieke ervaringen van hindoes en soefi's kunnen niet worden afgedaan als pure pretentie. Evenmin durven we de hoge religieuze vluchten van spiritisten en andere occultisten af te doen als verbeelding. Zij kunnen oprechte ontmoetingen

hebben met iets of iemand buiten zichzelf en hebben dat soms ook. Op dezelfde manier worden christenen soms naar emotionele ervaringen geleid die hun begrip te boven gaan. Ik heb zulke mensen ontmoet en zij vroegen gretig of hun ervaring van God was of niet.

De grote test is: Wat heeft dit gedaan met mijn relatie tot de God en Vader van onze Heer Jezus Christus? Als deze nieuwe kijk op waarheid - deze nieuwe ontmoeting met geestelijke dingen - mij meer van God heeft doen houden, als het Hem heeft vergroot in mijn ogen, als het mijn concept van Zijn wezen heeft gezuiverd en Hem wonderbaarlijker heeft doen lijken dan voorheen, dan mag ik concluderen dat ik niet ben afgedwaald op de aangename maar gevaarlijke en verboden paden van dwaling.

2. De volgende test is: Hoe heeft deze nieuwe ervaring mijn houding ten opzichte van de Heer Jezus Christus beïnvloed? Welke plaats de huidige godsdienst ook aan Christus toekent, God geeft Hem de hoogste plaats op aarde en in de hemel. "Dit is mijn geliefde Zoon, in wie Ik een welbehagen heb", sprak de stem van God vanuit de hemel over onze Heer Jezus. Petrus, vol van de Heilige Geest, verklaarde: "God heeft diezelfde Jezus, die gij gekruisigd hebt, gemaakt tot zowel Heer als Christus" (Handelingen 2:36). Jezus zei van Zichzelf: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij." Opnieuw zei Petrus over Hem: "En er is geen andere naam onder de hemel, waardoor wij gered moeten worden" (Handelingen 4:12). Het hele boek Hebreeën is gewijd aan het idee dat Christus boven alle anderen staat. Hij wordt boven Aäron en Mozes geplaatst en zelfs de engelen worden opgeroepen om neer te vallen en Hem te aanbidden.

Paulus zegt dat Hij het beeld is van de onzichtbare God, dat in Hem de volheid van de Godheid lichamelijk woont en dat Hij in alles de overhand moet hebben. Maar de tijd zou me te kort schieten om te vertellen over de heerlijkheid die profeten, patriarchen, apostelen, heiligen, oudsten, psalmisten, koningen en serafijnen Hem toekennen. Hij is ons gemaakt tot wijsheid en rechtvaardigheid en heiliging en verlossing. Hij is onze hoop, ons leven, ons alles en allen, nu en voor altijd.

Als dit alles waar is, dan is het duidelijk dat Hij het middelpunt moet zijn van alle ware leerstellingen, alle aanvaardbare praktijken en alle oprechte christelijke ervaringen. Alles wat Hem minder maakt dan God verklaard heeft te zijn, is pure misleiding en moet verworpen worden, hoe verrukkelijk of bevredigend het ook lijkt te zijn.

Christusloos christendom klinkt tegenstrijdig, maar het bestaat als een echt fenomeen in onze tijd. Veel dat in Christus' naam wordt gedaan is vals tegenover Christus omdat het door het vlees is bedacht, vleselijke methoden bevat en vleselijke doelen nastreeft. Christus wordt van tijd tot tijd genoemd op dezelfde manier en om dezelfde reden als een zelfzuchtige politicus de Koning en de vlag noemt, om een heilig front te vormen voor vleselijke activiteiten en om de eenvoudige toehoorders te misleiden. Dit weggevertje is dat Christus niet centraal staat: Hij is niet alles en in alles.

Opnieuw zijn er psychische ervaringen die de zoeker in vervoering brengen en hem doen geloven dat hij inderdaad de Heer heeft ontmoet en naar de derde hemel is gedragen; maar de ware aard van het fenomeen wordt later ontdekt wanneer het gezicht van Christus begint te vervagen uit het bewustzijn

van het slachtoffer en hij meer en meer afhankelijk wordt van emotionele uitbarstingen als bewijs van zijn geloof.

Als aan de andere kant de nieuwe ervaring de neiging heeft om Christus onmisbaar te maken, als het onze interesse van ons gevoel weghaalt en in Christus plaatst, zijn we op de goede weg. Wat Christus ons dierbaar maakt, is zeker van God.

3. Een andere veelzeggende test van de deugdelijkheid van religieuze ervaring is: Hoe beïnvloedt het mijn houding ten opzichte van de Heilige Schrift? Ontsproot deze nieuwe ervaring, deze nieuwe kijk op de waarheid, uit het Woord van God zelf of was het het resultaat van een stimulans die buiten de Bijbel lag? Tedere christenen worden vaak het slachtoffer van sterke psychologische druk die opzettelijk of onschuldig wordt uitgeoefend door iemands persoonlijke getuigenis, of door een kleurrijk verhaal verteld door een vurige prediker die misschien met profetische doelmatigheid spreekt maar die zijn verhaal niet heeft gecontroleerd met de feiten noch de degelijkheid van zijn conclusies heeft getoetst aan het Woord van God.

Wat van buiten de Schrift komt, moet juist daarom verdacht zijn totdat aangetoond kan worden dat het ermee in overeenstemming is. Als blijkt dat het in strijd is met het Woord van de geopenbaarde waarheid, zal geen enkele ware christen het accepteren als zijnde van God afkomstig. Hoe hoog de emotionele inhoud ook is, er kan niet bewezen worden dat een ervaring echt is, tenzij we er met hoofdstukken en verzen gezag voor kunnen vinden in de Schrift. "Op het woord en op het getuigenis" moet altijd het laatste bewijs zijn.

Alles wat nieuw of bijzonder is, moet ook met grote voorzichtigheid worden bekeken totdat het Schriftuurlijk

bewijs kan leveren voor zijn geldigheid. In de afgelopen halve eeuw hebben heel wat on-Schriftuurlijke denkbeelden acceptatie verworven onder christenen door te beweren dat ze tot de waarheden behoorden die in de laatste dagen geopenbaard zouden worden. Zeker, zeggen de voorstanders van deze laatste-dag-licht theorie, Augustinus wist het niet, Luther niet, John Knox, Wesley, Finney en Spurgeon begrepen het niet; maar er is nu meer licht op Gods volk geschenen en wij van deze laatste dagen hebben het voordeel van een vollediger openbaring. We moeten de nieuwe leer niet in twijfel trekken of ons terugtrekken van deze gevorderde ervaring. De Heer bereidt Zijn Bruid voor op het bruiloftsmaal van het Lam. We moeten allemaal toegeven aan deze nieuwe beweging van de Geest. Zo wordt het ons verteld.

De waarheid is dat de Bijbel niet leert dat er nieuw licht en geavanceerde geestelijke ervaringen zullen zijn in de laatste dagen; de Bijbel leert precies het tegenovergestelde. Niets in Daniël of de brieven van het Nieuwe Testament kan worden misbruikt om het idee te bepleiten dat wij aan het einde van het christelijke tijdperk licht zullen genieten dat niet bekend was aan het begin ervan. Pas op voor iedereen die beweert wijzer te zijn dan de apostelen of heiliger dan de martelaren van de Vroege Kerk. De beste manier om met hem om te gaan is op te staan en zijn aanwezigheid te verlaten. Jij kunt hem niet helpen en hij jou zeker niet.

Toegegeven dat de Schrift niet altijd duidelijk is en dat er verschillen in interpretatie zijn tussen even oprechte mensen, zal deze test al het bewijs leveren dat nodig is voor iets religieus, namelijk: Wat doet het met mijn liefde voor en waardering van de Schrift?

Hoewel de ware kracht niet in de letter van de tekst ligt, maar in de Geest die de tekst inspireerde, mogen we de waarde van de letter nooit onderschatten. De tekst van de waarheid heeft dezelfde relatie tot de waarheid als de honingraat tot honing. De ene dient als een vergaarbak voor de andere. Maar daar houdt de analogie op. De honing kan uit de raat worden verwijderd, maar de Geest van de waarheid kan en zal niet werken zonder de letter van de Heilige Schrift.

Daarom zal een groeiende kennismaking met de Heilige Geest altijd een groeiende liefde voor de Bijbel betekenen. De Schrift is in druk wat Christus in persoon is. Het geïnspireerde Woord is als een trouw portret van Christus. Maar opnieuw valt de figuur uit elkaar. Christus is in de Bijbel zoals niemand in een louter portret kan zijn, want de Bijbel is een boek van heilige ideeën en het eeuwige Woord van de Vader kan en zal wonen in de gedachte die Hijzelf heeft geïnspireerd. Gedachten zijn dingen, en de gedachten van de Heilige Schrift vormen een verheven tempel voor de woonplaats van God.

Hieruit volgt natuurlijk dat een ware liefhebber van God ook een liefhebber van Zijn Woord zal zijn. Alles wat tot ons komt van de God van het Woord zal onze liefde voor het Woord van God verdiepen. Dit klinkt logisch, maar we hebben bevestiging van een getuigenis die veel betrouwbaarder is dan logica, namelijk het gezamenlijke getuigenis van een groot leger van levende en dode getuigen. Deze verklaren met één stem dat hun liefde voor de Schrift intenser werd naarmate hun geloof toenam en hun gehoorzaamheid consequent en vreugdevol werd.

Als de nieuwe leer, de invloed van die nieuwe leraar, de nieuwe emotionele ervaring mijn hart vervult met een vurige

honger om dag en nacht in de Schrift te mediteren. Ik heb alle reden om te geloven dat God tot mijn ziel heeft gesproken en dat mijn ervaring oprecht is. Omgekeerd, als mijn liefde voor de Schrift ook maar een beetje bekoeld is, als mijn gretigheid om te eten en te drinken van het geïnspireerde Woord ook maar een graadje minder is geworden, dan moet ik nederig toegeven dat ik ergens Gods signaal gemist heb en eerlijk gezegd terugkeren tot ik de ware weg weer gevonden heb.

4. Opnieuw kunnen we de kwaliteit van religieuze ervaring bewijzen door het effect ervan op het zelfleven.

De Heilige Geest en het gevallen menselijke zelf staan lijnrecht tegenover elkaar. *"Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; en dezen zijn in strijd met elkander, zodat gij niet kunt doen wat gij wilt"* (Gal. 5:17). *"Zij die naar het vlees zijn, denken aan de dingen van het vlees, maar zij die naar de Geest zijn, aan de dingen van de Geest ... . Want de vleselijke gezindheid is vijandschap tegen God, want zij is niet onderworpen aan de wet van God en kan dat ook niet zijn"* (Rom. 8:5, 7).

Voordat de Geest van God creatief in onze harten kan werken, moet Hij het "vlees" in ons veroordelen en doden; dat wil zeggen, Hij moet onze volledige instemming hebben om ons natuurlijke zelf te vervangen door de Persoon van Christus. Deze vervanging wordt zorgvuldig uitgelegd in Romeinen 6, 7 en 8. Wanneer de zoekende christen door de kruisigende ervaring is gegaan die in de hoofdstukken 6 en 7 wordt beschreven, komt hij in de wijde, vrije gebieden van hoofdstuk 8. Daar wordt het zelf onttroond en door de Persoon van Christus vervangen. Daar wordt het zelf onttroond en troont Christus voor altijd.

In het licht hiervan is het niet moeilijk om te zien waarom de houding van de christen ten opzichte van zichzelf zo'n uitstekende test is voor de geldigheid van zijn religieuze ervaringen. De meeste grote meesters van het diepere leven, zoals Fenelon. Molinos, Johannes van het Kruis, Madame Guyon en vele anderen, hebben gewaarschuwd tegen pseudoreligieuze ervaringen die veel vleselijk genot verschaffen, maar het vlees voelen en het hart opzwepen met eigenliefde.

Een goede regel is deze: Als deze ervaring mij nederig heeft gemaakt en mij klein en verachtelijk in mijn eigen ogen, dan is ze van God; maar als ze mij een gevoel van zelfvoldaanheid heeft gegeven, dan is ze vals en moet ze verworpen worden als afkomstig van mijzelf of de duivel. Niets dat van God komt zal mijn trots of zelfvoldaanheid bevorderen. Als ik in de verleiding kom om zelfvoldaan te zijn en me superieur te voelen omdat ik een opmerkelijk visioen of een vergevorderde geestelijke ervaring heb gehad, dan moet ik meteen op mijn knieën gaan en berouw hebben van de hele zaak. Ik ben het slachtoffer geworden van de vijand.

5. Onze relatie tot en onze houding tegenover onze medechristenen is een andere nauwkeurige test van religieuze ervaring.

Soms zal een ernstig christen zich, na een opmerkelijke geestelijke ontmoeting, terugtrekken van zijn medegelovigen en een geest van veroordeling ontwikkelen. Hij kan er eerlijk van overtuigd zijn dat zijn ervaring superieur is, dat hij nu in een gevorderde staat van genade is, en dat de mensen in de kerk waar hij komt slechts een gemengde menigte zijn en hij alleen een ware zoon van Israël. Hij heeft misschien moeite om

geduldig te zijn met deze religieuze wereldlingen, maar zijn zachte taal en neerbuigende glimlach onthullen zijn ware mening over hen - en over zichzelf. Dit is een gevaarlijke gemoedstoestand, en des te gevaarlijker omdat hij zichzelf kan rechtvaardigen door de feiten. De broeder heeft een opmerkelijke ervaring gehad; hij heeft een wonderbaarlijk licht op de Schriften ontvangen; hij is een vreugdevol land binnengegaan dat hem voorheen onbekend was. En het kan gemakkelijk waar zijn dat de belijdende christenen die hij kent werelds en saai zijn en zonder geestelijk enthousiasme. Het is niet dat hij zich vergist in zijn feiten dat hem in dwaling bewijst, maar dat zijn reactie op de feiten van het vlees is. Zijn nieuwe geloof heeft hem minder liefdadig gemaakt.

Vrouwe Julianus vertelt ons in haar eigenaardige Engels hoe ware christelijke genade onze houding tegenover anderen beïnvloedt: "Want van alle dingen doet het aanschouwen en liefhebben van de Maker de ziel minder lijken in zijn eigen ogen, en vervult hem het meest met eerbiedige vrees en ware zachtmoedigheid; met overvloedige naastenliefde voor zijn medechristenen." Elke religieuze ervaring die onze liefde voor onze medechristenen niet verdiept, kan veilig als onecht worden afgeschreven.

De apostel Johannes maakt liefde voor onze medechristenen tot een test van het ware geloof. "Mijn kleine kinderen, laten wij niet liefhebben met woorden, noch met tongen, maar met daden en in waarheid. Zo weten wij dat wij uit de waarheid zijn en zullen wij onze harten voor Hem verzekeren" (I Johannes 3:18, 19). Hij zegt opnieuw: "Geliefden, laten wij elkaar liefhebben, want de liefde is uit God, en een ieder die liefheeft, is uit God geboren en kent God. Wie niet liefheeft, kent niet

God, want God is liefde" (Johannes 4:7, 8).

Als we groeien in genade, groeien we in liefde voor al Gods mensen. "Een ieder, die Hem liefheeft, die verwekt heeft, heeft ook Hem lief, die door Hem verwekt is" (Johannes 5:1). Dit betekent eenvoudigweg dat als we God liefhebben, we ook Zijn kinderen zullen liefhebben. Alle ware christelijke ervaring zal onze liefde voor andere christenen verdiepen.

Daarom concluderen we dat alles wat ons in persoon of hart van onze medechristenen scheidt, niet van God is, maar van het vlees of van de duivel. En omgekeerd, alles wat ervoor zorgt dat we de kinderen van God liefhebben, is waarschijnlijk van God. "Hieraan zullen alle mensen zien, dat gij mijn discipelen zijt, indien gij elkander liefhebt" (Johannes 13:35).

6. Een andere zekere test van de bron van religieuze ervaring is deze: Let op hoe het onze relatie tot en onze houding tegenover de wereld beïnvloedt.

Met "de wereld" bedoel ik natuurlijk niet de prachtige orde van de natuur die God geschapen heeft voor het genot van de mensheid. Ik bedoel ook niet de wereld van verloren mensen in de betekenis die onze Heer gebruikte toen Hij zei: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe. Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden om de wereld te veroordelen, maar opdat de wereld door hem behouden zou worden" (Johannes 3:16, 17). Natuurlijk zal elke ware aanraking van God in de ziel onze waardering voor de schoonheden van de natuur verdiepen en onze liefde voor de verlorenen intensiveren. Ik verwijs hier naar iets heel anders.

Laat een apostel het voor ons zeggen: "Al wat in de wereld is, de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de hoogmoed des levens, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld en haar begeerlijkheid gaan voorbij, maar wie de wil van God doet, die blijft in eeuwigheid" (I Johannes 2:16, 17) .

Dit is de wereld waaraan we de geesten kunnen toetsen. Het is de wereld van vleselijke genoegens, van goddeloze genoegens, van het najagen van aardse rijkdom en reputatie en zondig geluk. Zij gaat verder zonder Christus, volgt de raad van goddelozen en wordt bezield door de vorst van de macht van de lucht, de geest die werkt in de kinderen van ongehoorzaamheid (Ef. 2:2). Haar godsdienst is een vorm van godsvrucht, zonder kracht, die de naam heeft te leven, maar dood is. Het is, in het kort, een onherboren menselijke samenleving die stoeit op weg naar de hel, precies het tegenovergestelde van de ware Kerk van God, die een samenleving is van wedergeboren zielen die sober maar vreugdevol op weg zijn naar de hemel.

Elk echt werk van God in ons hart zal ons ongeschikt maken voor de gemeenschap van de wereld. "Heb de wereld niet lief, noch de dingen die in de wereld zijn. Indien iemand de wereld liefheeft, zo is de liefde des Vaders niet in hem" (Johannes 2:15). "Want welke gemeenschap heeft gerechtigheid met onrechtvaardigheid en welke gemeenschap heeft licht met duisternis? (II Kor. 6:140.) We kunnen ondubbelzinnig stellen dat elke geest die compromissen met de wereld toestaat, een valse geest is. Elke religieuze beweging die de wereld in welke vorm dan ook nastreeft, is een verraad aan het kruis van Christus en staat aan de kant van de duivel, ongeacht hoezeer

haar leiders ook verkondigen dat ze ‘Christus accepteren’ of ‘God hun zaken laten regelen’.

7. De laatste test voor de echtheid van de christelijke ervaring is wat het doet met onze houding ten opzichte van zonde.

De werking van genade in het hart van een gelovig mens zal dat hart afkeren van zonde en naar heiligheid leiden. *"Want de genade van God, die zaligheid brengt, is aan alle mensen verschenen, en heeft ons geleerd, dat wij, goddeloosheid en wereldse begeerten verloochenende, nuchter, rechtvaardig en godvruchtig moeten leven in deze tegenwoordige wereld; uitziende naar die gezegende hoop en de heerlijke verschijning van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus"* (Tit 2:11-13) .

Ik zie niet hoe het duidelijker zou kunnen zijn. Dezelfde genade die redt onderwijst die geredde mens innerlijk, en haar onderricht is zowel negatief als positief. Negatief leert het ons goddeloosheid en wereldse begeerten te verloochenen. Positief leert het ons sober, rechtvaardig en godvruchtig te leven in deze huidige wereld.

De man met een eerlijk hart zal hier geen moeilijkheden vinden. Hij hoeft alleen maar zijn eigen neiging na te gaan om te ontdekken of hij zich meer of minder zorgen maakt over de zonde in zijn leven sinds het veronderstelde werk van genade gedaan is. Alles wat zijn haat tegen de zonde verzwakt, kan onmiddellijk geïdentificeerd worden als vals tegenover de Schrift, de Redder en zijn eigen ziel. Alles wat heiligheid aantrekkelijker en zonde onverdraaglijker maakt, mag als echt aanvaard worden. "*Want Gij zijt geen God, die lust heeft in goddeloosheid, noch zal het kwade bij U wonen. De dwaze zal*

voor Uw ogen niet staan; Gij haat alle werkers der ongerechtigheid" (Psalm 5:4, 5).

Jezus waarschuwde: "Er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zodat zij, als het mogelijk was, de uitverkorenen zouden misleiden." Deze woorden beschrijven onze tijd te goed om toevallig te zijn. Op heb ik de hoop uitgesproken dat de "uitverkorenen" er baat bij zullen hebben. Het resultaat ligt in Gods hand.

Hoofdstuk 30

Dat er vandaag de dag iets ernstig mis is met het evangelische christendom zal waarschijnlijk door geen enkel serieus denkend persoon die bekend is met de feiten ontkend worden. Wat er precies mis is, is niet zo gemakkelijk vast te stellen.

Als ik de situatie zelf onderzoek, merk ik dat de natuur en de rede in mij met elkaar in conflict zijn, want door mijn temperament heb ik de neiging om alles met een pennenstreek te willen regelen. Maar de rede raadt aan om voorzichtig te zijn; niets is zo eenvoudig en we moeten voorzichtig zijn om oorzaak van gevolg te onderscheiden. Elke dokter weet dat er een groot verschil is tussen de ziekte en de symptomen; en elke christen weet dat er een groot verschil is tussen oorzaak en gevolg op het gebied van religie.

Aan de basis van onze geestelijke problemen liggen een aantal oorzaken en deze oorzaken hebben gevolgen, maar welke oorzaak en welk gevolg is niet altijd bekend. Ik vermoed dat veel dingen die momenteel onder vuur liggen van onze evangelisten en voorgangers (en redacteuren trouwens) niet de oorzaken van onze problemen zijn, maar de gevolgen van oorzaken die dieper liggen. We behandelen de symptomen en vragen ons af waarom de patiënt niet beter wordt. Of, om de figuur te veranderen, we leggen een zwaar vuur neer tegen niets wezenlijkers dan de stofwolk die is opgeworpen door voorbijtrekkende vijandelijke troepen.

Een teken van de lage stand van zaken onder ons is religieuze verveling. Of dit nu iets op zichzelf is of slechts een symptoom van de zaak, weet ik niet zeker, hoewel ik vermoed dat het het laatste is. En dat het in zekere mate bijna overal onder christenen voorkomt, is te duidelijk om te ontkennen.

Verveling is natuurlijk een gemoedstoestand die het gevolg is van het proberen om interesse te houden in iets dat ons totaal niet interesseert (de grappen van de baas, bijvoorbeeld, of die lezing over de verzorging en opvoeding van dahlia's waar we naartoe gingen omdat we de enthousiaste aansporing van een vriend niet konden weerstaan). Niemand verveelt zich door iets waar hij met een goed geweten van weg kan lopen. Verveling treedt op wanneer een man moet proberen met plezier te horen wat hij bij gebrek aan plezier nauwelijks hoort.

Volgens deze definitie is er tegenwoordig zeker veel verveling in de godsdienst. De zakenman die op zondagochtend met zijn gedachten bij golf is, kan zijn gebrek aan belangstelling voor de preek die hij moet aanhoren nauwelijks verhullen. De huisvrouw die niet bekend is met het geleerde theologische of filosofische jargon van de spreker; het jonge stel dat een tinteling van liefde voor elkaar voelt maar die noch van Hem houdt noch Hem kent over wie het koor zingt - zij kunnen niet ontsnappen aan de laaggradige mentale pijn die we verveling noemen terwijl ze worstelen om hun aandacht gericht te houden op de dienst. Ze zijn allemaal te hoffelijk om aan anderen toe te geven dat ze zich vervelen en mogelijk te verlegen om het zelfs aan zichzelf toe te geven, maar ik geloof dat een beetje openhartige bekentenis ons allemaal goed zou doen.

Toen Mozes op de berg vertoefde, raakte Israël verveeld met het geloof dat het onzichtbare ziet en schreeuwde om een god die ze konden zien en aanraken. En ze toonden veel meer enthousiasme voor het gouden kalf dan voor de Here God van Abraham. Later hadden ze genoeg van het manna en klaagden ze tegen over de eentonigheid van hun dieet. Op hun nukkige aandringen kregen ze uiteindelijk vlees te eten, en dat was hun eigen ondergang.

Christenen die behoren tot de evangelische vleugel van de kerk (waarvan ik stellig geloof dat het de enige is die zelfs maar in de buurt komt van het nieuwtestamentische christendom) hebben de afgelopen halve eeuw een toenemend ongeduld getoond voor de onzichtbare en eeuwige dingen en hebben een heleboel zichtbare en tijdelijke dingen geëist en gekregen om hun vleselijke lusten te bevredigen. Zonder Bijbels gezag, of enig ander recht onder de zon, hebben vleselijke religieuze leiders een groot aantal attracties geïntroduceerd die geen enkel doel dienen, behalve het bieden van vermaak aan de vertraagde heiligen.

Het is nu de gewoonte in de meeste evangelische kerken om de mensen, vooral de jongeren, een maximum aan vermaak en een minimum aan ernstig onderricht te bieden. Het is op de meeste plaatsen nauwelijks mogelijk om iemand naar een samenkomst te krijgen waar de enige attractie God is. Men kan alleen maar concluderen dat Gods belijdende kinderen zich bij Hem vervelen, want ze moeten naar de samenkomst worden gelokt met een stokje gestreept snoepgoed in de vorm van religieuze films, spelletjes en versnaperingen.

Dit heeft het hele patroon van het kerkelijk leven beïnvloed en zelfs een nieuw type kerkarchitectuur doen ontstaan, ontworpen om het gouden kalf te huisvesten.

Zo hebben we het vreemde verschil van orthodoxie in geloof en heterodoxie in de praktijk. De gestreepte-snoeptechniek is zo volledig geïntegreerd in ons huidige religieuze denken dat het eenvoudigweg als vanzelfsprekend wordt beschouwd. De slachtoffers ervan dromen er nooit van dat het geen onderdeel is van de leer van Christus en Zijn apostelen.

Elk bezwaar tegen de voortzetting van ons huidige gouden-kalf-christendom wordt beantwoord met het triomfantelijke antwoord: "Maar we zijn hen aan het winnen!" En voor wat winnen we ze? Voor waarachtig discipelschap? Voor het dragen van een kruis? Tot zelfverloochening? Afscheiding van de wereld? Tot kruisiging van het vlees? Naar een heilig leven? Tot adel van karakter? Het verachten van de schatten van de wereld? Tot harde zelfdiscipline? Tot liefde voor God? Totale toewijding aan Christus? Natuurlijk is het antwoord op al deze vragen nee.

We betalen een vreselijke prijs voor onze religieuze verveling. En dat op het moment dat de wereld in levensgevaar is.

Hoofdstuk 31

De kerk kan niet sterven

Er heerst in het buitenland de opvatting dat het christendom op zijn laatste benen loopt, of misschien al dood is en gewoon te zwak is om te gaan liggen.

Dit wordt vol vertrouwen geloofd in communistische landen, en hoewel woordvoerders van het Westen te beleefd zijn om het te zeggen, kan men zich nauwelijks aan het gevoel onttrekken dat ook zij de ondergang van de kerk als een zeker, zij het beschamend feit beschouwen, waarbij het belangrijkste bewijs van haar dood haar falen is om leiderschap te bieden aan de wereld op het moment dat deze dat het meest nodig heeft.

Laat ik een paar gemengde en gehavende maar nog steeds bruikbare clichés gebruiken en zeggen dat degenen die zijn gekomen om het geloof van onze vaderen te begraven, zonder de gastheer hebben gerekend. Zoals Jezus Christus ooit werd begraven met de volle verwachting dat Hij was weggedaan, zo is Zijn kerk keer op keer te ruste gelegd; en zoals Hij zijn vijanden in verwarring bracht door uit de dood op te staan, zo heeft de kerk haar in verwarring gebracht door weer tot leven te komen nadat alle begrafenissen over haar doodskist waren uitgevoerd en de krokodillentranen bij haar graf waren vergoten.

De taal van de devotie heeft geholpen om de indruk te wekken dat de kerk een bende strijders moet zijn die de vijand voor zich uitdrijft, in het zicht en met veel kleur en drama om het geheel een aangenaam tintje te geven. In onze lofzangen en preekbesprekingen hebben we ons de kerk vaak voorgesteld als marcherend op de klanken van krijgshaftige muziek en het gejuich van de menigte.

Natuurlijk is dit slechts een poëtische figuur. De individuele christen kan vergeleken worden met een soldaat, maar het beeld van de kerk op aarde als een veroverend leger is niet realistisch. Haar werkelijke situatie wordt beter weergegeven als een kudde schapen temidden van wolven, of als een gezelschap van verachte pelgrims die ploeterend naar huis gaan, of als een bijzonder volk dat beschermd wordt door het bloed van het Pascha en wacht op het geluid van de bazuin, of als een bruid die wacht op de komst van haar bruidegom.

De wereld geselt de kerk voortdurend omdat ze geen oplossing heeft voor de problemen van de samenleving, en de religieuze leiders die niet weten hoe het zit, sidderen onder de zweepslagen. Zo nu en dan doet een of andere geestelijke in een acute gewetensaanval in het openbaar boete voor het falen van het christendom om de wereld in deze crisistijd moedig leiderschap te verschaffen. "We hebben gezondigd," roept de gefrustreerde profeet. "De wereld keek naar ons voor hulp en we hebben gefaald."

Welnu, ik ben helemaal voor berouw als het oprecht is en ik denk dat de kerk heeft gefaald, niet door te verzuimen leiderschap te bieden, maar door te veel als de wereld te leven. Dat is echter niet wat de verwarde kerkman bedoelt als hij in het openbaar zijn ziel blootlegt. Hij gaat er veeleer ten onrechte

van uit dat de kerk van God op aarde is achtergelaten om de wereld goede hoop en vrolijkheid te brengen in zulke hoeveelheden dat zij God kan negeren, Christus kan afwijzen, gevallen menselijk vlees kan verheerlijken en in vrede haar zelfzuchtige doelen kan nastreven. De wereld wil dat de kerk een sierlijk geestelijk tintje geeft aan haar vleselijke plannen en dat zij er is om haar overeind te helpen en naar bed te brengen als zij dronken thuiskomt van vleselijke genoegens.

In de eerste plaats heeft de kerk zo'n opdracht niet van haar Heer ontvangen en in de tweede plaats heeft de wereld nooit veel geneigdheid getoond om naar de kerk te luisteren als zij met haar ware profetische stem spreekt. De houding van de wereld tegenover het ware kind van God is precies dezelfde als die van de inwoners van IJdelheidskermis tegenover Christen en zijn metgezel. "Daarom namen zij hen en sloegen hen en besmeurden hen met vuil en stopten hen in de kooi, opdat zij tot een schouwspel voor alle mensen gemaakt zouden worden." Christen's plicht was niet om "leiding te geven" aan IJdelheidskermis, maar om schoon te blijven van de vervuiling en er zo snel mogelijk uit te komen. Hij die oren heeft om te horen, laat hem horen.

Het christendom gaat zoals haar stichter en zijn apostelen zeiden dat het zou gaan. Haar ontwikkeling en richting werden bijna tweeduizend jaar geleden voorspeld en dit is op zichzelf al een wonder. Als Christus minder dan God was geweest en zijn apostelen minder dan geïnspireerd, dan hadden ze de toestand van de kerk, die zo ver van hen afstaat in tijd en omstandigheden, niet met zo'n precisie kunnen voorspellen. Geen sterveling had de komst van het grote religie-politieke systeem dat Rome is kunnen voorzien, of de Donkere

Middeleeuwen, of de ontdekking van de Nieuwe Wereld, of de Industriële Revolutie en de opkomst van de hogere kritiek, of het nucleaire tijdperk en het avontuur van de mens in de ruimte. Dit alles zou elke menselijke poging om de religieuze situatie van deze laatste dagen te voorspellen hebben verstoord; maar de huidige omstandigheden werden in feite bijna tweeduizend jaar geleden al tot in de kleinste details beschreven. Er is niets onverwachts gebeurd of aan de gang.

We hebben echt een reformatie nodig die zal leiden tot opwekking onder de kerken, maar de kerk is niet dood, noch is ze stervende. De kerk kan niet sterven.

Een lokale kerk kan sterven. Dit gebeurt wanneer alle oude heiligen in een bepaalde plaats in slaap vallen en er geen jonge heiligen opstaan om hun plaats in te nemen. Soms houdt de gemeente onder deze omstandigheden op een kerk te zijn, of is er geen gemeente meer en worden de deuren van de kapel dichtgespijkerd. Maar zo'n toestand, hoe betreurenswaardig ook, moet ons niet ontmoedigen. De ware kerk is de bewaarplaats van het leven van God onder de mensen, en als op één plaats de broze vaten falen, zal dat leven ergens anders uitbreken. Daar kunnen we zeker van zijn.

Hoofdstuk 32

De Heerschappij van de Man Jezus is fundamenteel

Wij zijn tegenwoordig onder constante verleiding om de Christus van het Nieuwe Testament te vervangen door een andere Christus. De hele drift van de moderne religie gaat in de richting van zo'n vervanging.

Om dit te voorkomen moeten we standvastig vasthouden aan het concept van Christus zoals dat zo duidelijk en helder in de Schriften van de waarheid wordt uiteengezet. Al zou een engel uit de hemel iets anders prediken dan de Christus van de apostelen, laat hem dan onomwonden en onbevreesd worden afgewezen.

De machtige, revolutionaire boodschap van de Vroege Kerk was dat een man genaamd Jezus, die gekruisigd was, nu uit de dood was opgewekt en verheven was aan de rechterhand van God. "Laat daarom het gehele huis Israëls zeker weten, dat God dezelfde Jezus, die gij gekruisigd hebt, gemaakt heeft tot zowel Heer als Christus."

Minder dan driehonderd jaar na Pinksteren stelden de onder druk staande verdedigers van het geloof een manifest op waarin de leerstellingen van het Nieuwe Testament over de aard van Christus werden samengevat. Dit manifest verklaart dat Christus "God is uit de substantie van Zijn Vader, verwekt vóór alle eeuwen: De Mens uit de substantie van Zijn moeder, geboren in de wereld: volmaakte God en volmaakt Mens, van

een redelijke ziel en menselijk vlees blijvend: Gelijk aan Zijn Vader, wat Zijn Godheid betreft; minder dan de Vader, wat Zijn mens-zijn betreft. Die, hoewel Hij God en mens is, toch geen twee is, maar één Christus. Eén, niet door de omzetting van de Godheid in vlees, maar door de inlijving van het mens-zijn in God. Helemaal één, niet door de verwisseling van substantie, maar door de eenheid van Persoon. Want zoals de redelijke ziel en het vlees één mens is, zo is God en de mens één Christus."

Zelfs onder degenen die de godheid van Christus erkennen, wordt Zijn mens-zijn vaak niet erkend. We zijn er snel bij om te beweren dat Hij God met de mensen was toen Hij op aarde wandelde, maar we zien een waarheid over het hoofd die net zo belangrijk is, namelijk dat Hij, waar Hij nu op Zijn bemiddelende troon zit, Mens met God is.

De leer van het Nieuwe Testament is dat er nu, op dit moment, een man in de hemel is die voor ons in de aanwezigheid van God verschijnt. Hij is net zo zeker een mens als Adam of Mozes of Paulus. Hij is een verheerlijkt mens, maar Zijn verheerlijking heeft Hem niet ontmenselijkt. Vandaag de dag is Hij een echte man, van het ras van de mensheid, met onze lijnen en afmetingen, een zichtbare en hoorbare man die ieder ander mens onmiddellijk zou herkennen als een van ons.

Maar meer dan dat: Hij is erfgenaam van alle dingen, Heer van alle werelden, hoofd van de kerk en de eerstgeborene van de nieuwe schepping. Hij is de weg naar God, het leven van de gelovige, de hoop van Israël en de hogepriester van elke ware aanbidder. Hij heeft de sleutels van dood en hel in handen en staat als pleitbezorger en borg voor iedereen die in waarheid in Hem gelooft.

Dit is niet alles wat er over Hem gezegd kan worden, want als alles gezegd zou zijn wat er gezegd zou kunnen worden, zou de wereld zelf de boeken die geschreven zouden moeten worden niet kunnen bevatten. Maar dit is in het kort de Christus die we aan zondaars prediken als hun enige ontsnapping aan de toekomende toorn. Bij Hem rusten de nobelste hoop en dromen van mensen. Alle verlangens naar onsterfelijkheid die in de menselijke borst opkomen en zwellen zullen in Hem vervuld worden of ze zullen nooit vervulling kennen. Er is geen andere weg (Johannes 14:6).

Redding komt niet door "het volbrachte werk te accepteren" of "voor Christus te kiezen". Het komt door te geloven in de Heer Jezus Christus, de hele, levende, overwinnende Heer die als God en mens onze strijd heeft gestreden en gewonnen, onze schuld als de Zijne heeft aanvaard en betaald, onze zonden op zich heeft genomen en eronder is gestorven en weer is opgestaan om ons te bevrijden. Dit is de ware Christus en niets minder is voldoende.

Maar er is toch iets minder onder ons en we doen er goed aan het te identificeren zodat we het kunnen verwerpen. Dat iets is een poëtische fictie, een product van de romantische verbeelding en melodramatische religieuze fantasie. Het is een Jezus, zachtaardig, dromerig, verlegen, lief, bijna verwijfd en wonderbaarlijk aanpasbaar aan welke maatschappij Hij zich ook bevindt. Hij wordt toegejuicht door vrouwen die teleurgesteld zijn in de liefde, betutteld door tijdelijke beroemdheden en aanbevolen door psychiaters als een model van een goed geïntegreerde persoonlijkheid. Hij wordt gebruikt als middel om bijna elk vleselijk doel te bereiken, maar Hij wordt nooit als Heer erkend. Deze quasi-christenen

volgen een quasi-Christus. Ze willen Zijn hulp, maar niet Zijn bemoeienis. Ze zullen Hem vleien maar nooit gehoorzamen.

Het argument van de apostelen is dat de Mens Jezus hoger is gemaakt dan engelen, hoger dan Mozes en Aäron, hoger dan elk schepsel op aarde of in de hemel. En deze verheven positie bereikte Hij als mens. Als God stond Hij al oneindig ver boven alle andere wezens. Er was geen argument nodig om de transcendentie van de Godheid te bewijzen. De apostelen verklaarden niet de superioriteit van God, wat overbodig zou zijn geweest, maar van een mens, wat noodzakelijk was.

Die eerste christenen geloofden dat Jezus van Nazareth, een man die ze kenden, verheven was tot een heerser over het universum. Hij was nog steeds hun vriend, nog steeds een van hen, maar had hen voor een tijdje verlaten om namens hen voor God te verschijnen. En het bewijs hiervan was de aanwezigheid van de Heilige Geest onder hen.

Eén oorzaak van onze huidige morele zwakheid is een ontoereikende christologie. We denken aan Christus als God, maar zien Hem niet als een verheerlijkte mens. Om de kracht van de Vroege Kerk te heroveren moeten we geloven wat zij geloofden. En zij geloofden dat zij een door God goedgekeurde man hadden die hen in de hemel vertegenwoordigde.

Hoofdstuk 33

Een doe-het-zelf opleiding is beter dan geen opleiding

Dit is geschreven voor de christenen die misschien regulier onderwijs hebben gemist. Laat niemand wanhopen. Een doe-het-zelf opleiding is beter dan geen. Het kan verworven worden door het juiste gebruik van onze mentale krachten.

Onze intellectuele activiteiten kunnen in de volgorde van hun belang als volgt worden ingedeeld: ten eerste, overpeinzing; ten tweede, observatie; ten derde, lezen.

Ik wou dat ik conversatie in deze korte lijst kon opnemen. Je zou natuurlijk veronderstellen dat verbale omgang met sympathieke vrienden een van de meest winstgevende mentale activiteiten zou zijn; en dat was vroeger misschien ook zo, maar nu niet meer. Het is nu heel goed mogelijk om urenlang met beschaafde mannen en vrouwen te praten en er absoluut niets bij te winnen. Gesprekken zijn tegenwoordig bijna volledig steriel. Als het gesprek op een redelijk hoog niveau begint, is het zeker dat het binnen een paar minuten ontaardt in goedkoop geroddel, winkelpraat, gekheid, flauwe humor, afgezaagde grappen, woordspelingen en tweedehands kwinkslagen. We zullen conversatie dus weglaten van onze lijst van nuttige intellectuele activiteiten, tenminste totdat er een radicale hervorming heeft plaatsgevonden in de kunst van de sociale conversatie.

We zullen het gebed hier ook niet behandelen, maar om een heel andere en gelukkigere reden. Bidden is de meest verheven activiteit die een mens kan hebben, en het is natuurlijk deels mentaal, maar het wordt toch meestal geclassificeerd als een geestelijke in plaats van een intellectuele oefening; dus zal het worden weggelaten.

Ik geloof dat puur denken meer doet om een man op te voeden dan enige andere activiteit die hij kan beoefenen. Om abstracte ideeën sympathiek te amuseren, om het ene idee een ander idee te laten voortbrengen, en dat weer een ander, tot de geest ervan wemelt; om het ene idee met het andere te vergelijken, af te wegen, te overwegen, te evalueren, goed te keuren, af te wijzen, te corrigeren, te verfijnen; om gedachte met gedachte te verbinden zoals een architect tot er een nobel bouwwerk in de geest is gecreëerd; In verbeelding terug te reizen naar het begin van de schepping en dan snel vooruit te springen naar het einde der tijden; omhoog te gaan door de onmetelijke ruimte en naar beneden in de kern van een atoom; en dit alles zonder ook maar één stap van onze stoel te verzetten of onze ogen te openen - dit is boven de hele lagere schepping uitstijgen en de engelen van God benaderen.

Van alle schepselen op aarde kan alleen de mens op deze manier denken. En hoewel denken de machtigste handeling is die een mens kan verrichten, is het misschien juist daarom de handeling die hij het minst leuk vindt en het meest vermijdt.

Afgezien van een paar professionals, die niet meer dan een tiende van een procent van de bevolking uitmaken, denken mensen gewoon helemaal niet, behalve op de meest elementaire manier. Hun denken wordt voor hen gedaan door de professionals.

Na overpeinzing volgt observatie (in volgorde van belangrijkheid, niet in volgorde van tijd). Observatie is natuurlijk gewoon een methode om informatie te verkrijgen. Zonder informatie kan de krachtigste geest niets produceren dat de moeite waard is. Filosofen zijn het er niet over eens geworden of de geest al zijn ideeën krijgt via de vijf zintuigen of dat hij de wereld binnenkomt met een paar "aangeboren ideeën", d.w.z. ideeën die al aanwezig zijn. Maar we hoeven dit argument niet op te lossen om te concluderen dat informatie onmisbaar is voor gezond denken. Kennis is het ruwe materiaal waaruit de fijnste van alle machines, de geest, zijn verbazingwekkende wereld creëert.

De inspanning om goed te denken met een leeg hoofd is zeker grotendeels verspild. Er gaat niets boven een goed hard feit om onze zorgvuldig opgebouwde theorieën te corrigeren. God heeft ons onze vijf zintuigen gegeven en dit zijn uiterst gevoelige instrumenten om kennis te vergaren. Deze instrumenten zijn zo efficiënt dat het voor een normaal mens onmogelijk is om ook maar een korte tijd te leven zonder iets te leren. Daarom kan van een kind van vijf jaar oud gezegd worden dat het goed opgeleid is, in die zin dat het door observatie een paar feiten heeft verzameld en ze in zijn geest tot een soort geordend patroon heeft gerangschikt. Een doctor in de filosofie heeft niets anders gedaan; hij is alleen een beetje verder gegaan.

Hoewel het onmogelijk is om zelfs maar een korte tijd te leven zonder iets te leren, is het helaas wel mogelijk om lang te leven zonder veel te leren. Observatie is een krachtig hulpmiddel, maar het nut ervan hangt af van hoe goed we het gebruiken. Een van de tragedies van het leven is dat het

observatievermogen wegkwijnt als het niet gebruikt wordt. Ik weet niet precies wanneer dit bij de gemiddelde persoon begint, maar ik durf te gokken dat het rond de leeftijd van vijfentwintig jaar is. Tegen die tijd hebben de meeste mensen hun gewoonten gevormd, de conventies aanvaard, hun gevoel voor verwondering verloren en zich gevestigd op hun klieren en hun eetlust. Voor miljoenen is er daarna niet veel meer om naar te kijken dan het weer en de honkbaluitslag.

Eindelijk lezen. Denken zonder voldoende goede lectuur is ons denken beperken tot ons eigen kleine stukje grond. De oogst kan niet groot zijn. Alleen observeren en het lezen verwaarlozen is onszelf de immense waarde van andermans observaties ontzeggen; en aangezien de betere boeken geschreven zijn door getrainde observatoren is het verlies zeker enorm. Uitgebreid lezen zonder de discipline van praktische observatie zal leiden tot boekachtigheid en kunstmatigheid. Lezen en observeren zonder veel te mediteren zal de geest vullen met geleerd hout dat ons altijd vreemd zal blijven. Kennis die ons eigen moet zijn, moet verteerd worden door te denken.

Hoofdstuk 34

Gedachten over boeken en lezen

Een groot probleem in veel delen van de wereld is tegenwoordig om te leren lezen, en in andere delen is het om iets te vinden om te lezen nadat je het geleerd hebt. In ons bevoorrechte Westen worden we overstelpt met drukwerk, dus wordt het probleem hier een kwestie van selectie. We moeten beslissen wat we niet lezen.

Bijna een eeuw geleden wees Emerson erop dat als het mogelijk zou zijn voor een man om te beginnen met lezen op de dag dat hij geboren werd en zeventig jaar onafgebroken door te gaan met lezen, hij aan het eind van die tijd slechts genoeg boeken zou hebben gelezen om een kleine nis in de British Library te vullen. Het leven is zo kort en de boeken die voor ons beschikbaar zijn, zijn zo talrijk dat niemand meer dan een fractie van één procent van de gepubliceerde boeken kan kennen.

Het hoeft nauwelijks gezegd dat de meesten van ons niet selectief genoeg lezen. Ik heb me vaak afgevraagd hoeveel vierkante meter krantenpapier er in de loop van een jaar voor de ogen van de gemiddelde beschaafde man voorbij komt. Dat moet toch zeker enkele hectaren zijn; en ik ben bang dat onze gemiddelde lezer geen grote oogst op zijn akker realiseert. Het beste advies dat ik over dit onderwerp heb gehoord werd gegeven door een Methodistische dominee. Hij zei: "Lees je

krant altijd staand." Henry David Thoreau had ook een lage dunk van de dagbladpers. Vlak voordat hij de stad verliet voor zijn inmiddels gevierde verblijf aan de oevers van Walden Pond vroeg een vriend hem of hij een krant bij zijn huisje bezorgd wilde hebben. "Nee," antwoordde Thoreau, "Ik heb al een krant gezien."

In onze serieuze lectuur worden we waarschijnlijk te veel beïnvloed door het idee dat de belangrijkste waarde van een boek het informeren is; en als we het over leerboeken zouden hebben, zou dat natuurlijk waar zijn, maar als we over boeken spreken of schrijven, hebben we geen leerboeken in gedachten.

Het beste boek is niet een boek dat alleen maar informeert, maar een boek dat de lezer aanzet om zichzelf te informeren. De beste schrijver is er een die met ons meeloopt door de wereld van ideeën als een vriendelijke gids die naast ons door het bos loopt en ons wijst op honderd natuurlijke wonderen die we nog niet eerder hadden opgemerkt. Zo leren we van hem om het zelf te zien en al snel hebben we onze gids niet meer nodig. Als hij zijn werk goed heeft gedaan, kunnen we alleen verder gaan en onderweg weinig missen.

Die schrijver doet het meeste voor ons als hij gedachten onder onze aandacht brengt die dicht in onze gedachten lagen te wachten om als de onze erkend te worden. Zo iemand fungeert als een vroedvrouw die helpt bij de geboorte van ideeën die al lang in onze ziel drachtten, maar die zonder zijn hulp misschien helemaal niet geboren waren.

Er zijn maar weinig emoties zo bevredigend als de vreugde die voortkomt uit de handeling van herkenning wanneer we onze eigen gedachten zien en identificeren. We hebben allemaal leraren gehad die ons probeerden te onderwijzen door

vreemde ideeën in onze geest te stoppen, ideeën waarvoor we geen geestelijke of intellectuele verwantschap voelden. Deze probeerden we plichtsgetrouw te integreren in onze totale geestelijke filosofie, maar altijd zonder succes.

In werkelijkheid kan niemand een ander iets leren; hij kan hem alleen helpen zichzelf iets te leren. Feiten kunnen van de ene geest op de andere worden overgebracht, zoals een kopie wordt gemaakt van de mastertape op een geluidsrecorder. Geschiedenis, wetenschap en zelfs theologie kunnen op deze manier onderwezen worden, maar het resulteert in een zeer kunstmatig soort leren en heeft zelden een goed effect op het diepe leven van de student. Wat de leerling bijdraagt aan het leerproces is net zo belangrijk als wat de leraar bijdraagt. Als de leerling niets bijdraagt, zijn de resultaten nutteloos; in het beste geval is er dan slechts de kunstmatige creatie van een andere leraar die het sombere werk op iemand anders kan herhalen, ad infinitum.

De perceptie van ideeën in plaats van het opslaan ervan zou het doel van onderwijs moeten zijn. De geest zou een oog moeten zijn om mee te zien in plaats van een bak om feiten in op te slaan. De man die door de Heilige Geest is onderwezen zal eerder een ziener zijn dan een geleerde. Het verschil is dat de geleerde ziet en de ziener doorziet; en dat is inderdaad een machtig verschil Het menselijk intellect is zelfs in zijn gevallen staat een ontzagwekkend werk van
God, maar het ligt in duisternis totdat het verlicht is door de Heilige Geest. Onze Heer heeft weinig goeds te zeggen over de onverlichte denkgeest, maar Hij geniet van de denkgeest die vernieuwd en verlicht is door genade. Hij maakt de plaats van Zijn voeten altijd heerlijk; er is nauwelijks iets op aarde dat

mooier is dan een geest die vervuld is van de Geest, en zeker niets dat wonderbaarlijker is dan een alerte en gretige geest die gloeit door de aanwezigheid van de inwonende Christus.

Omdat wat we lezen echt de ziel binnendringt, is het van vitaal belang dat we het beste lezen en niets dan het beste. Ik kan niet anders dan het gevoel hebben dat christenen beter af waren voordat er zoveel lectuur was om uit te kiezen. Vandaag de dag moeten we een scherpe discipline aan de dag leggen in onze leesgewoonten. Iedere Christen zou de Bijbel onder de knie moeten krijgen, of op zijn minst uren en dagen en jaren moeten spenderen om het te proberen. En hij zou zijn Bijbel altijd moeten lezen, zoals George Muller zei: "met meditatie."

Na de Bijbel is een goed gezangboek het meest waardevolle boek voor de Christen. Laat een jonge christen een jaar lang biddend mediteren op alleen de hymnen van Watts en Wesley en hij zal een goede theoloog worden. Laat hem vervolgens een uitgebalanceerd dieet lezen van de puriteinen en de christelijke mystici. De resultaten zullen wonderbaarlijker zijn dan hij had kunnen dromen.

Hoofdstuk 35

De neergang van apocalyptische verwachtingen

Een korte generatie geleden, of rond de tijd van de eerste wereldoorlog, was er een gevoel onder evangelische christenen dat het einde van het tijdperk nabij was en velen waren ademloos van anticipatie op een nieuwe wereldorde die op het punt stond te ontstaan.

Deze nieuwe orde zou worden voorafgegaan door een stille terugkeer van Christus naar de aarde, niet om te blijven, maar om de rechtvaardige doden tot onsterfelijkheid op te wekken en de levende heiligen in een oogwenk te verheerlijken. Deze zou Hij meenemen naar het bruiloftsmaal van het Lam, terwijl de aarde ondertussen ondergedompeld zou worden in een doop van vuur en bloed in de Grote Verdrukking. Deze zou relatief kort zijn en dramatisch eindigen met de slag bij Armageddon en de triomfantelijke terugkeer van Christus met Zijn Bruid om duizend jaar te regeren.

De hoop en dromen van de christenen waren dus gericht op een gebeurtenis die gevolgd zou worden door een nieuwe orde waarin zij een hoofdrol zouden spelen. Deze verwachting was voor velen zo reëel dat het letterlijk hun kijk op de wereld en hun manier van leven bepaalde. Toen een bekende en zeer gerespecteerde christelijke leider een som geld kreeg om de hypotheek op het kerkgebouw af te betalen, weigerde hij het voor dat doel te gebruiken. In plaats daarvan gebruikte hij het

om zendelingen naar de heidenen te sturen om de terugkeer van de Heer te bespoedigen. Dit is waarschijnlijk een extreem voorbeeld, maar het laat wel de acute apocalyptische verwachting zien die heerste onder christenen rond de tijd van de Eerste Wereldoorlog en direct daarna.

Voordat we dit als extravagant veroordelen, moeten we even afstand nemen en proberen het geheel in perspectief te zien. Wij zijn nu misschien wijzer (hoewel dat ernstig in twijfel kan worden getrokken), maar die christenen hadden iets heel wonderbaarlijks wat wij vandaag de dag missen. Zij hadden een verenigende hoop; wij hebben die niet. Hun activiteiten waren geconcentreerd; de onze zijn verspreid, overlappend en vaak zelfvernietigend. Zij verwachtten ten volle te winnen; wij weten niet eens zeker wat "winnen" betekent. Onze christelijke hoop is zoveel onderzocht, geanalyseerd en herzien dat we ons schamen om toe te geven dat we überhaupt zo'n hoop hebben.

En die verwachtingsvolle gelovigen hadden het niet helemaal mis. Ze hadden het alleen mis over het tijdstip. Ze zagen de triomf van Christus dichterbij komen dan hij was, en daarom was hun timing verkeerd; maar hun hoop zelf was geldig. Velen van ons hebben wel eens meegemaakt dat we de afstand van een berg waar we naartoe reisden verkeerd inschatten. De enorme massa die opdoemde tegen de hemel leek heel dichtbij, en het was moeilijk om onszelf ervan te overtuigen dat hij zich niet terugtrok naarmate we dichterbij kwamen. Zo lijkt de Stad van God zo groot voor de gedachten van de wereldvermoeide pelgrim dat hij soms het onschuldige slachtoffer is van een optische illusie; en hij kan meer dan een beetje teleurgesteld zijn als de heerlijkheid verder weg lijkt te gaan naarmate hij dichterbij komt.

Maar de berg is er; de reiziger hoeft alleen maar verder te gaan om hem te bereiken. En de hoop van de christen is er ook; zijn oordeel is niet altijd even scherp, maar hij vergist zich niet in de lange termijn; hij zal de heerlijkheid zien op Gods eigen tijd.

Wij evangelischen zijn geraffineerd geworden, blasé. We zijn wat iemand de "duizendjarige component" noemde uit ons christelijk geloof kwijtgeraakt. Om te ontsnappen aan wat wij beschouwen als het moeras van een verkeerde hoop, zijn we ver de wildernis ingegaan van complete hopeloosheid.

Christenen kletsen nu geleerd over dingen die eenvoudige gelovigen altijd als vanzelfsprekend hebben beschouwd. Ze gaan in de verdediging en proberen dingen te bewijzen waar een vorige generatie nooit aan twijfelde. We hebben ongelovigen toegestaan om ons in een hoek te drijven en hebben hen het voordeel gegeven door hen de tijd en plaats van ontmoeting te laten kiezen. We zijn zwaar onder de aanval van de quasi-christelijke ongelovige en de nerveuze, zelfbewuste verdediging die we voeren wordt "de religieuze dialoog" genoemd.

Onder de minachtende aanval van de godsdienstcriticus "heroverwegen" echte christenen die beter zouden moeten weten nu hun geloof. Bijna niets ontsnapt aan de analisten. Met een Freudiaanse microscoop onderzoeken ze alles: buitenlandse missies, het boek Genesis, de inspiratie van de Schrift, moraal, alle beproefde methoden, polygamie, drank, seks, gebed - alles wordt onder de loep genomen door degenen die zich bezighouden met de hedendaagse dialoog. Aanbidding heeft plaatsgemaakt voor viering op de heilige plaats, als er al een heilige plaats overblijft voor deze generatie verwarde

christenen. De oorzaken van het verval van de apocalyptische verwachting zijn velerlei, niet in de laatste plaats de welvarende maatschappij waarin we leven. Als de rijke met moeite het koninkrijk van God binnengaat, dan zou het logisch zijn om te concluderen dat een samenleving met het hoogste percentage welgestelde mensen het laagste percentage christenen zou hebben, als alle andere dingen gelijk blijven. Als de "bedrieglijkheid van rijkdom" het Woord verstikt en onvruchtbaar maakt, dan zou dit de dag zijn van bijna-vruchteloze prediking, tenminste in het rijke Westen. En als overdaad en dronkenschap en wereldse zorgen de christen ongeschikt maken voor de komst van Christus, dan zou deze generatie christenen het minst voorbereid moeten zijn op die gebeurtenis.

Op het Noord-Amerikaanse continent is het christendom bijna volledig de godsdienst van de welvarende middenklasse en de hogere klassen geworden, de zeer rijken of de zeer armen worden zelden praktiserende christenen. Het ontroerende beeld van de armoedig geklede, hongerige heilige, met zijn Bijbel onder de arm en met het licht van God schijnend in zijn gezicht, die pijnlijk naar de kerk strompelt, is voornamelijk denkbeeldig. Een van de grootste problemen van zelfs de meest vurige christen is tegenwoordig het vinden van een parkeerplaats voor de glimmende wagen die hem moeiteloos naar het huis van God brengt waar hij hoopt zijn ziel voor te bereiden op de wereld die komen gaat.

In de Verenigde Staten en Canada bezit de middenklasse tegenwoordig meer aardse goederen en leeft in grotere luxe dan keizers en maharadja's een kleine eeuw geleden. En aangezien het grootste deel van de christenen uit deze klasse

komt, is het niet moeilijk te begrijpen waarom de apocalyptische hoop zo goed als verdwenen is. Het is moeilijk om de aandacht te richten op een betere wereld als we ons nauwelijks een comfortabelere wereld dan deze kunnen voorstellen. Het beste wat we kunnen doen is op zoek gaan naar de hemel nadat we een leven lang hebben genoten van de luxe van een fabelachtig gulle aarde. Zolang de wetenschap het ons zo gezellig kan maken in deze huidige wereld is het moeilijk om veel plezierige verwachtingen op te wekken van een nieuwe wereldorde.

Maar welvaart is slechts één oorzaak van het verval van de apocalyptische hoop. Er zijn andere en belangrijkere oorzaken.

Het hele probleem is groot, theologisch en moreel. Een inadequate kijk op Christus is misschien wel het grootste probleem. Christus is uitgelegd, vermenselijkt, gedegradeerd. Veel belijdende christenen verwachten niet langer dat Hij een nieuwe orde zal inluiden; ze zijn er helemaal niet zeker van dat Hij daartoe in staat is; of als Hij het doet, zal het met de hulp van kunst, onderwijs, wetenschap en technologie zijn; dat wil zeggen, met de hulp van de mens. Deze herziene verwachting komt voor velen neer op desillusie. En natuurlijk kan niemand al te stralend blij worden van een Koning der koningen die van Zijn kroon is ontdaan of een Heer der heren die Zijn soevereiniteit heeft verloren.

Een andere oorzaak van de afname van verwachting is uitgestelde hoop die, volgens het spreekwoord, "het hart ziek maakt". De moderne beschaafde mens is ongeduldig; hij bekijkt de dingen op korte termijn. Hij is omringd door gadgets die dingen snel voor elkaar krijgen. Hij is opgegroeid met snelle haver; hij houdt van oploskoffie; hij draagt druipdroge

overhemden en maakt Polaroid-kiekjes van zijn kinderen die maar één minuut duren. Zijn vrouw koopt haar voorjaarshoed voordat de bladeren in de herfst vallen. Zijn nieuwe auto is, als hij hem na 1 juni koopt, al een oud model als hij hem thuisbrengt. Hij heeft bijna altijd haast en kan het niet verdragen om ergens op te wachten.

Deze ademloze manier van leven zorgt van nature voor een mentaliteit die ongeduldig is op het gebied van uitstel, en wanneer deze man het koninkrijk van God binnenkomt brengt hij zijn korte-termijn psychologie met zich mee. Hij vindt profetie te langzaam voor hem. Zijn eerste stralende verwachtingen verliezen al snel hun glans. Hij zal waarschijnlijk vragen: "Heer, wilt U op dit moment het koninkrijk aan Israël teruggeven?" en wanneer er geen onmiddellijk antwoord komt, kan hij concluderen: "Mijn Heer stelt zijn komst uit." Het geloof van Christus biedt geen knoppen om snel op te drukken. De nieuwe wereld moet wachten op de tijd van de Heer zelf, en dat is te veel voor de gehaaste man. Hij geeft het gewoon op en raakt geïnteresseerd in iets anders.

Een andere oorzaak is eschatologische verwarring. De vitaliserende hoop van de opkomst van een nieuwe wereld waarin gerechtigheid woont, werd een vroeg slachtoffer in de oorlog van tegenstrijdige profetische interpretaties. Profetieleerders, die meer wisten dan de profeten die ze beweerden te onderwijzen, debatteerden tot in het oneindige over de fijne puntjes van de Schrift terwijl een ontmoedigd en gedesillusioneerd christelijk publiek het hoofd schudde en zich afvroeg. Een leider van een evangelische groep vertelde me dat zijn kerkgenootschap onlangs, in zijn woorden, "in tweeën was

gesplitst" over een bepaald klein punt in de profetische leer, waar overigens tot ongeveer honderd jaar geleden nog nooit van was gehoord onder de kinderen van God.

Bepaalde populaire opvattingen over profetie zijn in diskrediet gebracht door gebeurtenissen binnen het leven van sommigen van ons; het kan een nieuwe generatie Christenen niet kwalijk worden genomen als hun Messiaanse verwachtingen enigszins verward zijn. Als de leraren verdeeld zijn, wat kunnen de leerlingen dan doen?

Het moet opgemerkt worden dat er een groot verschil is tussen de leer van de komst van Christus en de hoop op Zijn komst. Het eerste kunnen we houden zonder een spoor van het tweede te voelen. Er zijn vandaag de dag inderdaad veel Christenen die de leer van de tweede komst aanhangen. Waar ik het hier over heb gehad is dat overweldigende gevoel van verwachting dat het leven op een nieuw niveau tilt en het hart vult met verrukkelijk optimisme. Dit is wat we vandaag de dag missen.

Eerlijk gezegd weet ik niet of het mogelijk is om de geest van verwachting terug te krijgen die de Vroege Kerk bezielde en de harten van evangeliechristenen slechts een paar decennia geleden deed juichen. Schelden zal dat zeker niet terugbrengen, evenmin als redetwisten over profetie of het veroordelen van mensen die het niet met ons eens zijn. We kunnen al deze dingen doen zonder de gewenste geest van vreugdevolle verwachting op te wekken. Die verenigende, helende, zuiverende hoop is voor de kinderlijke, de onschuldige harten, de ongenuanceerde.

Waarschijnlijk zal niets minder dan een wereldcatastrofe die elk vals vertrouwen zal vernietigen en onze ogen weer op de

Mens Christus Jezus zal richten, de glorieuze hoop terugbrengen naar een generatie die deze verloren heeft.

Hoofdstuk 36

Keuzes onthullen - en maken - karakter

In tien woorden verpakt Lucas een wereld van universele waarheid: "Toen ze losgelaten werden, gingen ze naar hun eigen gezelschap" (Handelingen 4:23).

Elke normale man heeft een "gezelschap", hoe klein ook, waar hij zich thuis voelt en waar hij naar terugkeert als hij het zat is om alleen te zijn. Het belangrijkste van een mens is niet waar hij heengaat als hij gedwongen wordt om heen te gaan, maar waar hij heengaat als hij vrij is om te gaan en staan waar hij wil. De apostelen gingen naar de gevangenis, en dat is niet zo veelzeggend omdat ze daar tegen hun wil heen gingen; maar toen ze uit de gevangenis kwamen en konden gaan waar ze wilden, gingen ze meteen naar het gebedshuis. Hieruit leren we veel over hen. De keuzes in het leven, niet de dwangmatigheden, onthullen karakter.

Een man is zondagochtend afwezig in de kerk. Waar is hij dan? Als hij in het ziekenhuis ligt om zijn blindedarm te laten verwijderen, zegt zijn afwezigheid ons niets over hem behalve dat hij ziek is; maar als hij op de golfbaan is, zegt dat ons veel. Naar het ziekenhuis gaan is verplicht; naar de golfbaan gaan is vrijwillig. De man is vrij om te kiezen en hij kiest ervoor om te spelen in plaats van te bidden. Zijn keuze onthult wat voor soort man hij is. Keuzes doen dat altijd.

Het verschil tussen een slavenmaatschappij en een vrije maatschappij ligt in het aantal vrije daden dat in elke maatschappij mogelijk is in vergelijking met daden van dwang. Geen enkele samenleving is volledig slaaf, net zoals geen enkele volledig vrij is, maar in een vrije samenleving zijn de vrijwillige keuzes maximaal en de daden van dwang relatief weinig. In de slavenmaatschappij zijn de verhoudingen precies omgekeerd.

Het ware karakter van een volk blijkt uit het gebruik dat het maakt van zijn vrijheden. Slavenvolken doen wat hen gezegd wordt omdat ze niet vrij zijn om te doen wat ze willen. Het is de vrije natie die haar karakter onthult door haar vrijwillige keuzes. De man die "gebogen door het gewicht van eeuwen ... op zijn schoffel leunt en naar de grond staart" als de lange dag werken voorbij is, is blij als hij naar huis kan om te eten en naar bed te gaan; hij heeft weinig tijd voor iets anders. Maar in die gelukkige landen waar moderne machines en vakbonden mannen veel vrije uren per dag hebben gegeven en minstens twee vrije dagen per week, hebben ze tijd om bijna alles te doen wat ze willen. Ze zijn vrij om zichzelf te vernietigen door hun keuzes en velen van hen doen precies dat.

Er bestaat altijd het gevaar dat een vrije natie haar vrijheid in gevaar brengt door een reeks kleine keuzes die die vrijheid vernietigen. De vrijheid die de vaders in bloed wonnen, kunnen de zonen weggooien in spilzucht en slopende genoegens. Elke natie die voor een langere periode plezier boven vrijheid stelt, zal waarschijnlijk de vrijheid verliezen die het misbruikt heeft.

Op het gebied van religie zijn juiste keuzes van cruciaal belang. Als wij protestantse christenen onze vrijheid willen behouden, durven we die niet te misbruiken, en het is altijd

misbruik maken van vrijheid als we de makkelijke weg kiezen in plaats van de moeilijkere maar betere weg. De achteloze onverschilligheid waarmee miljoenen protestanten hun door God gezegende godsdienstvrijheid bekijken, is onheilspellend. Ze worden losgelaten en gaan in het weekend naar meren, bergen en stranden om te zeilen, vissen en zonnebaden. Ze gaan waar hun hart is en komen alleen terug naar het gebedshuis als het slecht weer is. Laat dit lang genoeg zo doorgaan en het evangelisch protestantisme zal rijp zijn voor een overname door Rome.

Het christelijke evangelie is een boodschap van vrijheid door genade en we moeten standvastig zijn in de vrijheid waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. Maar wat doen we met onze vrijheid? De apostel Paulus betreurde het dat sommige gelovigen uit zijn tijd misbruik maakten van hun vrijheid en het vlees uitleefden in naam van de christelijke vrijheid. Ze gooiden de discipline overboord, minachtten de gehoorzaamheid en maakten goden van hun eigen buik. Het is niet moeilijk om te bepalen tot welk gezelschap deze mensen behoorden. Ze lieten het zien door het gezelschap dat ze hadden.

Onze keuzes onthullen wat voor soort persoon we zijn, maar er zit nog een andere kant aan de medaille. We kunnen door onze keuzes ook bepalen wat voor persoon we zullen worden. Wij mensen zijn niet alleen in een staat van zijn, we zijn in een staat van worden; we zitten in een langzame spiraal die geleidelijk omhoog of omlaag beweegt. Hier bewegen we niet alleen, maar in gezelschappen, en we worden naar deze gezelschappen getrokken door de aantrekkingskracht van gelijkenis.

Ik denk dat het goed voor ons zou kunnen zijn om af en toe onze geestelijke toestand te controleren door de eenvoudige test van overeenstemming. Als we vrij zijn om te gaan, waar gaan we dan heen? In welk gezelschap voelen we ons het meest thuis? Waar gaan onze gedachten heen als ze vrij zijn om te gaan en staan waar ze willen? Wanneer de druk van werk, zaken of school tijdelijk is weggevallen en we kunnen denken aan wat we willen in plaats van aan wat we moeten, waar denken we dan aan?

Het antwoord op deze vragen kan ons meer over onszelf vertellen dan we gemakkelijk kunnen accepteren. Maar we kunnen de dingen maar beter onder ogen zien. We hebben niet veel tijd meer.

Hoofdstuk 37

Het belang van een gezonde leer

Het zou onbegonnen werk zijn om het belang van een gezonde leer in het leven van een christen te benadrukken. Juist denken over alle geestelijke zaken is noodzakelijk als we juist willen leven. Zoals mensen geen druiven plukken van doornen en geen vijgen van distels, zo groeit een gezond karakter niet uit ondeugdelijk onderwijs.

Het woord leer betekent eenvoudigweg religieuze overtuigingen die worden aangehangen en onderwezen. Het is de heilige taak van alle christenen, eerst als gelovigen en dan als leraren van religieuze overtuigingen, om er zeker van te zijn dat deze overtuigingen precies overeenkomen met de waarheid. Een precieze overeenstemming tussen geloof en feit is een gezonde leer. Minder kunnen we ons niet veroorloven.

De apostelen onderwezen niet alleen de waarheid, maar streden ook voor de zuiverheid ervan tegen iedereen die haar wilde corrumperen. De brieven van Paulus weerstaan elke poging van valse leraren om leerstellige wispelturigheden te introduceren. De brieven van Johannes zijn scherp in hun veroordeling van de leraren die de jonge kerk lastig vielen door de menswording te ontkennen en twijfel te zaaien over de leer van de Drie-eenheid; en Judas stijgt in zijn korte maar krachtige epistel naar hoogten van brandende welsprekendheid

als hij de spot drijft met kwaadaardige leraren die de heiligen willen misleiden.

Elke generatie Christenen moet naar haar overtuigingen kijken. Terwijl de waarheid zelf onveranderlijk is, zijn de gedachten van mensen poreuze vaten waaruit waarheid kan lekken en waarin dwaling kan sijpelen om de waarheid die ze bevatten te verdunnen. Het menselijk hart is van nature ketters en loopt net zo natuurlijk naar dwaling toe als een tuin naar onkruid. Het enige wat een mens, een kerk of een kerkgenootschap nodig heeft om het verval van de leer te garanderen, is alles voor lief te nemen en niets te doen. De tuin zonder toezicht zal spoedig overspoeld worden met onkruid; het hart dat er niet in slaagt de waarheid te ontwikkelen en dwaling uit te roeien zal spoedig een theologische wildernis zijn; de kerk of denominatie die onvoorzichtig wordt op de weg van de waarheid zal zichzelf spoedig op een dwaalspoor vinden, vastgelopen in een modderpoel waaruit geen ontsnapping mogelijk is.

Op elk gebied van menselijk denken en handelen wordt nauwkeurigheid als een deugd beschouwd. Een kleine vergissing is een uitnodiging voor ernstig verlies, zo niet de dood zelf. Alleen in religieus denken wordt trouw aan de waarheid als een fout gezien. Als mensen zich bezighouden met aardse en tijdelijke zaken, eisen ze waarheid; als ze zich bezighouden met hemelse en eeuwige zaken, dekken ze zich in en aarzelen ze alsof de waarheid ofwel niet ontdekt kan worden ofwel er toch niet toe doet.

Montaigne zei dat een leugenaar iemand is die dapper is tegenover God en laf tegenover mensen; want een leugenaar staat tegenover God en deinst terug voor mensen. Is dit niet

gewoon een bewijs van ongeloof? Is het niet zo dat de leugenaar in mensen gelooft, maar niet overtuigd is van het bestaan van God, en bereid is het ongenoegen van een God die misschien niet bestaat te riskeren in plaats van dat van de mens die duidelijk wel bestaat?

Ik denk ook dat diep, fundamenteel ongeloof terug te voeren is op menselijke onzorgvuldigheid in religie. De wetenschapper, de arts, de navigator houdt zich bezig met zaken waarvan hij weet dat ze echt zijn; en omdat deze dingen echt zijn, eist de wereld dat zowel de leraar als de beoefenaar bekwaam zijn in de kennis ervan. Van de leraar die alleen geestelijke dingen onderwijst, wordt verwacht dat hij onzeker is in zijn overtuigingen, dubbelzinnig in zijn opmerkingen en tolerant tegenover elke religieuze mening die door wie dan ook geuit wordt, zelfs door de man die het minst gekwalificeerd is om een mening te hebben.

De vaagheid van de leer is altijd het kenmerk geweest van de liberaal. Wanneer de Heilige Schrift wordt verworpen als de uiteindelijke autoriteit op het gebied van religieus geloof, moet er iets gevonden worden om hun plaats in te nemen. Historisch gezien is dat iets van rede of sentiment: als het sentiment is, dan is het humanisme. Soms was er een mengeling van de twee, zoals vandaag de dag te zien is in liberale kerken. Deze willen de Bijbel niet helemaal opgeven, maar ook niet helemaal geloven; het resultaat is een onduidelijk geheel van overtuigingen die meer weg hebben van een mist dan van een berg, waar alles waar kan zijn maar niets als zeker waar kan worden vertrouwd.

We zijn gewend geraakt aan de wazige mistwolken die in modernistische kerken voor de leer doorgaan en verwachten

niets beters, maar het is een reden tot echte bezorgdheid dat de mist de laatste tijd in veel evangelische kerken begint binnen te sluipen. Uit sommige voorheen onberispelijke bronnen komen nu vage uitspraken die bestaan uit een melkachtige mengeling van Schrift, wetenschap en menselijk sentiment die aan geen van zijn ingrediënten trouw is omdat elk van hen de anderen opheft.

Sommige van onze evangelische broeders lijken de indruk te hebben dat ze vooruitstrevende denkers zijn omdat ze de evolutie heroverwegen en verschillende Bijbelse leerregels of zelfs de goddelijke inspiratie zelf opnieuw evalueren; maar ze zijn zo ver verwijderd van vooruitstrevende denkers dat ze slechts schuchtere volgelingen van het modernisme zijn - die vijftig jaar achterlopen.

Beetje bij beetje worden evangelische christenen tegenwoordig gehersenspoeld. Eén bewijs is dat steeds meer van hen zich schamen om ondubbelzinnig aan de kant van de waarheid te staan. Ze zeggen dat ze geloven, maar hun geloof is zo verwaterd dat het onmogelijk is om het duidelijk te definiëren.

Morele kracht is altijd gepaard gegaan met definitieve overtuigingen. Grote heiligen zijn altijd dogmatisch geweest. We hebben nu een terugkeer nodig naar een zacht dogmatisme dat glimlacht terwijl het koppig en standvastig op het Woord van God die leeft en eeuwig blijft.

Hoofdstuk 38

Over sommige dingen valt niet te onderhandelen

WILL ROGERS zei ooit dat een zekere manier om oorlog te voorkomen zou zijn om vredesconferenties af te schaffen.

Natuurlijk had Will, zoals gewoonlijk, zijn tong in zijn wang; hij wilde alleen maar de spot drijven met de zwakke gewoonte om praten te vervangen door actie. Toch zit er meer dan een beetje ongemakkelijke waarheid in zijn opmerking.

Dit is bovenal het tijdperk van veel gepraat. Er gaat bijna geen dag voorbij dat de kranten niet een of andere kop hebben: "gesprekken om te beginnen" of "gesprekken om door te gaan" of "gesprekken om te hervatten". De achterliggende gedachte van dit eindeloze officiële geklets is dat alle meningsverschillen tussen mensen voortkomen uit hun onvermogen om elkaar te begrijpen; als ieder precies kan ontdekken wat de ander denkt, zullen ze tot hun vreugde ontdekken dat ze het toch echt volledig met elkaar eens zijn. Dan hoeven ze alleen maar te glimlachen, elkaar de hand te schudden, naar huis te gaan en nog lang en gelukkig te leven.

Aan de basis van dit alles ligt de glunderende, één-wereld, alle-mensen-zijn-broeders filosofie die zo'n grip heeft gekregen op de gedachten van veel van onze opvoeders en politici. (De nuchtere realisten van het communistische kamp weten wel beter; misschien is dat wel de reden waarom ze over de hele wereld zo'n alarmerende vooruitgang boeken, terwijl

de toegewijden van 'alle-mensen-zijn-broeders' in verwarring rondrennen en proberen te blijven glimlachen, al wordt het hun dood).

Tolerantie, naastenliefde, begrip, goede wil, geduld en andere dergelijke woorden en ideeën worden uit de Bijbel gelicht, verkeerd begrepen en lukraak toegepast op elke situatie. De kidnapper zal je baby niet stelen als je hem alleen maar probeert te begrijpen; de inbreker die betrapt wordt terwijl hij je huis binnensluipt met een geweer is niet echt slecht; hij is gewoon hongerig naar gemeenschap en saamhorigheid; de bendemoordenaar die zijn slachtoffer meeneemt voor een enkele reis kan ervan weerhouden worden een moord te plegen als iemand alleen maar vertrouwen heeft in zijn fundamentele goedheid en een praatje met hem maakt. En dit wordt verondersteld de leer van Jezus te zijn, wat het zeker niet is.

Het belangrijkste is nu om "contact te houden". Laat de dialoog nooit doodbloeden en accepteer nooit een beslissing als definitief; over alles valt te onderhandelen. Waar leven is, wordt gepraat en waar gepraat wordt, is hoop. "Zolang ze praten schieten ze niet op elkaar," zeggen de voorstanders van het lange beraad, en daarmee vergeten ze Pearl Harbor.

Deze hang naar overleg heeft ook de kerk getroffen, wat niet vreemd is aangezien bijna alles wat de kerk tegenwoordig doet haar door de wereld is voorgehouden. Ik observeer met pijnlijk amusement hoeveel waterjongens van de kansel in hun poging profeten te zijn rechtop staan en zich vrijmoedig uitspreken ten gunste van ideeën die hun van tevoren zijn ingegeven door de psychiaters, de sociologen, de romanschrijvers, de wetenschappers en de seculiere opvoeders. Het vermogen om

de richting van de publieke opinie juist in te schatten is een gave die niet veracht mag worden; hierdoor kunnen wij predikers hard praten en toch uit de problemen blijven.

De neo-christenen van onze tijd hebben een nieuwe decaloog aangenomen, waarvan het eerste woord luidt: "Gij zult niet het oneens zijn"; en ook een nieuwe reeks zaligsprekingen, die begint met: "Zalig zijn zij die alles verdragen, want zij zullen nergens voor ter verantwoording worden geroepen." Het is nu geaccepteerd om religieuze verschillen in het openbaar te bespreken met dien verstande dat niemand zal proberen een ander te bekeren of te wijzen op fouten in zijn geloof. Het doel van deze gesprekken is niet om de waarheid te confronteren, maar om te ontdekken hoe de volgelingen van andere religies denken en zo hun voordeel te doen met hun opvattingen, zoals wij hopen dat zij dat met de onze zullen doen.

Het is een waarheid als een koe dat mensen het er alleen over eens zijn dat ze het oneens zijn over zaken die ze onbelangrijk vinden. Niemand is tolerant als het om zijn leven of dat van zijn kind gaat, en niemand zal instemmen met onderhandelingen over een religieuze kwestie die hij van vitaal belang acht voor zijn eeuwig welzijn. Stel je voor dat Mozes ermee instemt om deel te nemen aan een paneldiscussie met Israël over het gouden kalf; of dat Elia een vriendelijke dialoog aangaat met de profeten van Baäl. Of stel je eens voor dat onze Heer Jezus Christus met de Farizeeën om de tafel gaat zitten om de meningsverschillen glad te strijken; of dat Athanasius zijn meningsverschillen met Arius probeert te overstijgen om een unie op een hoger niveau te bereiken; of dat Luther in het

bijzijn van de paus kruipt in naam van een bredere eensgezinde Christelijke gemeenschap.

Het verlangen om aardig gevonden te worden, ook al wordt het niet gerespecteerd, is een grote zwakte in iemands karakter, en in dat van een dienaar van Jezus Christus is het een zwakte die volstrekt onvergeeflijk is. Het populaire beeld van de man van God als een glimlachende, sympathieke, aseksuele religieuze mascotte wiens handdruk altijd zacht is en wiens hoofd altijd wiebelt in het eeuwige Ja van universele berusting, is niet het beeld dat in de Schrift van de waarheid wordt gevonden.

De zegen van God is beloofd aan de vredestichter, maar de religieuze onderhandelaar kan maar beter op zijn tellen passen. Het vermogen om ruzies tussen leden van Gods huisgezin bij te leggen is een hemelse gave die ijverig moet worden ontwikkeld. De scherpzinnige ziel die gescheiden vrienden kan verzoenen door te bidden en een beroep te doen op de Schrift is zijn gewicht in diamanten waard.

Dat is één ding, maar het streven naar eenheid ten koste van waarheid en gerechtigheid is iets anders. Vrienden willen zijn met mensen die geen vrienden van Christus willen zijn, is een verrader van onze Heer. Duisternis en licht kunnen nooit door praten bij elkaar gebracht worden. Over sommige dingen valt niet te onderhandelen.

Hoofdstuk 39

De heilige moet alleen lopen

De meeste grote zielen in de wereld zijn eenzaam geweest. Eenzaamheid lijkt een prijs te zijn die een heilige moet betalen voor zijn heiligheid.

In de morgen van de wereld (of moeten we zeggen, in die vreemde duisternis die kort na de dageraad van de schepping van de mens kwam) wandelde die vrome ziel, Henoch, met God en was niet, want God nam hem; en hoewel het niet met zoveel woorden wordt gezegd, is een eerlijke gevolgtrekking dat Henoch een pad bewandelde dat heel anders was dan dat van zijn tijdgenoten.

Een andere eenzame man was Noach, die van alle antediluvianen genade vond in de ogen van God; en elk bewijs wijst op de eenzaamheid van zijn leven, zelfs toen hij omringd was door zijn volk.

Nogmaals, Abraham had Sarah en Lot, evenals vele bedienden en herders, maar wie kan zijn verhaal en het apostolische commentaar erop lezen zonder onmiddellijk te beseffen dat hij een man was "wiens ziel gelijk was aan een ster en apart woonde"? Voor zover wij weten heeft God nooit in het gezelschap van mensen tot hem gesproken. Met zijn gezicht naar beneden communiceerde hij met zijn God, en de aangeboren waardigheid van de man verbood hem deze houding aan te nemen in het bijzijn van anderen. Hoe zoet en

plechtig was het tafereel die nacht van het offer toen hij de lampen van vuur zag bewegen tussen de stukken van het offer. Daar alleen, met een afschuw van de grote duisternis op hem, hoorde hij de stem van God en wist hij dat hij een man was die gemarkeerd was voor goddelijke gunst.

Mozes was ook een man apart. Toen hij nog verbonden was aan het hof van de Farao maakte hij lange wandelingen in zijn eentje en tijdens een van deze wandelingen, ver weg van de menigte, zag hij een Egyptenaar en een Hebreeër vechten en hij kwam zijn landgenoot te hulp. Na de daaropvolgende breuk met Egypte verbleef hij in bijna volledige afzondering in de woestijn. Daar, terwijl hij alleen naar zijn schapen keek, verscheen hem het wonder van het brandende braambos en later hurkte hij op de top van de Sinaï alleen neer om gefascineerd naar de Aanwezigheid te staren, deels verborgen, deels onthuld, in de wolk en het vuur.

De profeten uit de voorchristelijke tijd verschilden sterk van elkaar, maar één kenmerk dat ze gemeen hadden was hun gedwongen eenzaamheid. Ze hielden van hun volk en verheerlijkten de godsdienst van de vaderen, maar hun trouw aan de God van Abraham, Izaäk en Jakob en hun ijver voor het welzijn van de natie Israël dreven hen weg van de menigte en in lange perioden van zwaarte. "Ik ben een vreemdeling geworden voor mijn broeders en een vreemdeling voor de kinderen van mijn moeder", riep de een en sprak onbewust voor de rest.

Het meest onthullend is de aanblik van Degene over wie Mozes en alle profeten schreven, terwijl Hij Zijn eenzame weg naar het kruis bewandelde, Zijn diepe eenzaamheid niet verlicht door de aanwezigheid van de menigte.

Hij stierf alleen in de duisternis, verborgen voor het oog van de sterfelijke mens en niemand zag Hem toen Hij triomfantelijk opstond en uit het graf liep, hoewel velen Hem daarna zagen en getuigden van wat ze zagen.

Sommige dingen zijn te heilig om door een ander oog dan dat van God bekeken te worden. De nieuwsgierigheid, het rumoer, de goedbedoelde maar blunderende poging om te helpen kan de wachtende ziel alleen maar hinderen en de communicatie van de geheime boodschap van God aan het aanbiddende hart onwaarschijnlijk, zo niet onmogelijk maken.

Soms reageren we vanuit een soort religieuze reflex en herhalen we plichtsgetrouw de juiste woorden en zinnen, ook al drukken ze onze echte gevoelens niet uit en missen ze de authenticiteit van een persoonlijke ervaring. Juist nu is zo'n moment. Een zekere conventionele loyaliteit kan sommigen die deze onbekende waarheid voor het eerst horen uitspreken ertoe brengen om helder te zeggen: "O, ik ben nooit eenzaam. Christus zei: 'Ik zal je nooit verlaten noch je in de steek laten,' en,
Ik ben altijd bij je. Hoe kan ik eenzaam zijn als Jezus bij me is?"

Nu wil ik geen oordeel vellen over de oprechtheid van welke christelijke ziel dan ook, maar dit standaardgetuigenis is te netjes om echt te zijn. Het is duidelijk eerder wat de spreker denkt dat waar zou moeten zijn dan wat hij bewezen heeft waar te zijn door de test van ervaring. Deze opgewekte ontkenning van eenzaamheid bewijst alleen dat de spreker nooit met God heeft gewandeld zonder de steun en bemoediging die hem door de maatschappij werden geboden. Het gevoel van kameraadschap dat hij ten onrechte toeschrijft aan de

aanwezigheid van Christus kan en zal waarschijnlijk voortkomen uit de aanwezigheid van vriendelijke mensen. Onthoud altijd: je kunt geen kruis dragen in gezelschap. Al zou een man omringd zijn door een grote menigte, zijn kruis is van hem alleen en het dragen ervan markeert hem als een man apart. De maatschappij heeft zich tegen hem gekeerd, anders zou hij geen kruis hebben. Niemand is een vriend voor de man met een kruis. "Zij allen verlieten hem en vluchtten."

De pijn van eenzaamheid komt voort uit de grondwet van onze natuur. God heeft ons voor elkaar gemaakt. Het verlangen naar menselijk gezelschap is volkomen natuurlijk en juist. De eenzaamheid van de christen komt voort uit zijn wandel met God in een goddeloze wereld, een wandel die hem vaak wegvoert van de gemeenschap van goede christenen en van de onherboren wereld. Zijn door God gegeven instincten schreeuwen om gezelschap met anderen van zijn soort, anderen die zijn verlangens, zijn aspiraties, zijn absorptie in de liefde van Christus kunnen begrijpen; en omdat er binnen zijn vriendenkring zo weinigen zijn die zijn innerlijke ervaringen delen, wordt hij gedwongen alleen te wandelen. Het onbevredigde verlangen van de profeten naar menselijk begrip deed hen uitroepen in hun klacht, en zelfs onze Heer zelf leed op dezelfde manier.

De man die in werkelijke innerlijke ervaring is overgegaan naar de goddelijke Aanwezigheid zal niet veel mensen vinden die hem begrijpen. Hij zal natuurlijk een zekere mate van sociale gemeenschap hebben wanneer hij zich mengt met religieuze personen in de reguliere activiteiten van de kerk, maar ware geestelijke gemeenschap zal moeilijk te vinden zijn. Maar hij moet niet verwachten dat het anders zal gaan. Hij is

immers een vreemdeling en pelgrim, en de reis die hij maakt is niet te voet maar in zijn hart. Hij wandelt met God in de tuin van zijn eigen ziel, wie anders dan God kan daar met hem wandelen? Hij is van een andere geest dan de menigten die de voorhoven van het huis van de Heer betreden. Hij heeft gezien wat zij alleen maar gehoord hebben, en hij wandelt onder hen zoals Zacharias wandelde na zijn terugkeer van het altaar, toen de mensen fluisterden: "Hij heeft een visioen gezien."

De waarlijk gelovige man is inderdaad iets vreemds. Hij leeft niet voor zichzelf maar om de belangen van een Ander te bevorderen. Hij probeert mensen te overtuigen om alles aan zijn Heer te geven en vraagt geen portie of aandeel voor zichzelf. Hij houdt er niet van om geëerd te worden, maar om zijn Verlosser verheerlijkt te zien in de ogen van de mensen. Het is zijn vreugde om te zien dat zijn Heer gepromoot wordt en hijzelf verwaarloosd. Hij vindt maar weinigen die het interesseert om te praten over datgene wat het hoogste object van zijn interesse is, dus is hij vaak stil en bezig te midden van luidruchtige religieuze praatjes. Hierdoor krijgt hij de reputatie saai en te serieus te zijn, waardoor hij gemeden wordt en de kloof tussen hem en de maatschappij groter wordt. Hij zoekt naar vrienden op wier kleding hij de geur van mirre en aloë en kassia uit de ivoren paleizen kan ruiken, en als hij er weinig of geen vindt, bewaart hij deze dingen, net als Maria van vroeger, in zijn hart.

Het is juist deze eenzaamheid die hem op God terugwerpt. "Wanneer mijn vader en mijn moeder mij verlaten, dan zal de Heer mij opnemen." Zijn onvermogen om menselijk gezelschap te vinden drijft hem ertoe om in God te zoeken wat hij nergens anders kan vinden. Hij leert in innerlijke

eenzaamheid wat hij in de menigte niet had kunnen leren, namelijk dat Christus alles in allen is, dat Hij ons wijsheid, gerechtigheid, heiliging en verlossing heeft geschonken, dat we in Hem het summum bonum van het leven hebben en bezitten.

Twee dingen moeten nog gezegd worden. Ten eerste is de eenzame man over wie we spreken geen hooghartige man, noch is hij de heiliger-dan-gij, sobere heilige die zo bitter wordt gesatiriseerd in de populaire literatuur. Hij voelt zich waarschijnlijk de minste van alle mensen en geeft zichzelf zeker de schuld van zijn eenzaamheid. Hij wil zijn gevoelens met anderen delen en zijn hart openen voor een gelijkgestemde ziel die hem zal begrijpen, maar het geestelijke klimaat om hem heen moedigt dat niet aan, dus blijft hij stil en vertelt hij zijn verdriet alleen aan God.

Het tweede is dat de eenzame heilige niet de teruggetrokken man is die zich verhardt tegen menselijk lijden en zijn dagen doorbrengt met het overpeinzen van de hemel. Juist het tegenovergestelde is waar. Zijn eenzaamheid maakt hem sympathiek voor de nadering van de gebrokenen van hart, de gevallenen en de door de zonde gekwetsten. Omdat hij onthecht is van de wereld is hij des te beter in staat deze te helpen. Meister Eckhart leerde zijn volgelingen dat als ze zich in gebed als het ware in de derde hemel bevonden en zich toevallig herinnerden dat een arme weduwe voedsel nodig had, ze het gebed onmiddellijk moesten afbreken en voor de weduwe moesten gaan zorgen. "God zal niet toestaan dat jullie daardoor iets verliezen," zei hij tegen hen. "Je kunt in gebed weer oppakken waar je gebleven was en de Heer zal het

goedmaken." Dit is typerend voor de grote mystici en meesters van het innerlijke leven van Paulus tot nu.

De zwakte van zoveel moderne christenen is dat ze zich te veel thuis voelen in de wereld. In hun pogingen om tot rust te komen en zich "aan te passen" aan de onherboren samenleving hebben zij hun pelgrimerende karakter verloren en zijn zij een essentieel onderdeel geworden van de morele orde waartegen zij juist zijn gezonden om te protesteren. De wereld herkent hen en accepteert hen voor wat ze zijn. En dit is het droevigste wat er over hen gezegd kan worden. Ze zijn niet eenzaam, maar ook geen heiligen.

EINDE